

DESA
UNICUM

ART OUTLET
SZTUKA DAWNA

AUKCJA 7 LIPCA 2022 WARSZAWA

ART OUTLET

SZTUKA DAWNA

AUKCJA 7 LIPCA 2022

CZAS AUKCJI

7 lipca 2021 (wtorek), 19:00

WYSTAWA OBIEKTÓW

1 – 7 lipca

poniedziałek – piątek, 11:00 – 19:00

sobota, 11:00 – 16:00

MIEJSCE AUKCJI I WYSTAWY

Dom Aukcyjny Desa Unicum

ul. Piękna 1a, Warszawa

KOORDYNATORZY

Jan Rybiński

tel. 880 525 282

j.rybinski@desa.pl

Julia Słupecka

tel. 532 750 005

j.slupecka@desa.pl

ZLECENIA LICYTACJI

zlecenia@desa.pl, 22 163 67 00

DOM AUKCYJNY

ul. Piękna 1A, 00-477 Warszawa
poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00
tel. 22 163 66 00, biuro@desa.pl

BIURO OBSŁUGI KLIENTA

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. 22 163 66 00, bok@desa.pl

BIURO PRZYJĘĆ

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. 22 163 66 10, wyceny@desa.pl

WYCENY BIŻUTERII:

poniedziałek 11:00 – 15:00, środa 14:00 – 18:00, tel. 795 122 718, bizuteria@desa.pl

PUNKT WYDAŃ OBIEKTÓW:

poniedziałek – piątek 11:00 – 19:00, sobota 11:00 – 16:00, tel. 22 163 66 20, wydania@desa.pl

ZLECENIA AUKCYJNE

przyjmujemy mailowo i telefonicznie tel. 22 163 67 00, zlecenia@desa.pl

WYSTAWY AUKCYJNE

WSTĘP WOLNY
kalendarz wystaw dostępny na www.desa.pl

SEKRETARIAT ZARZĄDU

Łukasz Wasilewski, tel. 22 163 66 65, 795 122 698, l.wasilewski@desa.pl

---

KONTA BANKOWE

mBank S.A. Swift: BREXPLPWMBK
PLN: 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002
EUR: 43 1140 2062 0000 2380 1100 1005
USD: 16 1140 2062 0000 2380 1100 1006

NIP: 5272644731 / REGON: 142733824 / KRS: 0000718495
Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym
dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy,
kapitał zakładowy 13 314 000 zł

DOM AUKCYJNY DESA UNICUM JEST CZĘŚCIĄ HOLDINGU

DESA^{SA}

ZARZĄD DESA S.A.

JULIUSZ WINDORBSKI Prezes Zarządu | MARCIN SOBKA Członek Zarządu

RADA NADZORCZA DESA S.A.

ROBERT JĘDRZEJCZYK Przewodniczący | ADAM NIEWIŃSKI Członek Rady Nadzorczej | IRENEUSZ PIECUCH Członek Rady Nadzorczej

GRZEGORZ KRÓL Członek Rady Nadzorczej | KRZYSZTOF JUZOŃ Członek Rady Nadzorczej

ZARZĄD DESA UNICUM

AGATA SZKUP
Prezes Zarządu

MAŁGORZATA KULMA
Członek Zarządu

IZA RUSINIAK
Członek Zarządu

RADA NADZORCZA DESA UNICUM

JULIUSZ WINDORBSKI
Przewodniczący Rady Nadzorczej

JAN KOSZUTSKI
Członek Rady Nadzorczej

MARCIN CZERNIK
Członek Rady Nadzorczej

DZIAŁ ROZLICZEŃ

Urszula Przepiórka
Kierownik Działu
u.przepiorka@desa.pl
tel. 22 163 66 01, 795 121 569

Magdalena Ołtarzewska
m.oltarzewska@desa.pl
tel. 22 163 66 03, 506 252 044

Karolina Pułanecka
k.pulanecka@desa.pl
tel. 538 955 848

DZIAŁ ADMINISTROWANIA OBIEKTAMI

Justyna Płocińska
Kierownik Działu
Administrowania Obiektami
j.plocinska@desa.pl
tel. 22 163 66 21, 538 977 515

Paweł Wątroba
Specjalista ds. obiektów
p.watroba@desa.pl
tel. 22 163 66 21, 514 446 849

Paweł Wołyniak
p.wolyniak@desa.pl
tel. 22 163 66 21, 506 251 934

Kamil Lisek
k.lisek@desa.pl
tel. 538 818 480

DZIAŁ LOGISTYCZNY

Karol Kosowski
Kierownik
k.kosowski@desa.pl
tel. 514 446 885

Kacper Tomaszewicz
Ekspert ds. projektów
specjalnych i klientów VIP
k.tomaszewicz@desa.pl
tel. 795 122 708

DZIAŁ FOTO

Marcin Koniak
Kierownik Działu
m.koniak@desa.pl
tel. 22 163 66 74, 664 981 456

Paweł Bobrowski
Fotograf
p.bobrowski@desa.pl
tel. 22 163 66 75

Marek Krzyżanek
Fotograf
m.krzyzanek@desa.pl
tel. 22 163 66 46

DZIAŁ IT

Piotr Gołębiowski
Kierownik Projektów IT
p.golebiowski@desa.pl
tel. 502 994 225

Eryk Łakomy
Asystent ds. IT
e.lakomy@desa.pl
tel. 664 150 861

DZIAŁ MARKETINGU I PR

Marta Wiśniewska
Dyrektor Marketingu
m.wisniewska@desa.pl
tel. 795 122 709

Danuta Maciejewska-Bogusz
Kierownik projektów internetowych
d.maciejewska@desa.pl
tel. 664 981 461

Elżbieta Kopec
Redaktor strony desa.pl
e.kopec@desa.pl
tel. 502 994 227

Maria Olszak
Specjalista ds. Marketingu
m.olszak@desa.pl
tel. 2 163 67 61, 795 122 723

Arkadiusz Kowalski
Grafik DTP
a.kowalski@desa.pl
tel. 788 269 944

Paulina Babicka
Grafik kreatywny
p.babicka@desa.pl

Damian Dubielis
Asystent Działu Marketingu
d.dubielis@desa.pl
tel. 787 255 660

Michalina Komorowska
Młodszy redaktor strony internetowej
m.komorowska@desa.pl
tel. 882 350 575

Public Relations – pr@desa.pl

DEPARTAMENT SPRZEDAŻY

MAŁGORZATA NITNER
Dyrektor Departamentu Sprzedaży
m.nitner@desa.pl
22 163 67 02, 514 446 892

ALEKSANDRA ŁUKASZEWSKA
a.lukaszewska@desa.pl
22 163 67 05, 664 981 465

MICHAŁ BOLKA
m.bolka@desa.pl
22 163 67 03, 664 981 449

KAROLINA CIESIELSKA-SOPIŃSKA
k.ciesielska@desa.pl
22 163 67 12, 668 135 447

JADWIGA BECK
j.beck@desa.pl
795 122 720

MAJA LIPIEC
m.lipec@desa.pl
22 163 67 07, 538 647 637

ALEKSANDRA KASPRZYŃSKA
a.kasprzynska@desa.pl
506 252 031

KINGA SZYMAŃSKA
k.szymanska@desa.pl
698 668 221

TERESA SOLDENHOFF
t.soldenhoff@desa.pl
506 251 833

JULIA SŁUPECKA
j.slupecka@desa.pl
532 750 005

NATALIA KOWALEK
n.kowalek@desa.pl
880 334 401

JULIA GORLEWSKA
j.gorlewska@desa.pl
664 981 450

MARTYNA STOPYRA
m.stopyra@desa.pl
889 752 333

MARIA JAROMSKA
m.jaromska@desa.pl
889 752 214

ANNA RÓŻNIECKA
a.rozniecka@desa.pl
795 121 574

BIURO OBSŁUGI KLIENTA

WERONIKA ZARZYCKA
w.zarzycka@desa.pl
880 526 448

MAGDALENA BERBEKA
m.berbeka@desa.pl
734 640 044

DEPARTAMENT PROJEKTÓW AUKCYJNYCH

ARTUR DUMANOWSKI
Dyrektor Departamentu
Projektów Aukcyjnych
a.dumanowski@desa.pl
22 163 66 42, 795 122 725

ANNA SZYNKARCZUK
Kierownik Działu
Sztuka Współczesna
a.szynkarczuk@desa.pl
22 163 66 41, 664 150 866

TOMASZ DZIEWICKI
Kierownik Działu
Sztuka Dawna
t.dziewicki@desa.pl
22 163 66 46, 735 208 999

JULIA MATERNA
Kierownik Działu
Projekty Specjalne
j.materna@desa.pl
22 163 66 52, 538 649 945

JOANNA TARNAWSKA
Ekspert Komisji Wycen i Ocen
Sztuka polska XIX i XX w.
j.tarnawska@desa.pl
22 163 66 11, 698 666 189

MAREK WASILEWICZ
Starszy Specjalista
Sztuka Dawna, Grafika artystyczna
m.wasilewicz@desa.pl
22 163 66 47, 795 122 702

KATARZYNA ŻEBROWSKA
Starszy Specjalista
Fotografia Kolekcjonerska
k.zebrowska@desa.pl
22 163 66 49, 539 546 701

MAGDALENA KUŚ
Starszy Specjalista
Sztuka Użytkowa
m.kus@desa.pl
22 163 66 44, 795 122 718

CEZARY LISOWSKI
Starszy Specjalista
Sztuka Użytkowa, Design
c.lisowski@desa.pl
22 163 66 51, 788 269 908

AGATA MATUSIELŃSKA
Specjalista
Sztuka Współczesna
Prace na papierze
a.matusielanska@desa.pl
22 163 66 50, 539 546 699

KAROLINA STANISŁAWSKA
Specjalista
Sztuka Młoda i Najnowsza
k.stanislawska@desa.pl
22 163 66 43, 664 150 864

ALICJA SZNAJDER
Specjalista
Sztuka Współczesna
Rzeźba i formy przestrzenne
a.sznajder@desa.pl
22 163 66 45, 502 994 177

ANNA KOWALSKA
Specjalista
Sztuka Współczesna
a.kowalska@desa.pl
22 163 66 55, 539 196 531

MICHAŁ SZAREK
Specjalista
Sztuka Dawna
m.szarek@desa.pl
22 163 66 53, 787 094 345

URSZULA PRUS
Rzecznik Jubilerski
u.prus@desa.pl
507 150 065

OLGA WINIARCZYK
Specjalista
Komiks i ilustracja
o.winiarczyk@desa.pl
22 163 66 54, 664 150 862

JOANNA WOLAN
Specjalista
Sztuka Młoda i Najnowsza
j.wolan@desa.pl
538 915 090

MONIKA ZABIEŁOWICZ
Specjalista
Sztuka Użytkowa
m.zabelowicz@desa.pl
664 981 453

JAN RYBIŃSKI
Specjalista
Sztuka Dawna
j.rybinski@desa.pl
880 525 282

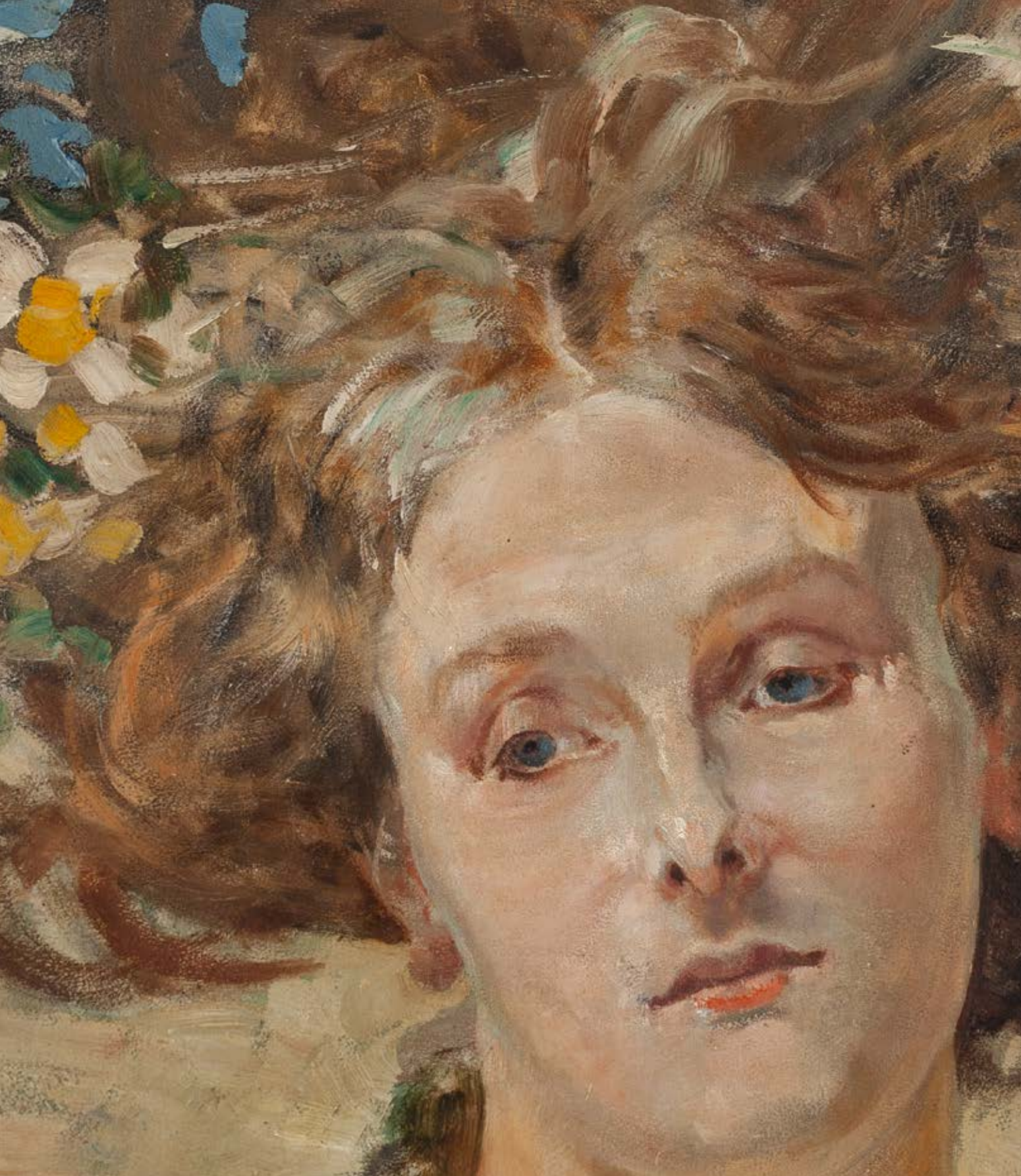
PAULINA BROL
Specjalista
Sztuka Młoda i Najnowsza
p.brol@desa.pl
539 388 299

WIKTOR KOMOROWSKI
Specjalista
Sztuka Współczesna,
Grafika artystyczna
w.komorowski@desa.pl
788 260 055

ANNA SZARY
Specjalista
Sztuka Współczesna
a.szary@desa.pl
538 522 885

okładka front poz 1 Władimir Hofman, Anioł i kobieta, 1930 okładka II - strona 1 poz. 8 Józef Pankiewicz, Łódź w Saint-Tropez, 1909 strona 6-7 poz 5. Jacek Malczewski, Primavera, 1903
okładka III poz. 6 Mela Muter, Pejzaż z mostem, 1938-1945 tytuł aukcji Art Outlet, Sztuka Dawna 7 lipca 2022 ISBN 978-83-67145-62-6 kod aukcji 1132WYP066 koncepcja graficzna
Monika Wojnarowska opracowanie graficzne Arkadiusz Kowalski zdjęcia Marcin Koniak, Paweł Bobrowski, Marek Krzyżanek prenumerata katalogów prenumerata@desa.pl

INDEKS

- Alchimowicz Kazimierz 19
Ascher Jerzy 12, 34
Becker-Leber Hans-Josef 86
Betley Jan 51
Bielawski Wacław 71
Bobińska-Paszkowska Janina 61
Bohuszewicz Jan 97
Cybis Jan 37
Domaradzki Stefan 95-96
Eisman-Semenowsky Emile 87
Ejsmond Stanisław 36
Eleszkiewicz Stanisław 15
Erb Erno 31-32
Fałat Julian 21
Fedkowicz Jerzy 56
Frechkop Leonid 59
Harasimowicz Marceli 70
Hegengbarth Emanuel 76
Hofman Wlastimil 1-3
Hrynkowski Jan 55
Jahl Władysław 84
Jędrzejewski Aleksander 50
Kaczor-Batowski Stanisław 23
Kałuski Zygmunt 101
Kamocki Stanisław 29
Kampf Arthur 74
Kasprowicz Jakub Michał 54, 90
Klimek Ludwik 60, 99
Klimowski Stanisław 73
Kopystyński Stanisław 92
Korecki Wiktor 45-47
Kossak Jerzy 25-28
Kotowski Jan Erazm 81
Krasnodębski Piotr Hipolit 64
Krémègne Pinchus 14
Krzyżański Józef 49
Laszenko Aleksander 40
Lurczyński Mieczysław 98
Mackiewicz Konstanty 83
Malczewski Jacek 5
Markiel Jakub 78
Mars Witold 63
Minkowski Maurycy 17
Mokwa Marian 53
Mrazek Franciszek 77
Mela Muter 6
Nawrocki Bolesław 88
Pankiewicz Józef 8
Pautsch Fryderyk (przypisywany) 65
Piotrowski Wacław 62
Pochwalski Kasper 18
Pressmane Joseph 9-10
Pronaszko (?) Andrzej 16
Przebindowski Zdzisław 79-80
Rabinowicz Benn Bencion 103
Rakowski Mieczysław 52, 67
Rapacki Józef 20
Rossowski Władysław 48
Rubczak Jan 13
Rutkowski Włodzimierz 82
Schreter Zygmunt 11
Serwin-Oracki Mieczysław 69
Sikorski Zdzisław 72
Stasiak Ludwik 33
Stawiński Bolesław 85
Straszewicz Stanisław 68
Stroński Marian 39, 57
Studencki Stanisław 41
Terlikowski Włodzimierz 7
Tetmajer-Naimska Jadwiga 30
Trzciński Mieczysław 93
Trzeszczkowski Antoni 24
Wasilewski Czesław 43, 44
Wasilkowski Kazimierz Władysław 4
Wdowiszewski Czesław 35
Weissowa (Aneri) Irena 89
Wenk Albert 38
Winterowski Leonard 42
Witoszyński Stanisław 102
Wygrzywański Tadeusz 91
Wywiórski Michał Gorstkin 22
Znamierowski Czesław 100
Żelechowski Kacper 66

1 †

WLASTIMIL HOFMAN

1881-1970

Kobieta i anioł, 1930

olej/tektura, 39 x 49 cm (w świetle oprawy)

sygnowany i datowany p.d.: 'Wlastimil | Hofmann | 1930'

na odwrociu papierowa nalepka wystawowa z Muzeum Narodowego w Gdańsku, oraz dwie nalepki aukcyjne

estymacja:

40 000 - 60 000 PLN

8 700 - 13 050 EUR

POCHODZENIE:

Krakowski Dom Aukcyjny, Kraków, październik 2021

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Jestem malarzem myśli i przeżyć. Wlastimil Hofman (1881-1970), Muzeum Narodowym w Gdańsku, 26.10.2013-27.01.2014

„Nie mam żadnego potomstwa i możliwe, że to spotęgowało w jakiś sposób moje uczucia w tym kierunku. Bardzo lubię dzieci – i dlatego chętnie je maluję, ale to jeszcze nie wszystko. (...) Ustami dziecka przemawia prawda, piękno, dobroć – to zwierciadło śmierci, tej śmierci, z którą tak często można spotkać się w moich obrazach. (...) Na ich twarzach nie ma masek, a przecież twarz ludzka jest podstawowym tworzywem większości moich kompozycji”

Magdalena Czapska-Michalik, Wlastimil Hofman, Warszawa 2007, s. 36

DWA ŚWIATY WLASTIMILA HOFMANA

W twórczości Wlastimila Hofmana właściwie od samego początku dochodziło do osobliwego mariażu dwóch odmiennych od siebie światów. W przestrzeni jego obrazów sfera sacrum łączy się bowiem z codziennością. Artysta spajał w swojej plastycznej działalności także i inne kwestie, a mianowicie odmienne od siebie dziedziny sztuki. Ważną cezurą w artystycznym życiu Hofmana był rok 1905. Wówczas wraz z Witoldem Wojtkiewiczem, Leopoldem Gottliebem, Mieczysławem Jakimowiczem i Janem Rembowskiem założył nowe stowarzyszenie – „Grupę Pięciu”. Artysty ci w analogiczny sposób rozumieli otaczającą ich rzeczywistość. Twórczość plastyczną pojmowali w kontekście popularnej na przełomie wieków koncepcji korespondencji sztuk. Idea popularyzowana już znacznie wcześniej, chociażby przez Richarda Wagnera, pobudzała na nowo umysły twórców. Gesamtkunstwerk czy correspondance des arts – totalne dzieło sztuki, o tym myśleli członkowie wzmiankowanej grupy. Ta liryczna synteza sztuk towarzyszyć będzie Hofmanowi do końca życia.

Prezentowany w ofercie aukcyjnej obraz „Kobieta i anioł” powstał w najbardziej cenionym przez kolekcjonerów okresie twórczości Wlastimila Hofmana. Cechuje go spokojna, statyczna kompozycja, pastelowa gama barwna i bogata treść symboliczna. Na pierwszym planie artysta umieścił postać młodej kobiety, której towarzyszy postać młodego anioła trzymającego w dłoniach instrument muzyczny (być może cytę), który kojarzy się z melodią ludową. Tło pracy stanowi rozciągający się w oddali pejzaż. Po lewej stronie kompozycji widoczne jest zadaszenie, pełniące funkcję warsztatu ciesielskiego, w którym pracują dwie kolejne postaci aniołów o imponujących skrzydłach. Pracownia obróbki drewna nasuwa w skojarzenia z Biblią, z warsztatem świętego Józefa, opiekuna Jezusa. W charakterystyczny dla siebie sposób przenosi artysta postaci aniołów do świata rzeczywistego. Sądzić należy, że jak i w innych jego dziełach pejzaż roztaczający się za pierwszoplanowymi postaciami to nizinny widok z okolic Krakowa. W samej kompozycji dokonuje się natomiast wzmiankowana już synteza, w której splatają się dwie odmienne od siebie dyscypliny artystyczne. Malarstwo dopełnione zostaje wyczuwalnymi w podświadomości obserwatora akordami lirycznej muzyki anielskiego grajka. Całość zdaje się tworzyć niezwykle przemyślany i konsekwentny układ. Również postać dziecięcego anioła wpisuje się w charakterystykę malarstwa artysty. Już od wczesnych lat kariery malarskiej fascynowała go postać dziecka. Jak pisała Magdalena Czapska-Michalik: „Niektórzy krytycy kojarzą malarstwo Wlastimila Hofmana właśnie z dziećmi. Artysta bardzo wzbraniał się jednak przed takim zawężaniem jego zainteresowań i upraszczaniem jego twórczości. 'Dzieci, podobnie jak i Biblia, są pretekstem dla pokazania tego, czy tamtego. (...) Jestem malarzem myśli i przeżyć'. Patrząc na nastrojowe portrety dzieci stworzone przez artystę, rzeczywiście wyraźnie zauważalna jest ich złożona struktura. Wizerunki te implikują w sobie zarówno pewnego rodzaju realizm przedstawienia, jak i dalece rozbudowana warstwę psychologiczną opartą na bogatej symbolice.

Świat artysty był przepełniony fantastycznymi, mitologicznymi oraz religijnymi postaciami, które implikowały w sobie pewnego rodzaju idee. Wielokrotnie jednak stawały się powtarzanymi jako sztafaż modelami na obrazach, w których zatracal się pierwotny zamysł autora. Bez względu na wynik ikonograficznych i semantycznych badań stwierdzić należy, iż malarska kraina stworzona ręką Hofmana, w której dochodzi to osobliwego połączenia sfery sacrum i profanum, przenosi widza w przestrzeń nostalgiczną i skłaniającą do przemyśleń.

2 †

WLASTIMIL HOFMAN

1881-1970

Mały wędkarz nad Wisłą, 1919

olej/tektura, 44 x 32 cm

sygnowany i datowany p.d.: '1919 | Wlastimil Hofman'

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 750 - 2 650 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

3 †

WLASTIMIL HOFMAN

1881-1970

Spiąca Ada

olej/płyta pilśniowa, 12,5 x 17 cm (w świetle passe-partout)
sygnowany l.d.: 'Wlastimil Hofman'

estymacja:

6 000 - 9 000 PLN

1 350 - 2 000 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

KAZIMIERZ WŁADYSŁAW WASILKOWSKI

1860-1934

"Poranek", 1907

olej/deska, 26 x 20,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany i datowany l.d.: 'Kazimierz Wasilkowski '07'

obraz reprodukowany na pocztówce wydanej po roku 1907 nakładem St. Kulikowskiego oraz na pocztówce wydanej w 1912 roku nakładem J. Czerneckiego, Wydawnictwo Kart Pocztowych i Artystycznych w Wieliczce

estymacja:

12 000 - 16 000 PLN

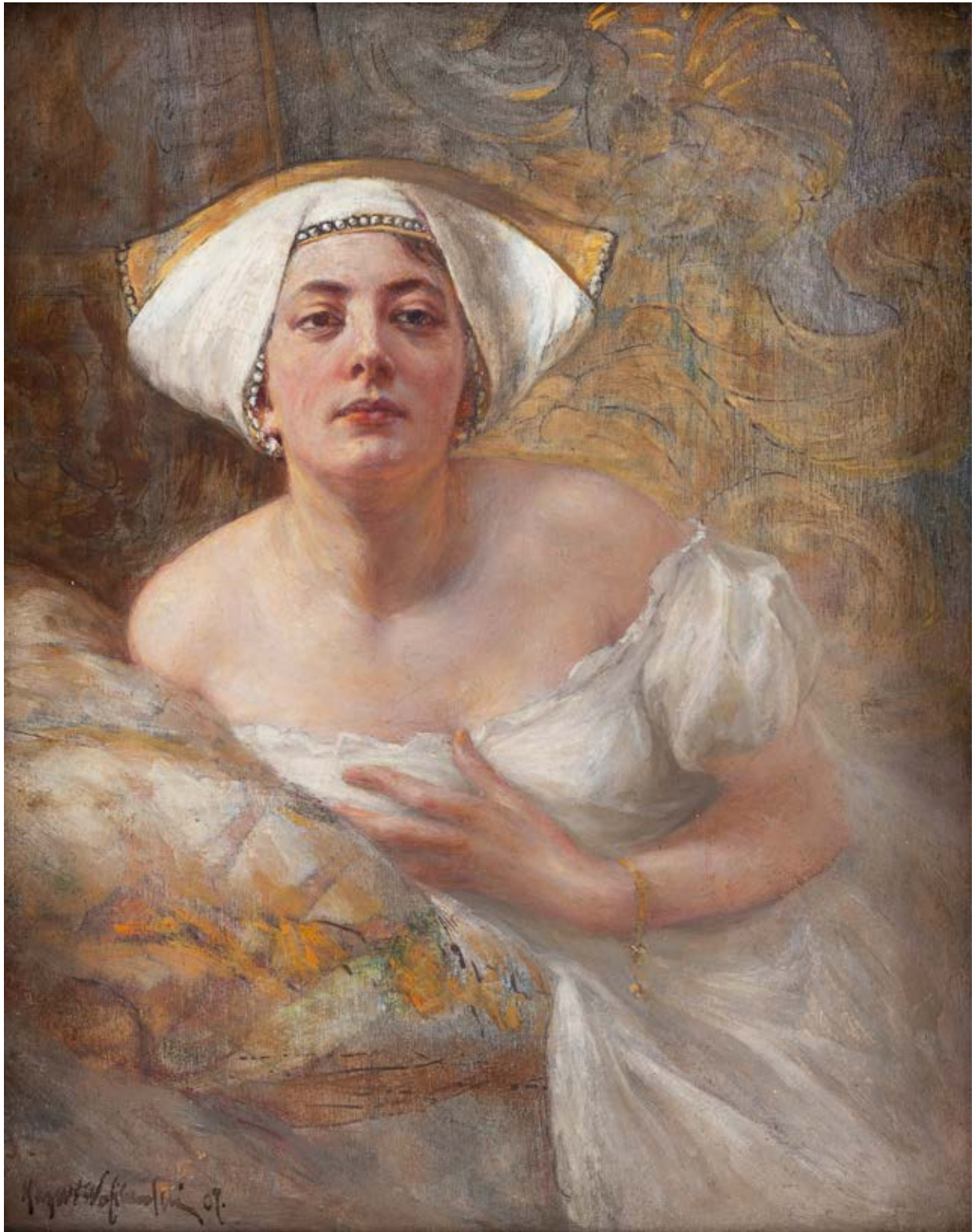
2 650 - 3 500 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

(...) Niemal wyłącznym tematem dzieł Kazimierza Wasilkowskiego jest kobieta, pojmowana jako „spiritus movens” wszystkich spraw i uczuć ludzkich, w niej skupiają się anielskie i szatańskie moce, piękno i ohyda życia, zbrodnia i cnota. (...) Na tle tej zgrabnej dekoracji, złożonej z wód, łąk, lasów, pól, w oświetleniu, zastosowaniem do potrzeb tematu, pozują się kształty kobiece w postaci kapryśnic, kapłanek, nimf, bachantek, niewinnych dziewczątek lub dam wykwintnych w portretach. Portret kobiety był bowiem specjalnością K. Wasilkowskiego (...).”

cyt. za: Bunkiewicz W., Wystawa Wasilkowskich, w: Kurier Warszawski, 1935, nr 288, s. 19-20

K. WASILKOWSKI.

PORANEK.

SALONOWY EROTYZM KAZIMIERZA WASILKOWSKIEGO

Kazimierz Wasilkowski naukę malarstwa rozpoczął w warszawskiej Klasie Rysunkowej gdzie w latach 1880-1882 kształcił się pod kierunkiem Wojciecha Gersona i Aleksandra Kamińskiego. Edukację artystyczną kontynuował następnie w latach 1883 - 1884 w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych u Władysława Łuszczkiewicza oraz Floriana Cynka. Dzięki stypendium Królestwa Polskiego w latach 1884-1891 pobierał również nauki w Akademii Sztuk Pięknych w Petersburgu, gdzie za swoje obrazy otrzymał trzy małe srebrne medale i jeden wielki oraz premię za kompozycję.

Po powrocie z Petersburga w 1892 roku zamieszkał w Warszawie. Stąd dwa lata później wyjechał w podróż artystyczną po Europie. Zwiedził wówczas Francję, Włochy i Niemcy. Był członkiem warszawskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych, w którego gmachu wystawiał regularnie swoje prace. Ponadto prezentował swoje obrazy w warszawskim Salonie Krywulta oraz u Kulikowskiego - w Wilnie, Lwowie i Petersburgu. W roku 1900 na Wystawie Światowej w Paryżu otrzymał złoty medal za obraz „Żądze”. Wasilkowski był artystą obdarzonym niezwykłym smakiem, wyczuciem dekoracyjności oraz talentem warsztatowym. Głównym motywem jego malarstwa były piękne, pełne wdzięku kobiety, przedstawiane na tle dekoracyjnych tkanin, w bogatych wnętrzach lub w otoczeniu natury.

W kobietach widział całe bogactwo świata. Do perfekcji opanował odtwarzanie linii ich ciała, koloru skóry, grymasu twarzy czy przedstawiania ich temperamentów. Wszystkie portretowane przez niego kobiety niosą ze sobą swoją indywidualną historię. Kobieta nigdy nie była pretekstem do namalowania pracy, wręcz przeciwnie - malarz wykorzystywał malarstwo, aby zgłębić kobiecą naturę.

„Poranek” jest reprezentatywnym przykładem malarstwa Wasilkowskiego. Dzieło, które było reprodukowane za życia autora w formie pocztówek, stanowi znakomity przykład jego biegłości malarskiej, elegancji w ukazywaniu kobiecego ciała i zdolności w budowaniu poetyckiego nastroju i tajemniczości. Na obrazie widzimy młodą kobietę w ozdobnym czepcu na głowie, która naturalnym gestem ręki podtrzymuje nocną tunikę. Kobieta została przedstawiona na ornamentálním tle, prawdopodobnie barwnej tapety w swoim buduarze bądź sypialni. Przesycona erotyzmem scena jest typową akademicko-salonową kompozycją, charakterystyczną dla malarstwa europejskiego drugiej połowy XIX stulecia.

Salonowe obrazy artystów takich jak Wasilkowski, Franciszek Żmurko, Władysław Czachórski czy Władysława Bakałowicz zjednywały sobie szerokie grono odbiorców dekadentckim urokiem i subtelnie erotycznym charakterem. Obrazy Wasilkowskiego były dzieckiem swoich czasów: belle époque - jej niezwykłego cywilizacyjnego rozkwitu, kultury spektaklu, wystaw i obrazów. Posągowe, piękne ciała odalisk lub kąpiących się kobiet przedstawiane były egzotycznej scenarii haremu, zaciszu sypialni lub łaźni, najczęściej wśród połyskliwych tkanin, tkanin i klejnotów. W „Poranku” w charakterystyczny sposób przykryte częściowo nocnym strojem ciało, epatują nagością ramion i dekoltu. Tego rodzaju zabieg - kontrastowania zakrytego i odkrytego - należało do repertuaru popularnych trików przyciągania wzroku salonowego widza, pogrążonego w nudnym, mieszczańskim życiu, który w malarstwie odnajdywał rozrywkę i pobudzenie zmysłów.

5

JACEK MALCZEWSKI

1854-1929

Primavera, 1903

olej/tektura, 32,5 x 40,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany i datowany p.d.: sygnowany i datowany p.d.: 'J Malczew | ski | 7/7 1903'

estymacja:

300 000 - 500 000 PLN

65 250 - 108 700 EUR

POCHODZENIE:

przedwojenna kolekcja Franciszka Wesely'ego, przyjaciela Wlastimila Hofmana, inżyniera, który w latach 1913-1942 prowadził w Krakowie Zakład Kowalstwa Artystycznego
kolekcja spadkobierców Franciszka Wesely'ego, Kraków

„Rzec można, że ten artysta wznowił malarstwo fantastyczne. Jego kompozycje, podobne do utworów niektórych romantyków, nie wymagają uzasadnienia, działają na umysły odpowiednio nastrojone przekonująco, potęgą głosu, koloru. Nikt wówczas nie szuka uzasadnień, każdy jest porwany, gdy zwłaszcza fantazja pozornie na pewno spoczywa podstawie”.

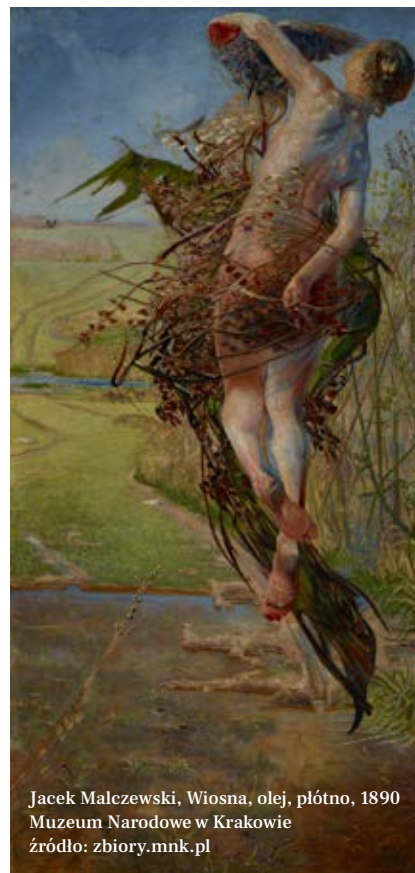
Stanisław Lack, *Sztuka Polska. Malarstwo, pod kierownictwem Feliksa Jasińskiego i Adama Łada-Cybulskiego, Lwów 1903-1904*, tabl. 39 i 53

Jacek Malczewski, Wiosna, olej, tektura, 1900, Muzeum Narodowe w Warszawie,
źródło: Cyfrowe MNW

Jacek Malczewski, Wiosna, olej, płótno, 1890
Muzeum Narodowe w Krakowie
źródło: zbiory.mnk.pl

Jacek Malczewski należy do najwybitniejszych przedstawicieli Młodej Polski i symbolizmu w malarstwie polskim. Jego prace zawierają w sobie liczne symboliczne odniesienia, które nawet współczesnym artysty wydawały się czasami trudne do rozszyfrowania. Artysta odwoływał się zarówno do mitologii starożytnej, słowiańskich podań, poezji romantycznej, przede wszystkim Juliusza Słowackiego oraz narodowego imaginariu martyrologicznego.

Motyw wiosny przewija się wielokrotnie w twórczości mistrza, zyskując najróżniejsze znaczenia i wykładanie. W pochodzącym 1898 roku obrazie zatytułowanym „Wiosna” przedstawił nagą, młodą kobietę oplecioną uschniętymi gałęziami, unoszącą się nad ziemią na tle wczesnowiosennego krajobrazu. Jej dziewczęca sylwetka i niewinna nagość stanowią symboliczny odpowiednik budzącej się do życia przyrody. Z nowym życiem kojarzy się też gniazdo widoczne wśród powoju, do którego nadleciał ptak, głoszący, jak się wydaje, przez boginkę, a także jej wznoszący ruch, będący przeciwieństwem zimowej martwoty. Motyw wiosny, zgodnie z tendencjami epoki, pozwalał również artyście łączyć dwa przeciwstawne wątki: życie i śmierć. W obrazie zatytułowanym „Wiosna” z 1914 roku, umieszczona na pierwszym planie postać kobiety to personifikacja wiosny. Niczym jasna, promienna nimfa kroczy ona po rodzącej się z zimowego letargu łące wypełnionej kwieciami. Jednak na horyzoncie kłębią się ciemne, burzowe chmury. Personifikacja wiosny opiera swą prawą rękę na srebrzystym ostrzu, które identyfikować można jako fragment kosy. Po cóż jednak takie narzędzie bogini życia i odradzającej się przyrody? Tylko patrzeć, aż Wiosna Malczewskiego zamasztytem ruchem skosi zieleniącą się łąkę, po której przetoczy się wojenny front. Wiosna to odradzająca się przyroda i jednocześnie nadzieja na nowe, lepsze jutro. Kompozycja Malczewskiego to hymn na cześć nadziei. Mająca się odrodzić ojczyzna ukazana tutaj została w przededniu swej wiekopomnej chwili, tuż przed zmartwychwstaniem i podźwignięciem się z kolan. Artysta wchodzi w rolę mitycznego wieszczka, a jego modelka przyodziana w antykizujący hiton pełni rolę kapłanki Apollina, starożytnej Pytii, która przepowiada przyszłość oszołomiona potęgą swych wizji.

Prezentowana w ofercie aukcyjnej praca, to kompozycja alegoryczna, nasyciona treścią, którą trudno jednoznacznie odczytać i zweryfikować. Niemal

całą kompozycję obrazu zajmuje głowa personifikacji wiosny z rozwianymi włosami i wplatnymi w nie kwiaty. Niczym barokowe putto staje się ona alegorią odrodzenia i powiewem świeżości. Wydaje się, że Malczewski w wirtuozerski sposób połączył tutaj różne rozterki epoki i problemy. Motyw wiosny był jednym z popularniejszych tematów w malarstwie około 1900 roku. Pobudzał on wyobraźnię większości modernistycznych artystów, zarówno polskich, jak zagranicznych. Nieznajdący wyrażnego i jednoznacznego początku temat, związany z irracjonalnymi rytuałami pogańskimi, obecny był w wielu dziełach przełomu wieku, powstałych na przełomie XIX i XX stulecia. Jak pisał Wiesław Juszcak, zaznaczał się wszędzie tam, gdzie zarysowywały się ekspresjonistyczne tendencje. Z tym motywem można wiązać dzieła takie jak „Taniec” Henri Matisse’a, „Święto wiosny” Igora Strawińskiego czy „W cieniu zakwitających dziewcząt”, będącego jednym z tomów cyklu powieści „W poszukiwaniu straconego czasu” Marcela Prousta.

Wśród artystów polskich, motyw wiosny obok Malczewskiego najchętniej eksplorował Wojciech Weiss. U Weissa objawia się to w takich obrazach jak „Wiosna”, „Młodość”, „Taniec”. Dzieła zespala pewna „mityczna rekonstrukcja 'początku', próba ukazania człowieka w jego naturalnym stanie [...] poza cywilizacją, poza historią nawet”. Wzorce są z jednej strony antyczne, ale też pierwotne, plemienne, pochodzą z rytuałów związanych z kultem ziemi i płodności. Jest to wyobrażenie budzącego się do życia, wyzwania pierwotnych popędów, w sposób tajemniczy i misteryjny. Pogodny temat wiosny nabierał często dramatycznego wyrazu, w którym radosne upojenie łączone było z mrocznymi rytuałami, jak w libretcie do baletu Strawińskiego, w którym wybranka składana jest w ofierze na cześć rozkwitającego życia. Motyw ten odwoływał się do elementarnych kwestii egzystencjalnych. W malarstwie europejskim wątki, które w podobnym klimacie przepracowyją antyczne i ludowe podania i obyczaje, odnajdujemy w malarstwie Puvis de Chavannes’a, Arnolda Böcklina, Paula Gauguina, Maurice’a Denisa, Franza von Stucka. Rzecz jasna, wiosna pojawia się także, już pod bardziej realistyczną postacią, w samodzielnych pejzażach u Józefa Chelmońskiego czy chociażby Ferdynanda Ruszczycy, będących odzwierciedleniem nastroju i odczuć ich twórców, jednakże nieniosących ze sobą skomplikowanych treści alegorycznych.

6 †

MELA MUTER

1876-1967

Pejzaż z mostem, 1938-1945

olej/plótno, 38 x 46 cm

sygnowany p.d.: 'Muter'

na odwrociu dwa owalne stemple oraz papierowa nalepka studia ramiarskiego Carolle Konradi w Monachium

estymacja:

180 000 - 250 000 PLN

39 150 - 54 350 EUR

POCHODZENIE:

spuścizna po artystce

Galerie Gmurzynska, Kolonia

kolekcja prywatna, Europa

„To Paryż dał mi wszystkie elementy, które składają się na moją sztukę. Tu odnalazłam nawet mój słowiański charakter, którego w Polsce bym zapewne nawet nie zauważyła, a który tu wszyscy chętnie zauważają w moich płótnach. Iw tym jest, jak sądzę, wielka siła Paryża: wszystkie przeróżne surowce, jakie przywozimy tu z sobą, ulegają tu wzmocnieniu i przetapiają się w jednolity stop, rodzaj solidnego i jednorodnego metalu”.

Mela Muter, „Bravo”, październik 1932, cyt. za: Ewa Bobrowska, Portret „szalonych lat”:
Mela Muter na międzynarodowej scenie artystycznej Paryża, w: Mela Muter. Katalog
zbiorów Muzeum Uniwersyteckiego w Toruniu, Toruń 2010, s. 1

An impressionist landscape painting by Mela Muter. The scene depicts a river or stream flowing through a lush, green landscape. In the foreground, there are dark, silhouetted trees and foliage. A prominent, light-colored, vertical structure, possibly a bridge or a tall building, stands in the middle ground. The background shows more greenery and a hint of a distant town or village. The painting is characterized by thick, visible brushstrokes and a vibrant, somewhat muted color palette of greens, blues, and earthy tones.

FRANCJA OCZAMI MELI MUTER

Mela Muter była niezwykle wrażliwą pejzażystką. Nie tylko malowała świat przyrody, lecz również wypowiadała się o nim w swoich zapiskach i listach. Interesowała ją zarówno natura, jak i krajobraz przetworzony ręką ludzką. Dlatego też Muter odtwarzała wielokrotnie na swoich kompozycjach krajobrazy miejskie. Ciekawiły ją zarówno wielkie metropolie, takie jak chociażby Paryż, a także o wiele bardziej kameralne ośrodki. To właśnie w nich artystka czuła się najlepiej. Małe, prowincjonalne miasteczka, w których więź człowieka z naturą stawiała się bardziej wyczuwalna niż w wielkich miastach, wyzwalały w niej niespożyte siły twórcze.

Jednym z ulubionych plenerów artystki, obok oczywiście ukochanego Awiniony, było miasteczko Collioure na południu Francji. Mela Muter od początku kariery wyjeżdżała również wielokrotnie do Bretanii, gdzie powstawały widoki z małych miasteczek tego regionu. W krajobrazach Muter znakomicie łączyła barwy. Nasycone czerwienie, żółcie i ugry zestawiała na zasadzie kontrastu ze szmaragdami i głęboką ultramaryną. Syntetyzowała i geometryzowała kształty. Charakterystyczną cechą kompozycji pejzażowych artystki było również umieszczanie w ich centrum rozległych zbiorników wodnych lub stromych stoków. W tych kompozycjach widoczne są echa najważniejszych modernistów europejskich, do których sama świadomie

się odwoływała, mówiąc: „Przechodząc kiedyś ulicą, spostrzegłam w oknie wystawowym obraz, który uczynił na mnie olbrzymie wrażenie. Gdy po długim przyglądaniu się weszłam do sklepu, przyjął mnie tegi pan. Był to sam Volland, mecenas sztuki impresjonistycznej. Obraz, który tak mnie wzruszył, był dziełem Gauguina. Obok znajdowały się utwory Cézanne’a, Van Gogha i inne Gauguina. Obrazy Gauguina i wyżej wymienionych impresjonistów dokonały we mnie przełomu. Cézanne nauczył mnie myśleć plastycznie”.

W prezentowanym obrazie malarka ujęła widok znad rzeki, którego precyzyjna lokacja nie daje się ustalić. Elementy dawnej architektury – oddalone sylwetki domów i przerzucony nad rzeką most zestawiała z elementami przyrody – piaszczystym brzegiem rzeki i skalistym wzniesieniem w prawej dolnej partii kompozycji. Kompozycja zbudowana jest w oszczędny sposób, przy użyciu grubo kładzonej farby. Obraz o bogatych efektach fakturalnych, zbudowany jest nieco po cezannowsku, z lekko zgeometryzowanymi i syntetycznie ujętymi budynkami i elementami natury, w czym nawiązuje do swoich wcześniejszych krajobrazów z lat 20. XX stulecia z południa Francji, które utrzymane były w ciepłych tonacjach barwnych, z kubizowanymi blokami architektury zestawionymi z trójkątnymi formami dachów.

WŁODZIMIERZ TERLIKOWSKI

1873-1951

Wiosenny krajobraz, 1928

olej/ płótno, 27 x 41 cm

sygnowany i datowany p.d.: "Terlikowski' 928"

na odwrociu trudno czytelne napisy

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 750 - 2 650 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Francja

kolekcja prywatna, Polska

Terlikowski założył swoje studio w dzielnicy wielkich mistrzów – na Montparnasse. Żyjąc i tworząc nad Sekwaną, nie zrezygnował z częstych podróży. Wielokrotnie odwiedzał malownicze zakątki Francji czy Włoch, ale nie rezygnował również ze znacznie dalszych eskapad. Prezentowana praca jest znakomitą przykładem stosowanej przez malarza techniki. Terlikowski bowiem znany jest ze swoich strukturalnych kompozycji o bogatej, dynamicznej fakturze. Malarz wielokrotnie wykorzystywał obok pędzla także szpachlę, dzięki której uzyskiwał owe malownicze efekty. Omawiany pejzaż ukazuje fragment południowego krajobrazu, zapewne w jednym z odwiedzanych przez twórcę zakątków Francji. W centrum znajdują się rozłożyste drzewo, otoczone przez pola o jasnym, zielonym kolorystyce i zróżnicowanej fakturze silnie kontrastują ze stosunkowo gładką, błękitną partią nieba. Silnie scentralizowana kompozycja dąży wyraźnie do uzyskania efektu symetrii.

Lucien Aressy, francuski krytyk w następujących słowach opisywał malarstwo Terlikowskiego na łamach pisma „L'Aquadémie”: „Terlikowski to czarodziej wspaniałych światła, harmonijnych fioletoń i różów. To malarz kwiatów, których wonne i słabnące dusze rozlewają się jak namiętność w tajemnicy jednej godziny, jednego umierającego wieczoru. Terlikowski to czarodziej barwy (...) i wibrujących efektów południowego słońca. Analizuje i utrwała doznania, szuka godzin, w których światło jest tak lśniące, że aż rozmywa kontury i kolory, lubuje się w słodkich chwilach, ale też sytuacjach walki, w których siły żywego, wiecznego istnienia zderzają się z sobą – i to z nich [Terlikowski] wyciąga ten szczególnie [malarski] efekt”. Cytowany artykuł, będący kilkunastonicową odą na cześć talentu polskiego malarza, pochodzi z października 1921 roku, okresu największego powodzenia artysty.

8

JÓZEF PANKIEWICZ

1866-1940

Łódzie w porcie w Saint-Tropez, 1909

olej/tektura, 43,5 x 27 cm
sygnowany p.d.: 'Pankiewicz'

estymacja:

100 000 - 150 000 PLN

21 750 - 32 650 EUR

OPINIE:

do obiektu dołączona ekspertyza Elżbiety Charazińskiej z marca 2022 roku

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

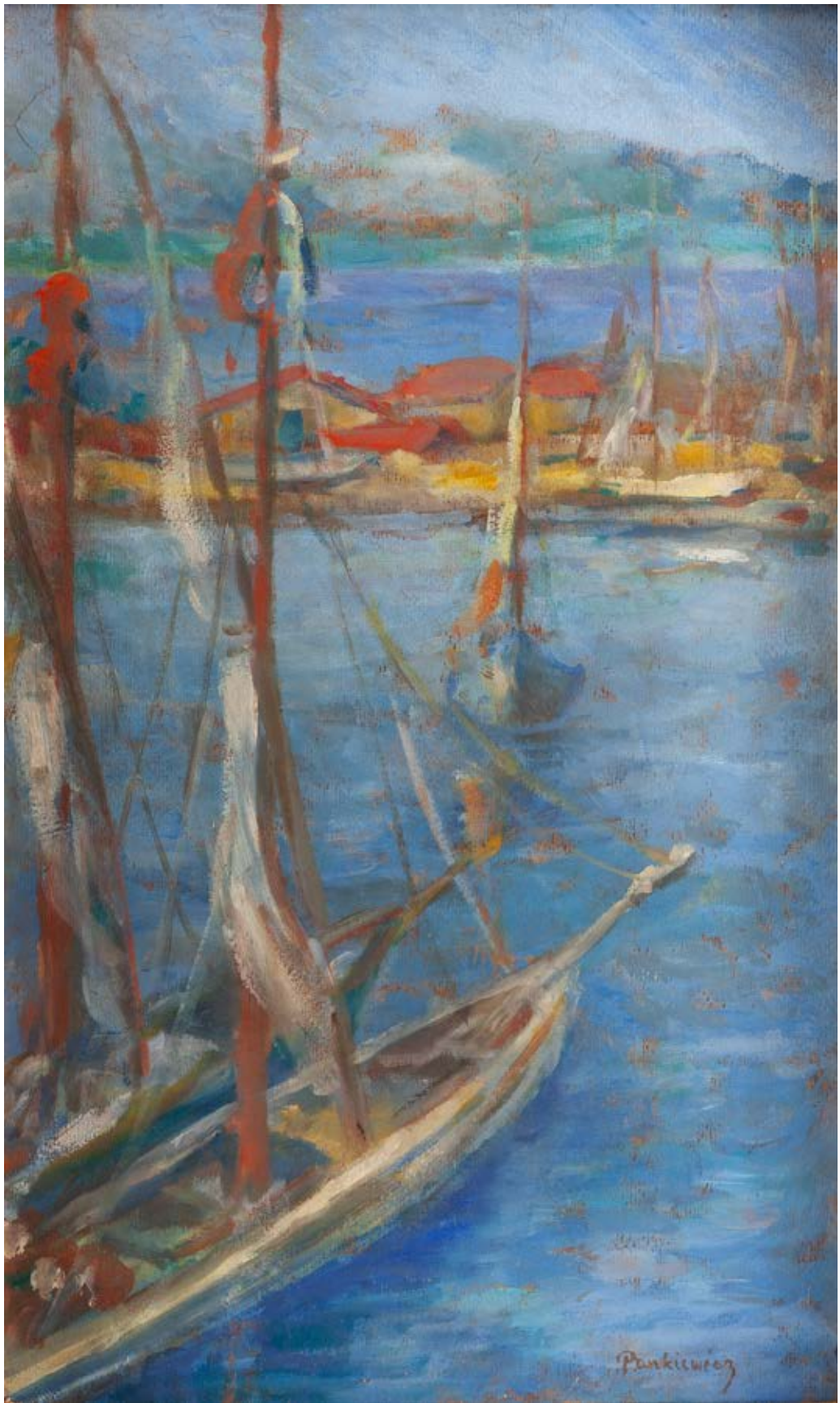
LITERATURA:

porównaj: Józef Pankiewicz. Życie i dzieło. Artyście w 140. rocznicę urodzin, Muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 2006, s. 48, poz. 103 i nast.

Alfred Ligocki, Józef Pankiewicz, Warszawa 1973, s. 35

„Na pierwszych płótnach z Saint-Tropez Pankiewicz przedstawiał najczęściej port, zwracając się w sposób naturalny ku motywowi, który przyciągał go już w okresie podróży do Bretanii. (...) Płótno stawało się powierzchnią malarską, obszarem gry barwnej, uzyskiwanej przez różnej grubości dotknięcia pędzla, przez natężanie lub rozświechtanie koloru”. Marta Chrzanowska-Foltzer, „Rozmowy Prowansalskie”

Polscy Malarze na Południu Francji od 1909 roku do dziś, „Archiwum Emigracji”, Toruń, r. 2011, z. 12, s. 299

W SŁOŃCU SAINT-TROPEZ

Począwszy od pierwszego wyjazdu do Paryża w 1889 roku, spotkania Pankiewicza ze sztuką francuską miały kluczowe znaczenie dla jego rozwoju jako artysty. Francuski modernizm niejako w centrum swoich zainteresowań stawiał zagadnienie autonomii dzieła sztuki. Istotną cezurą w biografii Pankiewicza jest rok 1908. Wówczas artysta poznał Pierre'a Bonnard, co zapoczątkowało stymulującą ideowo - artystyczną wymianę między twórcami. Rodziny Bonnardów i Pankiewiczów spędzali wspólnie wakacje i odwiedzali się. W 1908 roku, podczas wizyty w Paryżu, Pankiewicz poznał malarstwo fowistów, grupy artystycznej, która nieformalnie zawiązała się w 1905 roku, w trakcie wakacji w Collioure. Malarze Henri Matisse, Maurice de Vlaminck i André Derain podczas plenerów 1905 roku zastosowali śmiałą, jaskrawą paletę barwną i dywizjonistyczny sposób kładzenia farby oraz odrzucili światłości i iluzję przestrzenną w obrazie. Ich dzieła, wystawione na Salonie Jesiennym 1905 roku, zyskały przydomek „dzikich bestii” („les fauves”). We francuskich pracach Pankiewicza z przełomu pierwszej i drugiej dekady XX wieku widać jasny wpływ fowistycznych pejzaży.

Przybywając z Bonnardem w 1909 do Saint-Tropez, Pankiewicz nie patrzył na miasteczko tymi samymi oczami, co dawniej. Jego prace zbliżają się do ekspresji pejzaży z Collioure André Deraina - spalone światłem, nasycone barwą, dalekie od mimetycznego naśladowania przedmiotów. Tkanka malarska Pankiewicza emituje światło, oddając tym samym charakterystyczną aurę prowansalskiej przyrody. W „Łodziach w porcie w Saint-Tropez” artysta syntetycznie buduje plany, posługując się czystą barwą i szerokimi pociągnięciami pędzla. W ciekawy sposób Pankiewicz ukształtował przestrzeń obrazu: spłaszczone pole obrazowe z podniesionym horyzontem poprzecinane jest wertykalnymi liniami masztów. Przedstawione na pierwszym planie łodzie dynamizują przedstawienie z racji na ukazanie ich sylwet z różnych perspektyw. Plenerowy kadr, pochwycony niby „na szybko”, ma silnie nowoczesny charakter, bliski pracom młodych malarzy francuskich. Prezentowane dzieło należy do przełomowych w dorobku artysty pejzaży, w których uwidoczni się „nawrót Pankiewicza do czystego koloru” - jak twierdzi Elżbieta Charazińska (też, Józefa Pankiewicza batalia o czyste malarstwo, w: Józef Pankiewicz. Życie i dzieło. Artyście w 140. rocznicę urodzin, Muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 2006, s. XVI). Plenerowe, spontaniczne studium nosi znamiona artystycznej dezygnacji w swobodnej dyspozycji tkanki malarskiej. Planowe rozwiązanie - bliski plan z łodziami, dalszy aż w końcu partia horyzontu i nieba - związane jest z obserwacją zmiennego oświetlenia kolejnych przestrzeni krajobrazu. Silne prześwietlenie kadru - użycie rozbielonych błękitów - powoduje istnienie soczystych i kontrastowych partii łodzi, w których z mocą wybrzmiewają czerwienie, zielenie, oranże i błękity.

Tak czasy, z których pochodzi prezentowany obraz, opisywał uczeń Pankiewicza - Józef Czapski: „W pejzażach z południowej Francji (St. Tropez), kompozycjach z wyniosłymi piniami albo rozległym morzem (...) wysłuchiwać można, jak ostro przeżywa Pankiewicz i po swoim przetrwaniu Cézanne'a oraz pocezannowskie problemy. Za pośrednictwem Fénéona, wybitnego krytyka sztuki i dyrektora działu współczesnego galerii Bernheima, poznaje Pankiewicz swego rówieśnika Bonnard (1908 r.) i rychło się z nim zaprzyjaźnia. W roku następnym Pankiewiczowie i pp. Bonnard wynajmują na spółkę willę w St. Tropez w sąsiedztwie Signaca. Dwa sezony letnie spędzają tam malarze na wspólnej pracy. (...) Kilkoletnie współżycie artystów, praca w tej samej atmosferze, dzielenie się obserwacjami i nabytym doświadczeniem zaważyło na ich rozwoju malarskim. Bonnard i Pankiewicz łączyło wiele, zwłaszcza kult dla mistrzów impresjonizmu, którzy się tak wybitnie przyczynili do ich artystycznej formacji, ale też dzieliło ich niejedno; tem płodniejsze było współżycie. (...) W okresie ich współpracy Pankiewicz eksperymentuje więcej niż Bonnard, ostrzej reagując na prądy bieżące. Coraz świadomiej buduje kolorem swe płótna: położenie farby, jej kontrastowanie jest znów bardziej wyraźne i mocne” (Józef Czapski, Józef Pankiewicz. Życie i dzieło. Wypowiedzi o sztuce, Lublin 1992, s. 84-85).

9 †

JOSEPH PRESSMANE

1904-1967

Gołębek pokoju

olej/płyta, 38 x 37 cm
sygnowany p.d.: 'J. Pressmane'

estymacja:

16 000 - 20 000 PLN

3 500 - 4 350 EUR

LITERATURA:

Artur Winiarski, Joseph Pressmane, Mistrzowie École de Paris, Warszawa 2019, nr kat. 87, repr. s. 176

„Sztuka to wyrażenie wrażenia. Już wobec tego obiekt jest absolutnie konieczny do wydobywania obrazu. Pomiędzy wrażeniem w wyrażeniu pośredniczy u artysty podświadomość i dlatego dzieło jest zagadnieniem duchowym, a nie fotograficzną imitacją obiektu. Każdy temat może zostać namalowany, o ile artysta zgłębi go na sposób duchowy”.

Joseph Pressmane

10 ↑

JOSEPH PRESSMANE

1904-1967

"Bukiet w dużym wazonie" ("Bouquet dans un grand vase")

olej/plótno, 36,5 x 19 cm

sygnowany p.d.: 'J. Pressmane'

opisany na odwrociu numerem inwentarzowym: '1604/MR/17', na krośnie malarskim nalepki aukcyjne

estymacja:

10 000 - 14 000 PLN

2 200 - 3 050 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja Arona Kupfera, Francja

dom aukcyjny Oger & Blanchet, Paryż, październik 2017

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Joseph Pressmane. Mistrzowie École de Paris, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, 18 maja - 28 września 2019

LITERATURA:

Joseph Pressmane. Mistrzowie École de Paris, katalog wystawy, red. Artur Winiarski, Villa la Fleur, Konstancin-Jeziorna, Warszawa 2019, nr kat. 72, s. 118 (il.)

Prezentowana martwa natura z kwiatami w wazonie pochodzi z okresu największego uznania twórczości Josepha Pressmane'a. Malarz po wojnie zyskał sympatię ważnych krytyków, zaangażował się w ruch wystawienniczy. Jego dotychczasowa kariera artystyczna zyskała zwieńczenie w postaci otrzymanych prestiżowych nagród: Nagrody Krytyki w 1951 roku i Nagrody Bührlego w 1952 roku. Monografista Pressmane'a, Artur Winiarski odnotowuje: „Popularność Pressmane'aw latach pięćdziesiątych była głównie efektem jego pracy i talentu. Niemniej jednak artysta. Niemniej jednak artysta bardzo dużo zawdzięczał francuskiej krytyce artystycznej, zwłaszcza tej związanej ze środowiskami lewicowymi, która szczególnie ceniła malarstwo figuratywne. (...) Ta widziała go jako jednego z reprezentantów 'twardego nurtu' malarstwa francuskiego, zestawiając go na przykład z Claude'em Venardem czy Bernardem Buffetem” (Artur Winiarski, Joseph Pressmane. Mistrzowie École de Paris, Warszawa 2019, s. 111).

11 ↑

ZYGMUNT SCHRETER

1886-1977

Martwa natura z butelką

olej/plyta, 40 x 30 cm

sygnowany p.d.: 'Schreter'

opisany na odwrociu: 'Tableau | Nature Morte | No. 32 | 40 x 30 | h. mesure'

papierowa nalepka z opisem: 'nature morte | bouteille | 16'

oraz dwie fragmentarycznie zachowane papierowe nalepki

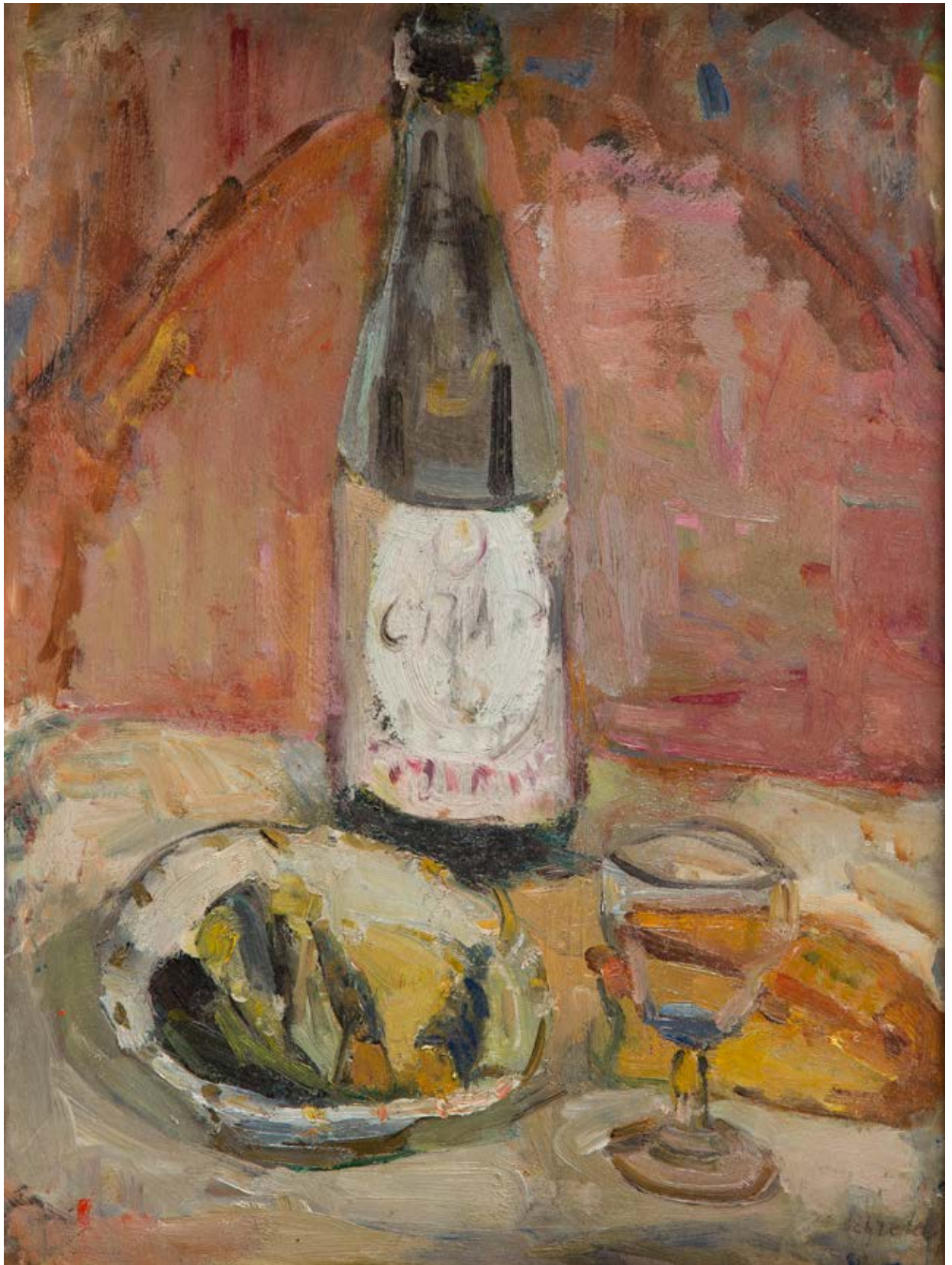
estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 750 - 2 650 EUR

Zygmunt Schreter pochodził z zamożnej łódzkiej rodziny fabrykantów. Pierwszy kontakt ze sztuką, dokładnie z grafiką, Zygmunt Schreter miał w fabryce ojca, gdzie rysował wzory tkanin. Talent plastyczny Schretera objawił się podczas nauki artysty w łódzkim gimnazjum rosyjskim, do którego uczęszczał m.in. z poetą Julianem Tuwimem, kompozytorami Pawłem Kleckim i Aleksandrem Tansmanem, gdzie otrzymywał wyróżnienia za pierwsze prace. W momencie wybuchu I wojny światowej w 1914 roku przebywał z ojcem w Karlsbadzie, przez co został internowany. Później, przebywając w Berlinie, uczęszczał na zajęcia w prywatnej szkole jednego z najwybitniejszych malarzy niemieckich Lovisa Corinthy i Martina Brandenburga. Poznał tam modernistów: Hermanna Strucka, Roberta Liebknechta, Martina Brandenburga i związał się ze środowiskiem rosyjskiej i polskiej emigracji. W 1934 osiadł w Paryżu, gdzie związał się z kręgiem Mojżesza Kislinga. Wynajął pracownię przy avenue de Chatillon 36, niedaleko Montparnasse'u.

Od Corinthy Schreter przejął ekspresyjne zacięcie do szkicowego traktowania kompozycji i swobody w nakładaniu plam rozwibrowanego, świetlistego koloru, które do perfekcji rozwinął w dojrzałej, paryskiej twórczości. Brał udział w wielu wystawach, były to m.in. Salony Jesienne, Salon Niezależnych i wystawy tematyczne akwarelistów. Najwięcej rozpisywano się o ekspozycji z 1933 roku: „(...) p. Schreter jest rzeczywiście malarzem a przede wszystkim akwarelistą najwyższej klasy, który potrafi połączyć znakomicie nastrój, oddany przez odpowiedni dobór kolorów, ze znakomitą rysunkiem, wskazującym na wysoką klasę ukształtowania artysty (...)” – pisał redaktor Eugeniusz Kronman. Zarówno przed wojną, jak i po niej artystę zajmowały artystyczne podróże. Podczas nich ujawniał się wybitny talent artysty-pejzażysty, który łatwo chwyta światło, kolor i atmosferę portretowanego krajobrazu. Chętnie podejmował temat martwej natury i widoków wewnątrz, kontynuując kolorystyczną tradycję malarstwa postimpresjonistów.

12

JERZY ASCHER

1884-1943

Domy przy plaży w Hyères

olej/deska, 38,5 x 45,5 cm

sygnowany p.d.: 'ASCHER.'

opisany na odwrociu numerem inwentarzowym: '6913'

dwie nalepki z numerami inwentarzowymi

estymacja:

22 000 - 30 000 PLN

4 800 - 6 550 EUR

Prace Jerzego Aschera należą do rzadkości na rynku sztuki i stanowią niezwykle cenne dzieła kolekcjonerskie. Znakomita część dorobku malarza została zniszczona przez nazistów podczas aresztowania w pracowni na Lazurowym Wybrzeżu. Jego zachowane malarskie oeuvre to przede wszystkim pejzaże i martwe natury. Rzeczowe, statyczne i dookreślone mocnym konturem, zdradzają warsztat zręcznego rysownika. Ascher wykształcił się w Warszawie: w latach 1904-07 studiował w Warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych oraz równolegle w Warszawskim Instytucie Politechnicznym. Od 1908 roku uczył się w Wyższej Szkole Technicznej w Charlottenburgu. Pracował aktywnie jako architekt w Warszawie, Krakowie i Lwowie. W 1925 roku osiadł w La Ciotat we Francji i poświęcił się całkowicie malarstwu. W 1924 roku, jak wspominała Alicja Halicka, „Południe przestało być zacisznym, letniskowym schronieniem dla kilku wyłącznie oryginałów. Padło ofiarą hałaśliwego i barwnego tłumy” (cyt. za: Marta Chrzanowska-Foltzer, „Rozmowy prowansalskie” – polscy malarze na południu Francji od 1909 roku do dziś, „Archiwum Emigracji. Studia – Szkice – Dokumenty” 2011, z. 1-2, s. 301-302). Malarz mimo to odnalazł tam inspirację, a światło południa okazało się inspirujące w poszukiwaniach artystycznych, które zbliżają Aschera do reprezentantów Neue Sachlichkeit.

13

JAN RUBCZAK

1884-1942

"Białe słońce", 1908

olej/ płótno, 54 x 65 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Rubczak Jan | 908.'

opisany na odwrociu: 'Białe słońce | Bretagnen | 400 k | Lwów | Jan Rubczak | 9 Campagne Premiere| Paris'

naklejka Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie z opisem pracy

estymacja:

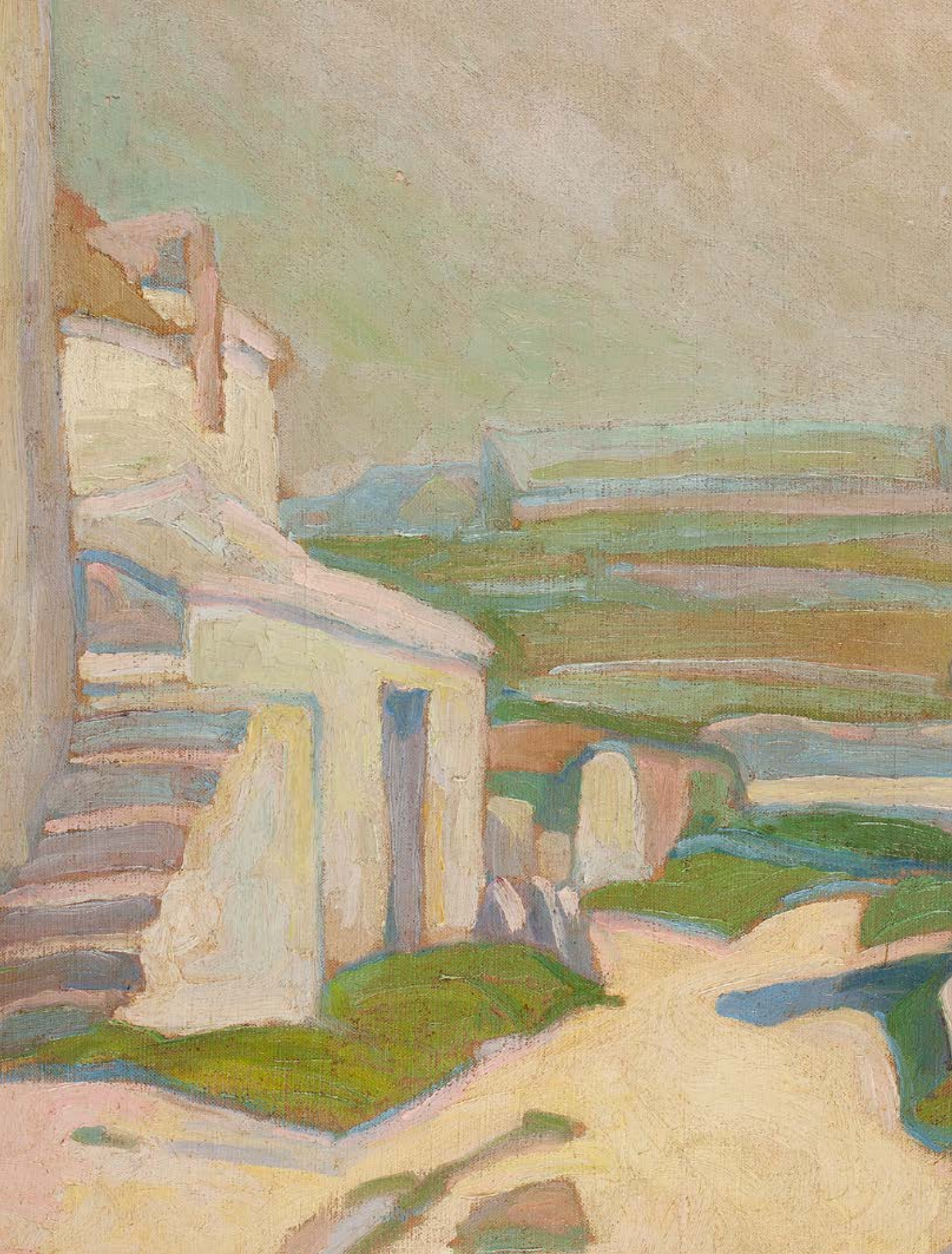
35 000 - 45 000 PLN

7 650 - 9 800 EUR

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie, luty 1913 r.

Jan Rubczak malarską edukację rozpoczął w latach 1901-1904 w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, na zajęciach u Floriana Cynka oraz w graficznej pracowni Józefa Pankiewicza. Dalszym etapem jego malarskiej kariery był wyjazd na dwa lata do Paryża. Studiował również na uczelni Akademie für Graphische Künste und Buchgewerbe w Lipsku, a następnie powrócił do Francji, gdzie ukończył naukę w Académie Colarossi. We Francji osiadł na stałe w 1911 roku. W tym samym roku wraz z innymi artystami polskiego pochodzenia utworzył Towarzystwo Artystów Polskich w Paryżu, a w 1915 został członkiem Towarzystwa Polskiego Literacko-Artystycznego.

Twórczość Jana Rubczaka szybko zyskała uznanie i rozgłos. Młodego artystę dostrzegł ceniony marszand - Leopold Zborowski. Prace Rubczaka zaczęły pojawiać się na Salon d'Automne, Salon Independant, oraz w Galerie Barbazagnes oraz Galerie du Musée Crillon. Prace artysty były również pokazywane między innymi w Barcelonie wraz z dziełami innych polskich artystów w 1912 w Galeries José Dalmat.

Ulubionymi motywami malarskimi Rubczaka były inspirujące pejzaże z Rouen, Chartes oraz normandzkie, bretońskie i południowo francuskie miasteczka. Cennym źródłem inspiracji były ponadto podróże do Włoch, Holandii oraz Hiszpanii. W 1924 zdecydował się powrócić do Krakowa, w którym podjął prace nauczyciela w Wolnej Szkole Malarstwa i Rysunku Ludwika Mehofferowej. Piastował również stanowisko asy-

stenta w katedrze grafiki Akademii Sztuk Pięknych u Jana Wojnarskiego. Przynależał do Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka” - dzięki któremu prezentował swe prace w Krakowie, Warszawie, Budapeszcie oraz do grupy Formiści, z której to członkami wystawiał również w Krakowie, ale także we Lwowie oraz Paryżu. Rubczak był również współzałożycielem Cechu Artystów Plastyków „Jednoróg”.

W warstwie stylistycznej, malarstwo Rubczaka jest powiązane stylistycznie z francuskim postimpresjonizmem oraz twórczością Józefa Pankiewicza. Najchętniej tworzył modernistyczne pejzaże. Jego malarstwo ewoluowało poprzez bogaty kolorystycznie realizm oraz syntetyzm Jana Stanisławskiego. Ukazana w katalogu praca „Białe słońce” to dzieło powstałe podczas pierwszych plenerów artysty w Bretanii. Region ten w ostatnich dekadach XIX stulecia stał się popularnym celem wyjazdów wśród artystów europejskich - przyciągała ich bliskość oceanu, surowy krajobraz i folklor oraz tanie warunki życia. W prezentowanym w ofercie aukcyjnej pejzażu nie koncentrował się na konkretnym elemencie architektury czy natury, skupiając się na studiowaniu aury lokalnej przyrody i światła. Opis na odwrocie obrazu informuje o adresie zamieszkania artysty w Paryżu - 9 Rue Campagne-Première na Montparnassie. Pod tym adresem wynajmowali później mieszkanie malarz Tsugouharu Foujita oraz poeta Rainer Maria Rilke.

14 †

PINCHUS KRÉMÈGNE

1890-1981

Pejzaż z Céret

olej/piótno, 54 x 66 cm

sygnowany p.d.: 'Kremegne'

na odwrociu numer inwentarzowy : 'No 68' oraz nalepka własnościowa

na krośnie malarskim i odwrociu ramy nalepki inwentarzowe

estymacja:

30 000 - 35 000 PLN

6 550 - 7 650 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Nie sposób wyjaśnić fenomenu twórców École de Paris wykształconych w Wilnie. Na początku XX stulecia w wileńskiej szkole rysunkowej Rosjanina Iwana Trutniewa studiowali w tym samym czasie Chaïm Soutine, Michel Kikoïne oraz Pinchus Krémègne. Dzieła tych malarzy stały się ważnym elementem dziedzictwa Szkoły Paryskiej. Ich wyróżnikiem jest silna deformacja, gwałtowna ekspresja i drapieżność formy. Gdy paryscy „wilnianie” przedstawiali pejzaż czy figurę ludzką, nadawali im autonomiczną mowę. Krémègne już w 1912 roku dotarł na Montparnasse i zamieszkał w La Ruche. Od wczesnego okresu twórczości jego opiekunem stał się Leopold Zborowski. Od 1918 roku często przebywał w Céret na południu Francji, które stało się także miejscem schronienia Soutine'a. Tam ukrywał się podczas wojny, tam w 1960 roku zbudował dom z pracownią. Od dwudziestolecia międzywojennego zaczął uprawiać malarstwo krajobrazowe i rodzajowe, posługując się silną ekspresją faktury i barwy. Swoim przedmiotom nadawał wysoce zdeformowane rysy, potęgując ich wyraz. W pejzażach Krémègne'a z Céret łatwo dostrzec wspólną ekspresję z Soutinem, który do Céret dotarł w podobnym okresie co Krémègne. Miasteczko nazywane było nieformalnie „mekką kubistów” ze względu na jego odkrycie i spopularyzowanie w kręgu awangardy przez Pabla Picassa.

15 †

STANISŁAW ELESZKIEWICZ

1900-1963

Portret mężczyzny w kapeluszu

olej/płótno, 55 x 43 cm (w świetle oprawy)
sygnowany p.d.: 'S. Eleszkiewicz'

estymacja:

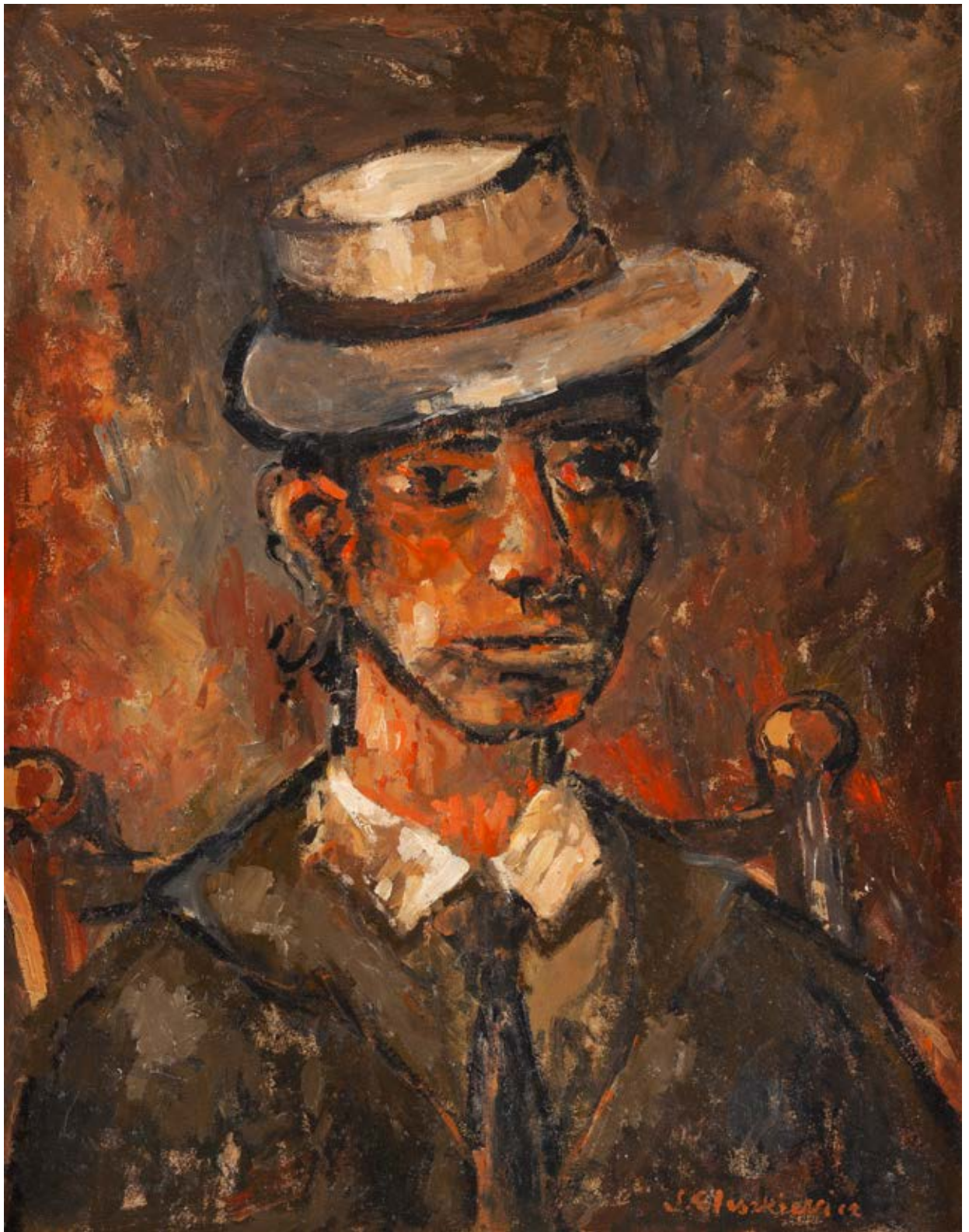
40 000 - 50 000 PLN

8 700 - 10 900 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Stanisław Eleszkiewicz to artysta wywodzący się artystycznie ze Szkoły Sztuk Pięknych w Mirgorodzie oraz absolwent Szkoły Sztuk Pięknych w Atenach, którą ukończył w 1921. Na stałe zamieszkiwał Paryż od 1923, gdzie aktywnie twórczo uczestniczył w życiu miasta. Eleszkiewicz należy do reprezentantów kręgu École de Paris. Uznawany jest za twórcę wybitnych ujęć portretowych, scen rodzajowych oraz kompozycji. Symbolicznych. Poza malarstwem interesował się ceramiką, którą zaczął tworzyć w trakcie pobytu we Włoszech, a kontynuował swe działania w pracowni mozaiki Gentil et Bourdet oraz warsztacie witraży Jeana Gaudina. Prace te wpłynęły na późniejsze skłonności do syntetyzowania kompozycji. Jego obrazy były regularnie prezentowane w paryskich galeriach. Artysta najchętniej podejmował się tematyki społecznej, a bohaterami jego kompozycji byli ludzie z wykluczonych warstw społecznych, tacy jak bezdomni, prostytutki oraz biedacy. Sztuka Eleszkiewicza cechowała się wyraźnym oraz oryginalnym stylem, który był zauważalny zarówno w jego malarstwie ale również w sztuce użytkowej oraz rzemiośle. Zaznaczał swe postaci oraz ukazywane przedmioty mocnym czarnym konturem, malował płaską plamą barwną, stosując intensywną kolorystykę. Elementy te zauważalne są w katalogowym dziele pt. „Portret mężczyzny w kapeluszu”, w którym malarz zbliża się do sztuki ekspresjonistów.

16 †

ANDRZEJ PRONASZKO (?)

1885-1958

Młody kleryk

olej/plótno (dublowane), 40 x 40 cm

opisany wtórnie na krośnie: 'ANDRZEJ PRONASZKO'

oraz fragmentarycznie zachowana papierowa nalepka z napisem: 'PRONASZKO'

estymacja:

25 000 - 35 000 PLN

5 450 - 7 650 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Andrzej Pronaszko początkowo swojej kariery zawodowej nie wiązał z kierunkami plastycznymi. Za namową rodziców rozpoczął studia około 1906 w Krakowie na wydziale mechaniki oraz budownictwa w Wyższej Szkole Przemysłowej. Szybko jednak zdał sobie sprawę, że chce się realizować na polu sztuki. Studia malarskie odbył w latach 1909-1910 w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w pracowniach Leona Wyczółkowskiego i Stanisława Dębickiego. Swoją warsztat doskonalił następnie w Monachium i Paryżu. Wraz z bratem, Zbigniewem i Tytusem Czyżewskim w latach 1911 - 1913 organizował w Krakowie wystawy Niezależnych, które wzorowane były na paryskim Salon des Indépendants. Pokazom przeświecał silny sprzeciw wobec dominującej pozycji założonego w 1897 r. Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka” zrzeszającego koryfeuszy malarstwa Młodej Polski. Jego wczesne prace mają w sobie jednak wyraźne reminiscencje między innymi malarstwa Jacka Malczewskiego oraz Władysława Hofmana. Ten drugi był zresztą częstym gościem w domu jego rodziców, a młody Andrzej oraz jego brat Zbigniew – również artysta, przebywali w twórczym środowisku od najmłodszych lat. Należy sądzić, że zasadniczą zmianą w malarstwie artysty dokonała się dopiero około 1913 roku. Począwszy bowiem od wtedy, jego obrazy nosiły już pewne cechy istotne dla formizmu. Od 1915 podczas pobytu w Zakopanem jego kariera koncentrowała się wokół scenografii, w której odnosił wiele sukcesów – uważany jest za twórcę nowoczesnej scenografii. W tym czasie jego styl ewoluował poprzez inspiracje ekspresjo-

nizmem oraz kubizmem, objawiające się w martwych naturach z instrumentami muzycznymi. Pronaszko należał do kilku ugrupowań artystycznych, m.in. do grupy Blok oraz Praesens.

„Młody kleryk” to przykład dzieła, w którym widoczne są jeszcze wpływy malarstwa młodopolskiego na artystę. Zauważalnie twórca zastosował tu miękki modelunek światłocieniowy oraz realistyczne ujęcie męskiej twarzy. Należy zaznaczyć, że na początku drogi twórczej, tworzył obrazy, o różnorodnej tematyce, dziś w większości znane jedynie z tytułów umieszczanych w katalogach wystaw. Były to, malowane techniką olejną i akwarelą m.in.: portrety- „Dziad i Pijak” (wystawione w 1910), „Dziewczyna z różą” (wystawiony w 1912), „Portret panny Ł.P.” (wystawiony w 1913), „Portret męski”, (akwarela, 1913), pejzaże – „Pejzaż z rzeką”, olej na tekturze, 1910 (Muzeum Narodowe we Wrocławiu), „Tatry”, „Zielony gaj”, „Motyw z Bukowiny” (wszystkie oraz obrazy rodzajowe – „Chochlik polujący” (wystawiony w 1911) i „Topielec”¹ oraz kompozycje o tematyce związanej z symbolizmem – „Triumf śmierci: (wystawiony w 1913) oraz liczne martwe natury. Niewiele wiadomo wiemy o stylu tych prac, lecz tytuły niektórych z nich – „Chochlik polujący”, „Topielec”, „Triumf śmierci” – wyraźnie wskazują na to, że w początkowym okresie twórczości Pronaszko pozostawał pod wpływem sztuki modernizmu.

17

MAURYCY MINKOWSKI

1881-1930

Nad księgą, ok. 1930

olej/plótno, 60 x 54 cm

sygnowany p.d.: 'M. Minkowski'

estymacja:

20 000 - 30 000 PLN

4 350 - 6 550 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

„Najlepsze są jego wnętrza i postaci w sztucznym rembrandtowskim świetle. Jego naiwność i szczerść pociąga”.

Hanna Bartnicka-Górska, Minkowski Maurycy, [w:] Słownik Artystów Polskich i obcych w Polsce działających (zmarłych przed 1966r.) Malarze, rzeźbiarze, graficy, t. V, Jnausz Derwojed (red.), Warszawa 1993, s. 577.

MAURYCJ MINKOWSKI MALARZ ŻYDOWSKIEJ KULTURY

Maurycy Minkowski pochodził z zamożnej, inteligenckiej rodziny żydowskiej. Od wczesnego dzieciństwa był głuchoniemy. W latach 1901–1905 podjął studia na Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Początkowo kształcił się pod kierunkiem Józefa Mehoffera, następnie w klasie u Leona Wyczółkowskiego. Szybko wszedł w krąg krakowskiej bohemy. Ukończył uczelnię ze złotym medalem. Początkowo, w Krakowie, związany był ze szkołą Stanisławskiego, debiutując w 1904 roku w TZSP gdzie wystawił między innymi obrazy zatytułowane „Malwy” i „Wiejską dziewczynę”.

Zaraz po zakończeniu studiów został wysłany przez redakcję jednego z warszawskich pism do Białegostoku, a później (wraz z dziennikarzem i działaczem żydowskim Noachem Pryluckim) do Siedlec, gdzie zetknął się z pogromami ludności żydowskiej, inicjowanymi przez rosyjskie władze. Był to dla młodego wówczas artysty impuls, który spowodował, że poświęcił niemal całą swoją twórczość tematyce społecznej, malując sceny pogromowe i życie żydowskiej biedoty. Uznany został za realistycznego kronikarza polsko-żydowskiego życia ostatnich lat carskiego imperium. Jego twórczość w największym stopniu przekazała nastroje i stan świadomości Żydów w tym okresie. Sceny z pogromów i obrazy o tematyce społecznej z życia biedoty, obrazy o tematyce dotyczącej żydowskiej tradycji (w tym chasydyzmu) i życia rodzinnego były wyrazem przekonania artysty, że celem sztuki jest walka o prawa ludzkie i sprawiedliwość społeczną, oraz walka przeciw niesprawiedliwości politycznej.

Ilustrując drastyczne wydarzenia związane z pogromami, Minkowski nie przedstawiał scen brutalnych mordów i grabieży. Malował utrzymane w religijnym, lirycznym nastroju przedstawienia ofiar i uchodźców, oczekujących na emigrację, operując zwykle idealizowaną formą, pozbawioną naturalistycznych elementów. Jeden z obrazów z cyklu „Ofiary pogromu” - „Bezdomni” to przedstawienie rodziny oczekującej zapewne w poczekalni dworcowej, gdzie jedynym śladem zajęć jest zakrwawiony bandaż na głowie mężczyzny. O jednym z płócien z cyklu „Ofiary pogromu” (wystawionym w TZSP w 1906) pisano w „Tygodniku Ilustrowanym”: „Obraz[...] uderza grozą. Przy całym realizmie traktowania malarz nie przeciągnął struny i nie wpadł w brutalny naturalizm, lecz stworzył kompozycję, która budzi smutek, ale nie budzi wstrętu”. Był to celowy zabieg artystyczny, dzięki któremu obrazy, ukazując niedolę ludzką, nie szokowały odbiorców. Minkowski przedstawiał wygnanców i bezdomnych w schludnych i niepodartych ubraniach, koncentrując uwagę widza na pełnym smutku wyrazie twarzy dorosłych i marzycielskich spojrzeniach dzieci.

Minkowski jako jeden z pierwszych (obok Leopolda Pilichowskiego) malarzy żydowskich w Polsce zastanawiał się nad problemem sztuki narodowej. Artystę interesowała żydowska kultura, sztuka ludowa i rzemiosło artystyczne. Objeżdżał prowincję, poszukując archaicznych form życia żydowskiego. Zbierał przedmioty kultowe, tradycyjne stroje, wykorzystując je w obrazach (np. w „Żydówce w stroju świątecznym”). Studiował również polichromie i snycerkę bożnic, miniatury i ornamenty rękopisów oraz dekoracje nagrobków. W latach dwudziestych Minkowski stał się jednym z bardziej popularnych malarzy żydowskich. Miał wystawę indywidualną w galerii Georgesa Petita w Paryżu w 1925 roku. Wielokrotnie wystawiał również w Berlinie (m.in. w 1928), Londynie, Belgii i Holandii. W Polsce miał również wystawy w Wilnie w 1923 i w ŻTKSP w Warszawie w 1928. W związku z tematyką prac, jego malarstwo popularne było głównie w kręgach żydowskich.

Po cyklu obrazów związanych z pogromami, mających charakter protestu, tworzył studia typów ze środowisk żydowskich, najczęściej biedoty. W licznych obrazach artysty uwidaczniało się również zainteresowanie żydowskim mistycyzmem związanym z chasydyzmem i obrzędowością.

W takim charakterze utrzymane są obrazy: „Pożegnanie sabatu”, „Przebaczenie” oraz prezentowany w ofercie aukcyjnej obraz. Jego malarstwo zwykle odznaczało się hieratycznością postaci i drobiazgowym odtwarzaniu detalu. W kompozycji „Nad księgą” postać starszej kobiety, ujęta na tle zabytkowego wnętrza, została przedstawiona w barwnym stroju i koronkowym, wzorzystym czepcu. Obraz jest znakomitym wyrazem zainteresowania artysty życiem i obyczajem ludności żydowskiej. Kompozycja jest również ciekawym przykładem jak na przestrzeni lat, początkowo realistyczne i pełne liryzmu malarstwo Minkowskiego zaczęło ulegać zmianom. W prezentowanej w ofercie kompozycji dostrzegamy duże znaczenie efektów świetlnych, pojawiającą się pewną skłonność do deformacji oraz zainteresowanie artysty kolorem i bryłą.

18 †

KASPER POCHWALSKI

1899-1971

Martwa natura z figurką Madonny, 1956

gwasek/tektura, 32 x 22,4 cm (w świetle oprawy)
sygnowany i datowany l.d.: 'Kasper Pochwalski 1956'

estymacja:

3 000 - 4 000 PLN

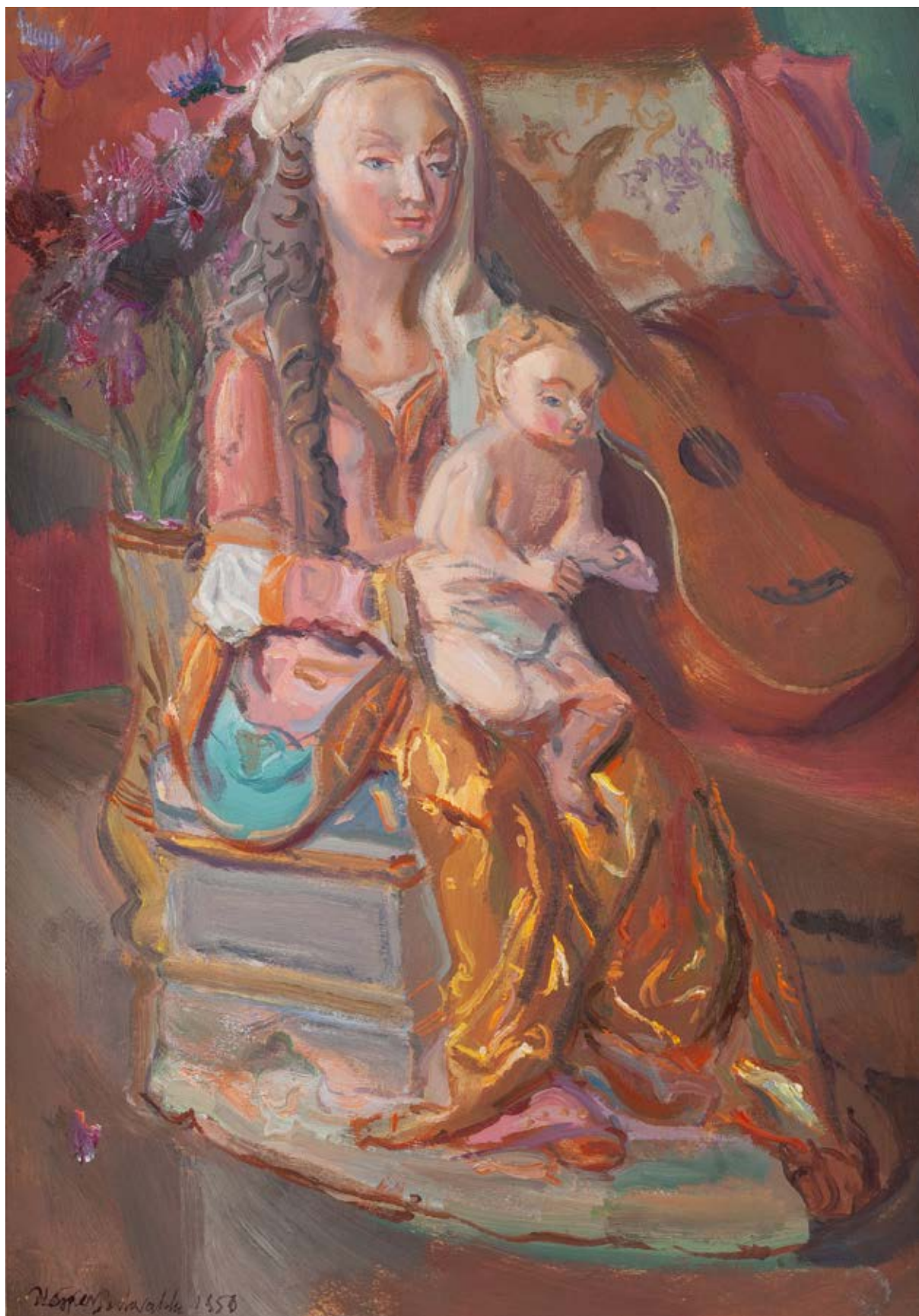
700 - 900 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Wielkim talentem odznaczał się brat Stanisława, Kasper Pochwalski (ur.1899), którego Mehoffer uważał za najzdolniejszego na swym kursie ucznia (1918-1921). W r. 1923 wyjechał jako stypendysta do Paryża, gdzie w Académie Ranson, studiował pod kierunkiem dawnego nabisty Maurice Denisa, tego samego który kilkanaście lat wcześniej popierał Wojtkiewicza. (...) Spotykał się z Fedkowiczem i Zawadowskim, ale szedł własną drogą, studiując pilnie zbioru Luwru i innych muzeów paryskich. (...) Nawiązywał raczej do lokalnej, młodopolskiej tradycji krakowskiej, która była mu najbliższa. Przede wszystkim zaś pozostał sobą, przywiązany do własnej, bardzo subiektywnej wizji, którą wyznaczała ostra granica między nim a resztą ówczesnego pokolenia malarzy. Pojmował świat w kategoriach specyficznej wyobraźni, która zacierała różnice między realnym światem, a fantazją. Opanowanie widzialnej rzeczywistości przychodziło mu jednak z wielką łatwością, ponieważ był biegłym rysownikiem i nie miał żadnych trudności w przedstawianiu przedmiotów”.

Tadeusz Dobrowolski, *Nowoczesne Malarstwo Polskie Tom III*, Wrocław 1964, s. 291-292.

W. S. 1958

19

KAZIMIERZ ALCHIMOWICZ

1840-1916

Przydrożny krzyż, 1905

olej/tektura, 68 x 52 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'K. Alchimowicz 1905'

estymacja:

20 000 - 25 000 PLN

4 350 - 5 450 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Kazimierz Alchimowicz, Pogrzeb Giedymina, olej, płótno, 1888, Muzeum Narodowe w Krakowie, źródło: zbiory.mnk.pl

LITEWSKIE IMAGINARIUM KAZIMIERZA ALCHIMOWICZA

Kazimierz Alchimowicz był artystą pochodzącym z terenów dzisiejszej Litwy. Zajmował się zarówno malarstwem jak i rzeźbą. W młodości brał czynny udział w powstaniu styczniowym, za co został zesłany do Wierchoturii, tj. miejscowości na wschód od Uralu, gdzie zaczął tworzyć swoje pierwsze obrazy. Gdy udało mu się powrócić do kraju w 1869, zaczął kształcić się w warszawskiej Klasie Rysunkowej oraz w prywatnej pracowni Wojciecha Gersona. Jego uczelniane prace zostały nagrodzone przez Akademię Petersburską, która patronowała tejże szkole w Warszawie. Alchimowicz z jej ramienia otrzymał dwukrotnie srebrny medal. Po ukończeniu pierwszego etapu edukacji wyruszył do Monachium, gdzie studiował w Akademii pod kierunkiem Alexandra von Wagnera, w latach 1873-1875. Dalszą drogą jego kariery artystycznej okazała się Francja, do której wyjechał po ukończeniu niemieckiej szkoły na kolejne dwa lata swojego życia. Mieszał w Perpignan, u swego brata, również malarza, Hiacynta Alchimowicza. Obok malarstwa interesowało go zdobnictwo porcelany oraz fajansu, które praktykował w Avon. W 1877 został kierownikiem pracowni ozdób artystycznych w Fontainebleau na okres kilku miesięcy. Z Kraju nad Loarą powrócił na stałe w 1878 do Warszawy i otworzył tam prywatną pracownię. Od lat 90. XIX w. nauczał rysunku w szkole malarstwa i rzeźby B. Poświkowej. Na warszawskiej scenie artystycznej wystawiał w Zachęcie, w kraju również w Krakowie. Od początku pobytu za granicą artysta brał udział w wielu wystawach malarskich, m.in. w Salonie Paryskim, Gandawie, Wiedniu, Berlinie, Monachium, Odessie. W 1888 roku obraz Alchimowicza pt. „Pogrzeb Giedymina” otrzymał I nagrodę w Petersburgu, a rok później brązowy medal na Wystawie Powszechnej w Paryżu.

Charakterystyczne dla jego twórczości są późnoromantyczne widoki natury z terenów Wileńszczyzny, motywy historyczne, słowiańskie. Ponadto w jego emploi występują pejzaże tatrzańskie oraz sceny rodzajowe, np. z Pana Tadeusza. Twórczość Alchimowicza nawiązywała dialog z malarstwem Wojciecha Gersona oraz Aleksandra Lessera, szczególnie zauważalny w jego historyzujących obrazach. Uważany był za jednego z ostatnich romantyków w malarstwie polskim. Na jego twórczości niezatarty ślad pozostawiły również wydarzenia z Powstania Styczniowego i zsyłek Polaków na Sybir, które bardzo często znajdowały odzwierciedlenie na jego płótnach. Poza tematami historycznymi Alchimowicz chętnie tworzył również płótno o tematyce religijnej.

Prezentowany w ofercie aukcyjnej „Przydrożny krzyż” z 1905 to dzieło będące pochwałą prostego polskiego krajobrazu, zaznaczające o wartości wiary, skromności wiejskiej ludności. Alchimowicz uwiecznił krainę - samoistny byt rządzący się własnymi prawami - w którym to człowiek może być gościem lub intruzem. Tak malowana baśniowa kraina przywodzi na myśl utwory poetyckie Adama Mickiewicza poświęcone puszczy litewskiej. Artysta przedstawił tytułowy krzyż oraz znajdujący się za nim dom przy granicy lasu w urokliwej nokturnowej scenerii, podkreślającej przemijalność życia oraz piękno przyrody. Obecnie dzieła tego artysty znajdują się w Muzeach Narodowych w Krakowie, Poznaniu, Warszawie, Łodzi oraz w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy. Jego prace można podziwiać w wielu polskich kościołach, m.in. w Żytnie, Zakopanem, Brzezinach, lublińskiej katedrze, a poza granicami kraju w kościele św. Katarzyny w Sankt Petersburgu oraz w Muzeum Sztuki w Wilnie.

20

JÓZEF RAPACKI

1871-1929

Pejzaż mazowiecki ("Wrony"), 1916

olej/plótno, 118 x 146 cm

sygnowany, datowany i opisany p.d.: JÓZEF RAPACKI 1916 r OLSZANKA 29/I

do ramy przykręcona tabliczka z grawerowanym napisem: 'Koledze Józefowi Antosiakowi | Prezesowi K.W.P. | Koleżanki i Koledzy | ze Związku Zaw. Pracowników P.Z.U.W. | Warszawa 1938' do obrazu dołączona dokumentacja konserwatorska z 2008 roku oraz dwie nalepki zdjęte z ramy (z Salonu Juliana Burofa oraz z Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych)

estymacja:

80 000 - 120 000 PLN

17 400 - 26 100 EUR

POCHODZENIE:

Salon Juliana Burofa, Warszawa

kolekcja Zofii Tomaszewskiej, Warszawa

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskiem, Warszawa, 1917 (?)

„Kochał przyrodę i malował, bo ją kochał, chwalił ją wymową, którą najlepiej władał i nie był z tych malarzy, co to malując krajobrazy, radzi siedzą na stałe w mieście, po kawiarniach, wypadając czasem za miasto z pudelkiem na studia, jak niedzielni strzelcy na zajęcia. Rapacki obcował z przyrodą, jak się obcuje z umiłowaną kochanką. To też żył się z nią i rozumiał jej duszę głębiej, niż zwykły, przygodny obserwator zjawisk. I uważny widz w obrazach jego doszuka się zawsze śladów tego wtajemniczenia, tego czucia i smaku w szeregowaniu i ocenie wartości zjawisk. I to właśnie daje obrazom Rapackiego wartość trwalszą ponad sądy chwili i powodzenie doraźne”.

Stefan Popowski, Katalog pośmiertnej wystawy dzieł artysty, Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych, Warszawa 1930

W 1891 roku Józef Rapacki powrócił do Warszawy ze studiów w Monachium. W tym okresie nawiązywał do twórczości malarzy innowatorów na gruncie mazowieckiego pejzażu – Władysława Podkowińskiego oraz Józefa Chełmońskiego. Zamieszkując w Warszawie, podjął próby z zakresu pejzażu czystego. Przez historię sztuki Rapacki został niesprawiedliwie osądzony jako „epigon realizmu”. Wielokrotnie powtarzano zapisane przez Pię Górską sformułowanie o „malarzu brzoź i liliowych wrzosów” (Pia Górska, Paleta i pióro [Wspomnienia], Kraków 1956, s. 39.). Mimo powtarzalności motywów i nadmiernej szczegółowości jego dzieł w ostatnich latach twórczości, wczesne dzieło Rapackiego stanowi ciekawy eksperyment malarski wyrosły na gruncie monachijskiego Stimmungu. Rapacki posługiwał się drobiazgowym realizmem, eksponując nastrojowe motywy i pory dnia. Był zapalonym plenerystą, czego wyraz odnaleźć można w śmiałym sposobie kadrowania wczesnych prac. Rapacki używał panoramicznych ujęć, otwierał płaszczyznę obrazu na sferę łąki czy pola, zabierał widza w trudno dostępne przestrzenie mazowieckich mokradeł, stawów, parowów i zagajników, zalanych łąk i pól. Artysta w sposób mistrzowski stosował perspektywę powietrzną, osiągając w oszczędnych kadrach wrażenie iluzji natury.

Zaznajomiwszy się na gruncie warszawskim z impresjonizmem (luminizmem) Pankiewicza i Podkowińskiego, Rapacki podjął próby w tym zakresie. W 1891 roku po powrocie ze studiów w Monachium do Warszawy, tworzył kolejne pejzaże olejne. W rok później letnie miesiące spędził w Woli Pękoszewskiej u Górskich, gdzie uczył malarstwa Pię. Wtedy powstają jego najlepsze wczesne mazowieckie pejzaże: Krajobraz równinny (Muzeum Narodowe w Krakowie) oraz Staw w lesie (Muzeum Narodowe w Krakowie). Uproszczenie kadru, wyciszenie kolorystyki wprowadza w nich atmosferę oczekiwania i medytacji nad naturą, co wzmacnia ich symboliczną wymowę jako obrazów żywotnych sił natury. Pejzaż zatytułowany „Wrony” powstał w 1916 roku. Ukazuje charakterystyczną dla twórcy panoramę mazowieckich pól z majaczącą w oddali jednorodną masą drzew. Ten zwarty zagajnik zdaje się pełnić tutaj rolę mistycznego gaju, nad którym wznosił się właśnie klucz czarnych wron, krążących wokół niczym pochód świątynnych kapłanów.

21

JULIAN FAŁAT

1853-1929

Polowanie na zająca z nagonką, 1920

gwasz/papier, 56,5 x 98 cm

sygnowany, datowany i opisany l.d.: 'JFałat | Toruń 1920'

na odwrociu orzeczenie autentyczności Stanisław Turczyńskiego z 11 grudnia 1957 roku

estymacja:

100 000 - 150 000 PLN

21 750 - 32 650 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Fundamentalne dla dorobku artystycznego Juliana Fałata są dwa nurty dominujące w jego twórczości, stanowiące równocześnie rozpoznawalny rys jego dzieł. Mowa tu oczywiście o fałatowskich pejzażach zimowych, przedstawiających zakola rzek oraz o realizacjach poświęconych tematyce myśliwskiej. Obrazy o tematyce łowieckiej Fałata są przejawem nastrojowego realizmu w malarstwie polskim. Ta tematyka pojawiła się po raz pierwszy w malarstwie artysty w Nieświeżu, gdzie udał się w 1886 roku, na słynne polowanie urządzone na cześć przybycia pruskiego księcia Wilhelma. Powstałe wówczas kompozycje dokumentowały przebieg wydarzenia, portrety uczestników i myśliwskie trofea. Jak wspominał sam artysta: „W roku 1886 rozeszła się wiadomość, że Wilhelm Pruski jedzie do Nieświeża na polowanie na niedźwiedzia, jako gość księcia Antoniego Radziwiłła. Ponieważ ostatnimi czasy rysowałem wiele do pism ilustrowanych jak „Kłosy”, „Tygodnik Ilustrowany” i „Tygodnik Powszechny”, pomyślałem, że i tam na tych polowaniach powinien znaleźć się artysta malarz, który by scenami z nich zasilał pisma polskie i zagraniczne. Nie tracąc czasu, postanowiłem jechać, zaopatrzywszy się wprzód w listy polecające” [Julian Fałat, „Pamiętniki”, Warszawa 1935, s. 82-163].

Publiczność wysoko ceniła przedstawienia polowań, z powodu ich istotnej wartości dla polskiej kultury szlacheckiej, afirmacji myślistwa i łowiectwa.. Fałat stworzył cały zespół prac o wielu grupach tema-

tycznych, takich jak: wyjazd na polowanie, nagonka, czas odpoczynku myśliwych oraz powrót z polowania. Krytyka odnotowywała: „Sceny te tętnią życiem, są jakby żywcem przeniesione ze świata, wycięte i ręką czarodzieja przeniesione na płótno” (Czesław Jankowski, Ze sztuki i teatru, „Kraj” 1895, nr 13, s. 31). W kolejnych latach chętnie powracał do niektórych motywów: postaci strzelców, myśliwych sprawdzających zdobycze, mistrzowsko oddając emocje towarzyszące łowom. Wśród bogatego zespołu prac o tematyce myśliwskiej artysty, daje się wyróżnić kilka ulubionych tematów: wyjazdy na polowanie, powroty, nagonkę, odpoczynek myśliwych.

„Polowanie na zająca z nagonką” z 1920 autorstwa Juliana Fałata to kompozycja przedstawiająca jeden z ulubionych motywów artysty – nagonkę na zająca. Ukazana w katalogu praca to jedno z późniejszych dzieł Juliana Fałata, którego język malarski był w pełni ukształtowany. Obraz ten zbliża się bardziej ku syntetyzmowi natury, panteistycznej wizji świata, będącej istotą życia ludzkiego, aniżeli do impresjonizmu, który był środkiem wyrazu we wcześniejszej sztuce tego autora. Widzimy tu uproszczenie rysunku oraz barwy – wpływ sztuki japońskiej będącej dla niego wielką inspiracją na początku XX wieku. Fałat przenosi zainteresowanie sztuką japońską nie tylko na sam pejzaż, ale również na tematykę polowań. Tworzy dzieło, które nawiązuje do jego upodobań malarskich, lecz o nowej poetyce.

MICHAŁ GORSTKIN WYWIÓRSKI

1861-1926

Pejzaż, 1905

olej/plótno, 48 x 62,5 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'M. G. Wywiórski 1905'

na krośnie malarskim dwie fragmentarycznie zachowane nalepki wystawowe Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim w Warszawie, opisy numeryczne

estymacja:

25 000 - 35 000 PLN

5 450 - 7 650 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim, Warszawa, 1906

LITERATURA:

Janina Wiercińska, Katalog prac wystawionych w Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie w latach 1860-1914, Wrocław-Warszawa-Kraków 1969, s. 423

Sprawozdanie Komitetu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim za rok 1906, Warszawa 1907, s. 16

Michał Gorstkin Wywiórski – był nieślubnym synem rosyjskiego oficera, który zapewnił swojemu dziecku możliwość studiowania na wielu wybitnych europejskich uczelniach, między innymi chemię w Zurychu oraz Rydze. Wykształcenie malarskie zdobywał w Monachium w latach 1883-87, w Akademii u Karla Raupa i Nikolausa Gysisa oraz odwiedzając pracownie polskich malarzy – Józefa Brandta i Alfreda Wierusza-Kowalskiego. Jego pierwsze prace były prezentowane w krakowskim Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych oraz na wystawie Glaspalast w Monachium. W 1895 przeprowadził się do Berlina, na zaproszenie Wojciecha Kossaka oraz Juliana Fałata w celu współpracy przy panoramie „Berezyna”. Powracał do kraju regularnie, podczas tych wizyt odwiedzał Wielkopolskę oraz Warszawę.

Z jego ważniejszych projektów należy wymienić współdziałanie z Janem Styką przy panoramie „Bitwa pod Sybinem” oraz prace podjęte z Kossakiem, podczas których podróżowali do Hiszpanii oraz Egiptu, aby wykonać szkice plenerowe do panoram „Samosierra” oraz „Bitwa pod piramidami”. Gorstkin Wywiórski często podróżował, zwiedził Litwę, wyspę Sylt, Norwegię, Szwecję, Amsterdam, Krym oraz Kaukaz. Jego wczesna twórczość podejmowała tematykę scen myśliwskich, rodzajowych, tatrzańskich krajobrazów, scen z Kozakami, Czerkiesami. Motywy te cieszyły się zainteresowaniem na monachijskim rynku sztuki. W drugim etapie twórczym Gorstkina zauważalna jest zmiana zainteresowania w kierunku ukazywania czystego pejzażu.

23

STANISŁAW KACZOR-BATOWSKI

1866-1946

"Masakra kawalerii rosyjskiej", 1925

olej/plótno, 70 x 100 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'S. Batowski | 1925'

na krośnię malarskim papierowa nalepka Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie z opisem obiektu

estymacja:

32 000 - 40 000 PLN

7 000 - 8 700 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych, Lwów, 1939

Stanisław Kaczor-Batowski niejednokrotnie prezentował zmagania polskiej kawalerii. „Potyczka” przedstawia bezimienny epizod z wojny polsko-bolszewickiej. Dzięki swojemu artystycznemu kunsztowi malarz mógł nawiązać do tradycji polskiego malarstwa II połowy XIX wieku. Jego konie przywodzą na myśl najwybitniejsze końskie portrety polskich malarzy działających w Monachium. Rozpędzeni polscy żołnierze dopadają „ciemnych” i zarośniętych wrogów. Spadają bądź zaraz spadną z koni dzięki bohaterowskiemu natarciu Polaków. Ich przeciwnicy skończą zaraz życie w rwącym nurcie rzeki.

Twórczość Stanisława Kaczora-Batowskiego kojarzona jest przede wszystkim z zamiłowaniem do polskiej historii, którą wielokrotnie obrazował. Malarz był wielkim admiratorem pisarstwa Henryka Sienkiewicza, do którego powieści wykonał liczne ilustracje. Artystyczna działalność Kaczora-Batowskiego nie ograniczała się jednak wyłącznie do tematyki historycznej. Dobrze czuł się też w tematyce religijnej (zrealizował projekt witraży dla katedry łacińskiej we Lwowie) i malarstwie ściennym (dekoracje foyer Teatru Miejskiego we Lwowie). Ciekawym nurtem jego twórczości są pejzaże – na ogół przedstawienia niewielkich wycinków krajobrazu, zawsze doskonale zakomponowane. Kształcił się w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych u Władysława Łuszczkiewicza i Floriana Cynka (1883-85). Kolejnym etapem jego artystycznej edukacji była Akademia Wiedeńska,

gdzie studiował w latach 1885-87 oraz Akademia w Monachium. W latach 90. wiele podróżował, zwiedził wówczas Paryż, Włochy, Hiszpanię, Maroko i Krym. Artysta malował pejzaże, portrety, specjalizował się w batalistycie, zarówno historycznej, jak i nawiązującej do współczesnych mu wydarzeń. Wiódł ożywioną działalność artystyczną, prowadził własną szkołę malarstwa we Lwowie, był współzałożycielem lwowskiego Stowarzyszenia Artystów Młoda Sztuka oraz członkiem Zarządu Związku Artystów Polskich we Lwowie. Wystawiał w głównych galeriach Warszawy, Krakowa, Lwowa i innych miastach.

Stanisław Kaczor-Batowski był zarówno utalentowanym pejzażystą, jak i malarzem scen rodzajowych oraz – przede wszystkim – świetnym malarzem koni. Przystawiał je zarówno w czasie pokoju, jak i wojny. To szlachetne zwierzę stało się w jego sztuce swego rodzaju papierem lakmusowym tego, co działo się w polskiej historii. Zmarły w 1946 malarz przedstawiał zmagania I wojny światowej, wojny polsko-bolszewickiej i działania II wojny światowej. Zachowało się kilka niezwykle interesujących przedstawień z czasów II wojny światowej, w której koń nabiera wymiaru symbolicznego – np. pochodząca z 1943 kompozycja (dom aukcyjny Rempex, grudzień 2015), gdzie siedząca w powozie para nie może utrzymać zaprzęgu. Dwa szarpiące konie: czarny i czerwony zdają się aluzję do zatrzęśnięcia Polski w objęciach nazistowskich Niemiec i Rosji Radzieckiej.

24 †

ANTONI TRZESZCZKOWSKI

1902-1974

Pogoń

olej/tektura, 35 x 50 cm
sygnowany p.d.: "Trzeszczkowski"

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 750 - 2 650 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

Antoni Trzeszczkowski był malarzem batalistą działający początkowo w Częstochowie, a następnie w Warszawie. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku. Jego obrazy, nawiązujące tematycznie i formalnie do malarstwa rodu Kossaków, charakteryzują się perfekcyjnym rysunkiem oraz swobodą i dynamiką uchwyconych w ruchu koni i walczących żołnierzy. Tworzył głównie sceny wojskowe i bitewne, najczęściej ilustrując epizody z kampanii napoleońskich oraz wojny 1920 roku. W swoim malarstwie dużą wagę przykładał do studiów nad mundurem i wyposażeniem wojskowym, którego był znawcą. Zajmował się także ilustracją. Jego rysunki zamieszczone były, m.in. w „Księdze chwały piechoty” (wyd. Warszawa 1939).

Prezentowany w ofercie obraz dowodzi technicznej biegłości artysty, dbałości o prawdę szczegółu (zwłaszcza w kontekście umundurowania), oraz umiejętności uchwycenia dynamicznego ruchu w scenie przedstawiającej szwoleżera biorącego zakładnika.

25 †

JERZY KOSSAK

1886-1955

"Ułan z Samosierry", 1935

olej/sklejka, 38,5 x 28,5 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Jerzy Kossak | 1935'

na odwrociu papierowa nalepka Salonu Dzieł Sztuki S. Schmaus w Krakowie z opisem obiektu

estymacja:

18 000 - 24 000 PLN

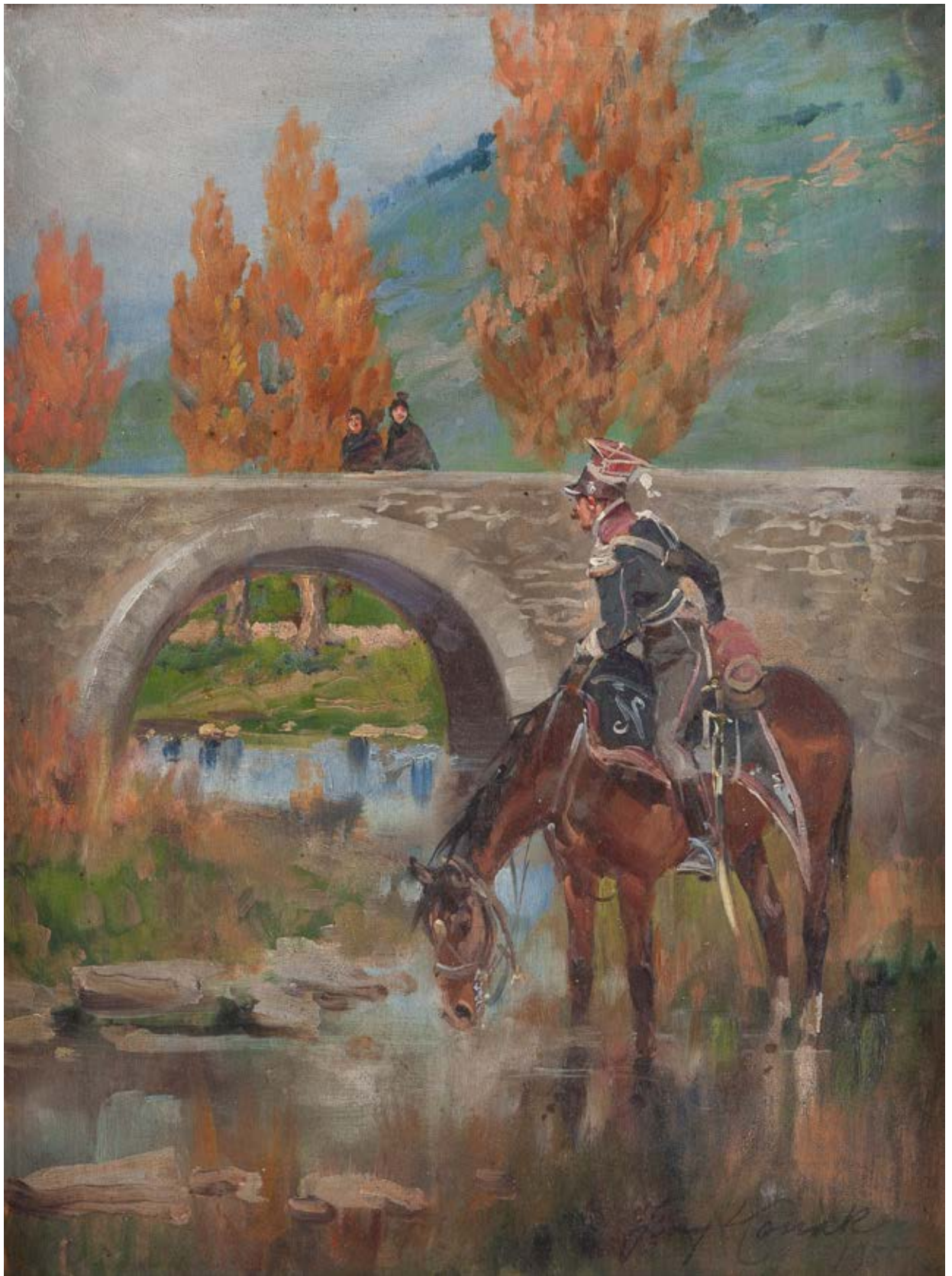
3 950 - 5 250 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

„W roku 1929 nastąpił w malarstwie Jerzego Kossaka wyraźny zwrot, który można uznać za początek dojrzałego okresu, szczytowego w całej jego twórczości artystycznej. Okres ten trwał mniej więcej do roku 1939. W tym dziesięć lat powstawały jego najlepsze prace, oryginalne, samodzielne, skomponowane według własnych pomysłów, wielkoformatowe, o treści historycznej, w znacznej części dokumentalne. Znajdujemy tu liczne obrazy o bezspornych walorach artystycznych, ambitne, wypracowane, zasługujące już w pełni na miano dobrej kontynuacji realistycznej sztuki Kossaków”.

Kazimierz Olszański, Jerzy Kossak, Wrocław-Warszawa-Kraków 1992, s. 22

26 †

JERZY KOSSAK

1886-1955

Na alarm, 1946

olej/plótno, 50,5 x 70 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Jerzy Kossak | 1946'
na odwrociu fragmentarycznie zachowana pieczęć
atelier Kossaków, poniżej trudno czytelne napisy

estymacja:

20 000 - 30 000 PLN

4 350 - 6 550 EUR

27 †

JERZY KOSSAK

1886-1955

**Zziębnięci żołnierze Napoleona
w czasie odwrotu spod Moskwy, 1931**

olej/plótno, 37 x 48 cm (w świetle oprawy)

sygnowany i datowany p.d.: 'Jerzy Kossak | 1931'

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 750 - 2 650 EUR

28 †

JERZY KOSSAK

1886-1955

Spłoszony koń

olej/tektura, 25 x 18,5 cm (w świetle oprawy)
sygnowany p.d.: 'Jerzy Kossak'

estymacja:

5 000 - 8 000 PLN

1 100 - 1 750 EUR

29

STANISŁAW KAMOCKI

1875-1944

"Przedwiośnie"

olej/tektura, 33,5 x 49 cm

sygnowany p.d.: 'St. Kamocki'

opisany na odwrociu: 'S. KAMOCKI | "PRZEDWIOŚNIE" | ZAKOPANE'

estymacja:

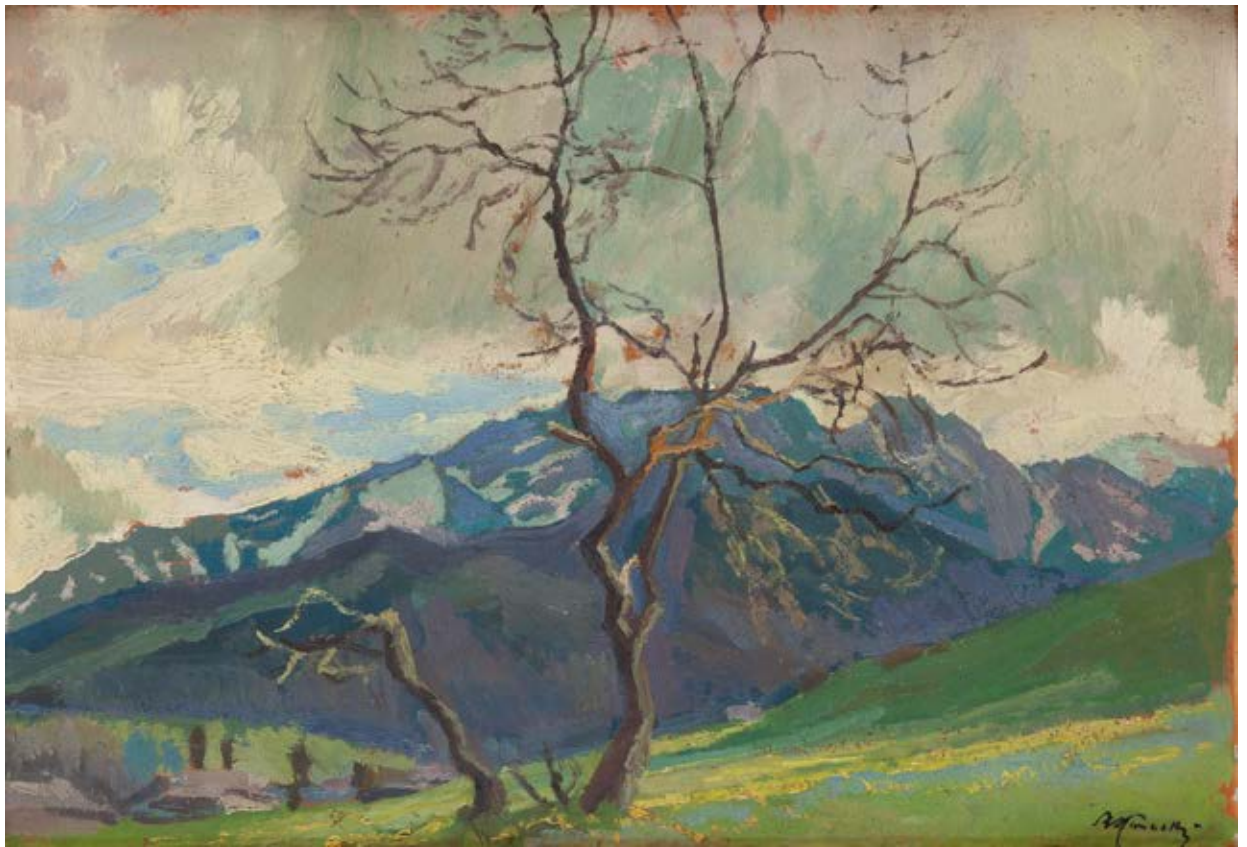
12 000 - 16 000 PLN

2 650 - 3 500 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Stanisław Kamocki uczył się w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem Leona Wyczółkowskiego, Jacka Malczewskiego oraz Jana Stanisławskiego. Z grupy uczniów Stanisławskiego wyłoniła się grupa pejzażystów tatrzańskich, która kontynuowała malarską spuściznę mistrza. Wśród nich byli między innymi Stanisław Kamocki, Stefan Filipkiewicz, Henryk Szczygliński. Kamocki, uznawany na najzdolniejszego ucznia Jana Stanisławskiego, kontynuował wypracowaną przez swojego nauczyciela formułę malarstwa pejzażowego, pozbawionego postaci ludzkich, uwikłanych w anegdotyczne zdarzenia. Z jego obrazów przebija umiłowanie przyrody, wrażliwość i uczuciowy stosunek do krajobrazu wsi polskiej. Głównym tematem jego kompozycji pejzażowych na przestrzeni całej malarzkiej kariery były: Tatry, łąny zboża, stogi siana, drzewa, dworki, zagony ziemniaków, chałupy i dworki, obserwowane w różnych porach roku. Kamocki wyrastał z tradycji malarstwa młodopolskiego, w której tatrzańskie pejzaże malowane przez Wyczółkowskiego, Witkiewicza czy Stanisławskiego stworzyły „swoistą epopeję, będącą też malarzkim ekwiwalentem poezji Kasprowicza czy Tetmajera”. Pejzaż tatrzański, niedostępne skalne urwiska, piargi i stawy zyskały wymiar symboliczny i mityczny. Prezentowany obraz, pochodzi prawdopodobnie z późniejszego okresu twórczości, kiedy Kamocki oddala się w swoim malarstwie od wpływu mistrza, tworząc własny, indywidualny styl malarstwa krajobrazowego. Artysta zaczął spłaszczać przestrzeń i syntetyzować formy, chętnie sięgając po ciekawe efekty fakturalne.

30 †

JADWIGA TETMAJER-NAIMSKA

1891-1973

Dworek w Borowicach, 1911 (?)

olej/tektura, 33,5 x 47,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany p.d.: 'Jadw. Tetmajerówna'

opisany na odwrociu: 'Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych | Kraków 1911'
poniżej nalepka z danymi biograficznymi artystki

estymacja:

5 000 - 8 000 PLN

1 100 - 1 750 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, 1911 (?)

Jadwiga Tetmajer-Najmska to jedna ze zdolniejszych dam polskiego malarstwa. Malarstwa uczyła się pod okiem wybitnego artysty, zarazem jej ojca – Włodzimierza Tetmajera. Po zdobyciu podstaw nauki malarstwa uczęszczała na zajęcia rysunku do Józefa Siedleckiego. W późniejszych latach studiowała w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych dla Kobiet – Marii Niedzielskiej. Około 1919 wyjechała wraz ze swym ojcem do Paryża. Jej ulubionymi motywami malarskimi były pełne optymizmu pejzaże, sceny rodzajowe oraz historie z życia podkrakowskiej wsi. Swe prace prezentowała tylko kilka razy, m.in. w 1911 w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie oraz w 1930 na I Wystawie Artystek Polskich w Muzeum Miejskim w Bydgoszczy. Ukazany w katalogu „Dworek w Borowicach” to jeden z przykładów jej pogodnych, sielskich wizerunków polskiego dworu, który symbolizował wartości tradycyjne, patriotyczne, przywołujące na myśl ciepło, ostoję rodzinnego domu, a zarazem miejsce narodowej kultury.

31

ERNO ERB

1878-1943

Pejzaż z Tatarowa, 1934

olej/karton, 47 x 32,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany, opisany i datowany: 'Tatarów 1934 | E Erb'

sygnowany, opisany i datowany l.d.: 'Tatarów 1934 | E Erb'

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 650 - 3 950 EUR

32

ERNO ERB

1878-1943

Przekupki

olej/tektura, 26 x 35,5 cm
sygnowany l.d.: 'E Erb'

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 650 - 3 950 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

33

ŁUDWIK STASIAK

1858-1924

Spotkanie

olej/tektura, 49 x 68,5 cm
sygnowany p.d.: 'Ludwik Stasiak'

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 100 - 1 550 EUR

34

JERZY ASCHER

1884-1943

Kwiaty

olej/plótno, 75 x 62 cm
sygnowany p.d.: 'Ascher'
opisany na odwrociu: 'FLEURS ceret | Ascher'
na krośnie malarskim papierowa nalepka własnościowa

estymacja:

20 000 - 30 000 PLN

4 350 - 6 550 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Dorobek Jerzego Aschera jest wiązany przede wszystkim z ekspresjonizmem i koloryzmem Szkoły Paryskiej, lecz również klasycyzującymi tendencjami spod znaku Nowej Rzeczowości (Neue Sachlichkeit) i „powrotu do porządku” (rappel à l'ordre), często nosząc wyraźny ślad studiów nad dawnymi mistrzami.

Artysta tworzył przede wszystkim kompozycje pejzażowe oraz martwe natury. Prezentowana w ofercie martwa natura to jedna z rzadziej spotykanych prac tego artysty na rynku aukcyjnym. Duża część jego dorobku została zniszczona przez nazistów w pracowni artysty. Prezentowana martwa natura w sposobie zakomponowania i skupieniu się na szczególe nawiązuje dialog malarstwem XVII-wiecznym, przede wszystkim holenderskim. Kompozycja z centrycznie ustawionym wazonem i precyzyjnie ułożoną „koroną” kwiatów pietyzmem wykonania przypomina martwe natury Jana Brueghela Aksamitnego czy Ambrosiusa Bosschaerta.

35 †

CZESŁAW WDOWISZEWSKI

1904-1982

Kwiaty wazonie, 1968

olej/plótno naklejone na deskę, 42 x 31 cm (w świetle oprawy)
sygnowany l.d.: 'CZESŁAW WDOWISZEWSKI | 1968'

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 350 - 1 750 EUR

POCHODZENIE:

dar od artysty

kolekcja prywatna, Polska

Czesław Wdowiszewski studia artystyczne podjął w 1923 roku w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem Tadeusza Pruszkowskiego i Władysława Skoczylasa. Naukę ukończył cztery lata później. W latach od 1924 do 1926 wyjeżdżał wraz z pozostałymi uczniami Pruszkowskiego na letnie plenery do Kazimierza nad Wisłą, gdzie powstała swoista kolonia artystyczna zauroczona miejscowym krajobrazem i obyczajowością mieszkających tu Żydów. Właśnie w Kazimierzu zawiązało się w 1925 roku Bractwo św. Łukasza. Wdowiszewski należał wraz z Antonim Michalakiem, Bolesławem Cybisem, Janem Gotardem, Aleksandrem Jędrzejewskim, Eliaszem Kanarekiem, Edwardem Kokoszką, Januszem Podolskim, Mieczysławem Szulcem, Janem Wydrą i Janem Zamojskim do grona członków-założycieli konfraterni. Skupionym w ugrupowaniu artystom, wzorowane na średniowiecznym cechu rzemieślniczym, przeświecała idea dbania o wysoką jakość artystycznej produkcji oraz wzmacniania więzów koleżeństwa. Dla Pruszkowskiego, mentora młodych artystów, priorytetem było stworzenie polskiej szkoły malarstwa zakorzenionej w tradycji sztuki europejskiej, trawstującej konwencje obrazowania minionych wieków, asymilującej warsztatowe umiejętności dawnych mistrzów i wzorowanej na ich artystyczno-rzemieślniczej praktyce.

Pochodzący z tego okresu dorobek artystyczny Wdowiszewskiego uległ w większości zniszczeniu w czasie II wojny światowej. Wdowiszewski należał do tych uczniów Tadeusza Pruszkowskiego, którzy rygorystycznie, a początkowo nawet zbyt dosłownie, realizowali estetyczne założenia swego mentora. Malarstwo Wdowiszewskiego charakteryzowało się luźną koncepcją realizmu, synkretyczną formułą obrazowania nawiązującej do stylowych form włoskiego renesansu, sztuki flamandzkiej, hiszpańskiego baroku, siedemnastowiecznego malarstwa holenderskiego lub międzynarodowego caravaggionizmu. Była to formuła realizmu daleka od mimetyzmu, weryzmu i niewolniczego naśladownictwa form natury. Malarstwo artysty charakteryzował dystans w stosunku do natury, który zapewniała kultura malarska wynikająca z przyswojenia i przetworzenia muzealnych wzorów i form stylowych minionych epok.

Prezentowana w ofercie aukcyjnej praca, to charakterystyczna dla malarstwa artysty kompozycja. W licznych scenach rodzajowych oraz rozbudowanych martwych naturach Wdowiszewskiego, uwidaczniała się wyraźne inspiracje twórczością holenderskich mistrzów. Zwracającym uwagę elementami kompozycji są spłaszczona przestrzeń obrazowa oraz ujęcie kompozycji z podwyższonego punktu obserwacji. Rysunkowa finezja oraz specyficzna sztywność brył i powierzchni, widoczna również w tym dziele, łączyła prace artysty z malarstwem europejskich neorealistów z Novecento Italiano i Neue Sachlichkeit.

36

STANISŁAW EJSMOND

1894-1939

"Storczyki"

olej/piótno naklejone na tekturę, 45 x 51 cm

sygnowany l.d.: 'S. EJSMOND'

opisany na odwrociu: 'Stwierdzenie autentyczności | tego obrazu 25/ IX 1936 | Stanisław Ejsmond'

i papierowa nalepka wystawowa z Salonu Obrazów Julian Burow w Warszawie

poniżej pieczęć tego salonu oraz wtórny opis ołówkiem

estymacja:

14 000 - 18 000 PLN

3 050 - 3 950 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

Stanisław Ejsmond był synem malarza Franciszka Ejsmonda, który był również jego wyłącznym nauczycielem. Debiutował w 1910 roku w Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych. Przez kolejne lata brał udział w wielu wystawach oraz pełnił wpływowe funkcje w ramach Towarzystwa: kilkakrotnie zasiadał w sądach konkursowych, pełnił rolę członka komitetu, gospodarza wystaw, zaś w 1939 roku został powołany na stanowisko wiceprezesa. Główny motyw jego twórczości stanowiły martwe natury, najczęściej kwiatowe, odznaczające się zaletami kolorystycznymi i dekoracyjnymi. Wziął udział w 1932 roku w wystawie „Kwiaty w Naturze i Sztuce” przy ulicy Bagatela w Warszawie. „Storczyki” sytuują się na granicy między martwą naturą a studium roślinności. W kompozycji uwidacznia się kontemplacyjny stosunek artysty do natury. Zastanawia ciekawe kadrowanie, w którym kwiaty wypełniają niemalże całą przestrzeń obrazu, tworząc efekt wycinkowości kompozycji bliski japońskim drzeworytom ukiyo-e.

37 †

JAN CYBIS

1897-1972

"Owocowe drzewka", 1946

olej/plótno, 38,5 x 55 cm

sygnowany p.d.: 'Jan Cybis'

na krośnie malarskim papierowa nalepka wystawowa, opisany na górnej listwie krosna:

'R J. Cybis - Owocowe drzewka 38 x 55 r. 1946' oraz na dolnej listwie: 'Sala 8 Nr. 10 dół A. Ciechomski 26,5'

estymacja:

45 000 - 55 000 PLN

9 800 - 12 000 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

WYSTAWIANY:

Jan Cybis. Wystawa Malarstwa, Centralne Biuro Wystaw Artystycznych w Warszawie, luty 1956

LITERATURA:

Jan Cybis, katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 1965, s. 52, nr kat. 662 (Uzupełnienia)

Jan Cybis. Wystawa Malarstwa, katalog wystawy, Centralne Biuro Wystaw Artystycznych w Warszawie, Warszawa 1956, s. 16, nr kat. 18

KOLORYZM JANA CYBISA

Początki malarstwa Jana Cybisa wiążą się z formizmem i klubem „Gałka Muszkatołowa”. Na związki z formizmem wskazują wczesne prace artysty pochodzące z 1923 roku, w których na wzór formistów, formy ujęte są w charakterystyczne, mocne rytmy. Bardzo szybko jednak jego poszukiwania zwróciły się w kierunku koloru. „Kolor istnieje tylko w stosunku do innego koloru” zwykł mawiać nauczyciel i mentor Cybisa, Józef Pankiewicz. Jan Cybis szybko został uznany za duchowego przywódcę i lidera grupy artystów związanych z Komitetem Paryskim.

Z czasu pobytu w Paryżu prac Cybisa nie zachowało się wiele. Tworzył wówczas głównie martwe natury, utrzymane w ciemnej tonacji barwnej, o dekoracyjnych, rytmicznych układach i „witrażowym” układzie kolorów, w których Zdzisław Kępiński doszukiwał się inspiracji malarstwem Gustave’a Courbета. W trakcie pobytu w Paryżu, kapiści prawie nie wystawiali. Pierwsza krajowa wystawa ugrupowania odbyła się z kolei w 1931 roku w Polskim Klubie Artystycznym w hotelu „Polonia” w Warszawie. Wystawie towarzyszył katalog, zaopatrzony w krótki wstęp, który był rodzajem artystycznego manifestu grupy. Napisany został przez Cybisa, który w kolejnych latach chętnie i często próbował swoich sił na polu eseistyki. Był to program grupy, ale w dużej mierze samego Cybisa, który realizował go konsekwentnie przez całą karierę. W tekście pisał między innymi: „Nie chcemy zadziwiać żadnymi truck’ami, stwarzaniem złudzeń optycznych, wypukłości czy dali, ani robieniem „obrazów” modernistycznych czy innych (images). Plótno nie musi być wykonane, ale musi być rozstrzygnięte po malarSKU” (Głos Plastyków, R. II, nr 12). Punktem wyjścia był dla niego często świat natury. Obserwując z wielką wnikliwością świat niezmienny, rzeczy dobrze mu znane i bliskie, wydobywał ich coraz obfitsze, ale i coraz prostsze bogactwo optyczne. Cybisowi na przestrzeni całej malarskiej kariery przeświecała wiara w powagę zadań artystycznych dzieła, szczeroci wobec tworzonego obrazu.

Wbrew obiegowej opinii, Jan Cybis nie poszedł ślepo drogą wytyczoną przez impresjonistów. Poszukiwał on raczej budowy kształtu i kompozycji. W malarstwie impresjonistów najważniejsze było światło. Było energia,

wszystko co malowane na obrazach impresjonistów żyje światłem. Postulat „wszelką wizję i formę buduje się kolorem” w gruncie rzeczy oznacza postulat nie barwności, lecz zasadę świetlistości zjawisk. „Cienie modelujące kształty i gradacje budujące przestrzeń należało widzieć jako płaszczyzny promieniujące światłem. Promieniując w sposób zróżnicowany w zależności w zależności od ich budującej funkcji, ale zawsze z tendencją do maksymalnej świetlistości. Kolor, czystość i żywotność barwna płaszczyzny była sprawdzianem nie siły oświetlenia, lecz siły światła obrazu, siły z jaką świat prezentował się oku i wydobywał na planszę obrazu. (Zdzisław Kępiński, Jan Cybis, katalog wystawy, Muzeum Narodowe w Warszawie, Warszawa 1965, s. 9-10).

W powojennych obrazach Jana Cybisa budowanych konsekwentnie kolorem, widać zdecydowane różnice względem prac wcześniejszych. W miejsce barwnych polifonii pojawiły się gamy chromatyczne, oparte na jednym zasadniczym tonie, głównie na barwach chłodnych, często zniuansowanej i subtelnej szarości. W miejscu kontrastów tonów ciepłych i zimnych, coraz chętniej stosował kontrasty tonów jasnych i ciemnych oraz grę walerów. Ujawniła się też skłonność do gruboziarnistych faktur, które będą odgrywać z biegiem lat coraz ważniejszą rolę jako środek wyrazu w malarstwie artysty. W dojrzałej fazie twórczości, Cybis często „lepił” olejną farbą, małymi grudkami, czasami niemal „tynkował” swoje obrazy. „Smarował” je stosując bardzo dużą ilość, gęstej farby olejnej. Używał do tego pędzli niemal bez włosia. Jednak nie o efekty fakturowe mu chodziło. Był to produkt uboczny usiłowaniu nadania obrazom i ich barwnym powierzchniom głębi i soczystości tonu. Dzięki takim rozwiązaniom światło było elementem ogarniającym, faktura wiązała lub odbijała światło padające na obraz i potęgowała lub osłabiała świetlną nośność koloru.

Prezentowany w ofercie aukcyjnej obraz jest szkicową kompozycją, utrzymaną w tonach łagodnych zieleni i żółcieni, z akcentami błękitów i fioletów. Praca wpisującą się w charakterystykę malarstwa Cybisa, który raz po raz na nowo eksplorował wieczne tematy malarstwa takie jak martwa natura, pejzaż czy akt.

John G. White

38

ALBERT WENK

1863-1934

Skaliste wybrzeże - Capri

olej/piótno, 107,5 x 85 cm

sygnowany p. d.: 'albert wenk | Monachium'

na krośnie malarskim notatki ramiarskie

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 650 - 3 950 EUR

39 †

MARIAN STROŃSKI

1892-1977

Morze

olej/tektura, 53,5 x 45,5 cm

sygnowany na odwrociu: 'M. Stroński'

na odwrociu papierowa nalepka pracowni ramiarskiej

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 350 EUR

40

ALEKSANDER LASZENKO

1883-1944

"U wodopoju"

olej/plótno, 66 x 49,5 cm

sygnowany i opisany l.d.: 'A. Laszenko | "u. Wodopoju"

na odwrocie papierowa nalepka wystawowa z opisem pracy

estymacja:

6 000 - 9 000 PLN

1 350 - 2 000 EUR

WYSTAWIANY:

Wystawa zbiorowa malarzy polskich w Warszawie

LITERATURA:

porównaj: Aleksander Laszenko 1883-1944, katalog wystawy, red. Krystyna Kotula, Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej, Włocławek 1992, s. 27

41

STANISŁAW STUDENCKI

1900-1944

Patrol, 1938

olej/piótno, 100,5 x 74,5 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'St. Studencki | 1938.'

estymacja:

10 000 - 14 000 PLN

2 200 - 3 050 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

42

LEONARD WINTEROWSKI

1886-1927

Ułani i dziewczyna, 1921

olej/plótno, 79 x 130 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Leonard Winterowski | Warszawa 1921'

estymacja:

12 000 - 16 000 PLN

2 650 - 3 500 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

43

CZESŁAW WASILEWSKI

1875-1947

Przed karczmą, 1933

olej/plótno, 48,2 x 80,3 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Cz. Wasilewski | 1933.'

estymacja:

10 000 - 14 000 PLN

2 200 - 3 050 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

44

CZESŁAW WASILEWSKI

1875-1947

Zaprzęg przed chatą

olej/plótno, 48 x 78 cm
sygnowany l.d.: 'Cz. Wasilewski'

estymacja:

10 000 - 14 000 PLN

2 200 - 3 050 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

45 †

WIKTOR KORECKI

1890-1980

Pejzaż zimowy

olej/tektura, 50,5 x 60,5 cm
sygnowany l.d.: 'WIKTOR KORECKI'
opisany na odwrociu: 'JP 349'
na odwrociu ramy notatki ramiarskie
oraz papierowa nalepka aukcyjna

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 350 - 1 750 EUR

46 †

WIKTOR KORECKI

1890-1980

Pejzaż zimowy z rzeką

olej/tektura, 33,5 x 48 cm (w świetle oprawy)
sygnowany p.d.: 'WIKTOR KORECKI'

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 100 - 1 550 EUR

47 †

WIKTOR KORECKI

1890-1980

Krajobraz letni

olej/plótno, 50 x 60 cm

sygnowany l.d.: 'WIKTOR KORECKI'

estymacja:

7 000 - 9 000 PLN

1 550 - 2 000 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Wielka Brytania

kolekcja prywatna, Polska

48

WŁADYSŁAW ROSSOWSKI

1857-1923

"W Dolinie Roztoki"

olej/tektura, 49 x 35 cm

opisany na odwrociu: 'Rossowski - w Dolinie Roztoki'

powyżej papierowa nalepka z odręcznym opisem: 'Rossowski, Władysław, malarz | urodz. w Monasterzyskach 1857 r.',

estymacja:

2 800 - 3 500 PLN

650 - 800 EUR

49 †

JÓZEF KRZYŻAŃSKI

1898-1987

Pejzaż z Biecza, 1923

olej/plótno, 70 x 90 cm

sygnowany, datowany i opisany p.d.: 'Józef Krzyżański | Biecz 1923'

opisany wtórnie ołówkiem na odwrociu: 'Biecz panorama | cena 100'

estymacja:

10 000 - 14 000 PLN

2 200 - 3 050 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

„Pejzaż z Biecza” z 1932 to obraz autorstwa Józefa Krzyżańskiego, absolwenta Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Malarz kształcił się pod kierunkiem Józefa Pankiewicza, którego zarazem był asystentem oraz w pracowni Stanisława Kamockiego i Teodora Axentowicza. Po etapie nauki w Polsce, przebywał w Paryżu w latach 1924-29, gdzie współtworzył Komitet Paryski. W latach 30. powrócił do ojczyzny i zamieszkał w Poznaniu. Jego malarstwo stanowią przede wszystkim pejzaże, portrety oraz akty nawiązujące dialog z dziełami fowistów oraz ekspresjonistów. W 1932 odbyła się jego duża indywidualna wystawa w warszawskim Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych. Poza krajem, Krzyżański prezentował swe prace widzom w Paryżu w Salonie Niezależnych oraz Nowym Jorku na Wystawie Światowej w 1939. Artysta ten zajmuje wysokie miejsce wśród polskich kapistów.

50 †

ALEKSANDER JĘDRZEJEWSKI

1903-1974

"Kazimierz Dolny", 1960

olej/plótno, 74 x 81,5 cm

sygnowany, datowany i opisany p.d.: 'A. Jędrzejewski | KAZIMIERZ 1960'

opisany na odwrociu: 'O A. Jędrzejewski | 1960 | KAZIMIERZ DOLNY'

estymacja:

16 000 - 20 000 PLN

3 500 - 4 350 EUR

51

JAN BETLEY

1908-1980

Pejzaż z Kazimierza Dolnego nad Wisłą, 1977

olej/plótno, 54 x 55,5 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'Jan Betley 77.'

na krośnię malarskim papierowa nalepka zakładu stolarskiego

estymacja:

3 500 - 5 000 PLN

800 - 1 100 EUR

POCHODZENIE:

spuścizna po artyście

zbiory rodziny artysty

52 †

MIECZYSŁAW RAKOWSKI

1882-1947

Dziecko przy studni, 1928

olej/plótno, 54 x 65 cm

sygnowany l.d.: 'M. de Rakowski 1928'

estymacja:

10 000 - 14 000 PLN

2 200 - 3 050 EUR

Mieczysław Rakowski edukację artystyczną odebrał w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych w latach 1905-06 oraz 1908-11 pod kierunkiem Floriana Cynka, Leona Wyczółkowskiego, Teodora Axentowicza oraz Józefa Pankiewicza. Po ukończeniu studiów, odbył artystyczną podróż po Europie, odwiedzając między innymi Monachium, Florencję oraz Paryż. W 1915 osiadł w miejscowości Namur w Belgii. Jego ulubionymi motywami malarskimi były widoki plaż oraz morskiego wybrzeża, ale tworzył również wiele portretów, martwych natur i widoków wnętrza. W 1928 Liège odbyła się pierwsza duża monograficzna wystawa dzieł artysty. Kolejne wystawy jego prac odbyły się między innymi w 1932 roku w Brukseli oraz w 1943 roku w Namur. Pomimo, iż większość życia spędził poza granicami kraju, nie był odseparowany od rodzimej tradycji i kultury. W 1931 stworzył między innymi cykl prac z widokami Wawelu oraz kompozycjami przedstawiającymi wnętrza krakowskich kościołów. Podczas II Wojny Światowej stworzył również serię portretów prezentujących polskie stroje ludowe.

53 †

MARIAN MOKWA

1889-1987

Statek na morzu, około 1981

olej/plótno, 50 x 70 cm
sygnowany p.d.: 'Mokwa'

estymacja:

12 000 - 18 000 PLN

2 650 - 3 950 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

54 †

JAKUB MICHAŁ KASPROWICZ

1905-1975

Powrót rybaków, 1937

olej/plótno, 60,5 x 90 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'J. M. Kasprowicz | 1937'

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 350 EUR

55 †

JAN HRYNKOWSKI

1891-1971

"Jesień", 1967

olej/plótno, 46 x 55 cm

sygnowany i datowany l.d.: j.hrynkowski | 967

na odwrociu papierowa nalepka wystawowa Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie oraz papierowa nalepka z opisem pracy

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 750 - 2 650 EUR

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, 1970

56 †

JERZY FEDKOWICZ

1891-1959

"Martwa natura z margarytkami, jabłkami i dzbanem"

olej/plótno, 58 x 59 cm

na odwrociu papierowa nalepka wystawowa Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie z opisem pracy, poniżej owalny stempel Galerii Panorama, na odwrociu ramy papierowa nalepka aukcyjna

estymacja:

7 000 - 10 000 PLN

1 550 - 2 200 EUR

POCHODZENIE:

dom aukcyjny Agra-Art, Warszawa, czerwiec 1992

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie, Kraków, 1970

57 †

MARIAN STROŃSKI

1892-1977

Kwiaty w wazonie (recto) / Studium aktu męskiego (verso)

olej/sklejka, 39 x 32 cm

sygnowany l.d.: 'MStroński'

praca dwustronna, na odwrociu ramy pieczęć autorska

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 350 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

58

AUTOR NIEROZPOZNANY

Akt kobiecy, początek XXw.

olej/ płótno, 61 x 45,5 cm

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 350 - 1 750 EUR

59 †

LEONID FRECHKOP

1897-1982

Akt z psem, 1944

olej/inni, tektura, płyta pilśniowa, 37 x 46 cm
sygnowany l.d.: 'L. Frechkop' i datowany p.d.: '44'
na odwrociu numer inwentarzowy: '349'

estymacja:

7 000 - 10 000 PLN

1 550 - 2 200 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

DESA Unicum, Warszawa, wrzesień 2019

kolekcja prywatna, Polska

60 †

LUDWIK KLIMEK

1912-1992

Portret dziewczynki, około 1960

olej/plótno, 40 x 30 cm

sygnowany p.d.: 'L. KLIMEK'

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

61 †

JANINA BOBIŃSKA-PASZKOWSKA

1894-1973

"Grzybobranie"

olej/tektura, 70 x 50,5 cm

sygnowany l.d.: 'J. Bobińska Paszkowska'

na odwrociu papierowa nalepka Magazynu Artystycznego
i Salonu Obrazów Juliana Burofa w Warszawie

estymacja:

6 000 - 9 000 PLN

1 350 - 2 000 EUR

LITERATURA:

porównaj: fotografia z wystawy obrazów Janiny Bobińskiej-Paszkowskiej
w Towarzystwie Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie w 1927 roku
(replika autorska), Narodowe Archiwum Cyfrowe, sygn. 1-K-2254-2

62

WACŁAW PIOTROWSKI

1887-1967

Portret żony Lucyny Piotrowskiej, lata 30. XX wieku

olej/piótno naklejone na sklejkę, 51 x 41 cm

sygnowany p.d.: 'Wacław Piotrowski'

opsiany na odwrociu: "Studium" | W. Piotrowski | (fragment nieczytelny)

estymacja:

10 000 - 14 000 PLN

2 200 - 3 050 EUR

POCHODZENIE:

zbiory rodziny artysty

63 †

WITOLD MARS

1912-1985

Prostytutka

olej/tektura, 31,5 x 24 cm

na odwrociu papierowa nalepka Polish Exhibition Blackpool 1944

nalepka producenta materiałów malarskich

oraz nalepka studia ramiarskiego James Bourlet & Sons

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 350 - 1 750 EUR

64

PIOTR HIPOLIT KRASNODĘBSKI

1876-1928

Portret starca, 1901

olej/ płótno, 66 x 51 cm

sygnowany monogramem wiązany i datowany p.d.: 'PHK | 1901'

opisany nieczytelnie na ramie

estymacja:

12 000 - 16 000 PLN

2 650 - 3 500 EUR

POCHODZENIE:

spuścizna po artyście

zbiory rodziny artysty

65

FRYDERYK PAUTSCH, PRZYPISYWANY

1877-1950

Na Gromniczną, 1921

olej/plótno naklejone na tekturę, 50 x 31,5 cm
datowany i opisany p.d.: '(nieczytelnie) | 21'

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 350 EUR

LITERATURA:

porównaj: Fryderyk Pautsch 1877-1950, katalog wystawy, oprac. Piotr Łukaszewicz, Muzeum Narodowe we Wrocławiu, Wrocław 1978, s. 91
(fotografia archiwalna z Wystawy obrazów Fryderyka Pautscha we Lwowie w 1911 roku)

66

KACPER ŻELECHOWSKI

1863-1942

Wiejska dziewczynka, 1888

olej/plótno, 57 x 40,4 cm
sygnowany i datowany p.g.: 'K. Żelechowski | 88'
na odwrociu papierowa nalepka z opisem pracy
i informacjami proveniencyjnymi

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 100 - 1 550 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

67 †

MIECZYŚŁAW RAKOWSKI

1882-1947

"Rochers de Frenes", 1935

olej/karton, 34 x 26 cm (w świetle passe-partout)

sygnowany, datowany i opisany l.d.: 'M. Rakowski | LUSTIN - 1935.'

na odwrociu papierowa nalepka wystawowa z opisem pracy oraz nalepka studia ramiarskiego Gabriel van Thienen w Brukseli

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

68

STANISŁAW STRASZKIEWICZ

1870-1925

Pejzaż z ostem

olej/plótno naklejone na tekturę, 22 x 34 cm

sygnowany p.d.: 'ST.STRASZKIEWICZ'

na odwrociu fragmentarycznie zachowana papierowa nalepka wystawowa Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 350 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie

69 †

MIECZYŚŁAW SERWIN-ORACKI

1912-1978

Pejzaż

olej/tektura, 21 x 27 cm

sygnowany p.d.: 'M. Oracki - Serwin'

na odwrociu papierowa nalepka studia ramiarskiego

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

70

MARCELI HARASIMOWICZ

1859-1935

Para pejzaży - Świt i Zachód słońca nad jeziorem

olej/tektura, wymiary pojedynczej pracy: 9,5 x 20,1 cm

kompozycja ze wschodem słońca sygnowana monogramem

l.d.: 'MH' oraz każda praca sygnowana na odwrociu: 'Harasimowicz'

estymacja:

2 500 - 3 500 PLN

550 - 800 EUR

71

WACŁAW BIELAWSKI

1906-1939

"Deszczowy dzień"

olej/plótno, 70 x 98 cm

w lewym dolnym rogu słabo czytlena sygnatura

na krośnie fragmentarycznie zachowana

nałepka wystawowa oraz notatki ramiarskie

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 100 - 1 550 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie (?)

72

ZDZISŁAW SIKORSKI

Pejzaż, 1948?

olej/plótno, 81,5 x 100,5 cm

na odwrociu papierowa nalepka wystawowa z opisem pracy, opisany na krośnię: 'PEJZAŻ Z. SIKORSKI'

do ramy przykręcona tabliczka z grawerowanym napisem: Włodimierzowi Słobodnikowi | w XXV lecie twórczości poetyckiej | Przyjacielowi Rady Narodowej w Łodzi | Łódź 1.I. 1953'

estymacja:

6 000 - 9 000 PLN

1 350 - 2 000 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Warszawa

WYSTAWIANY:

Zarząd Miejski w Łodzi, Wydział Kultury i Sztuki, Galeria Sztuk Plastycznych, grudzień 1948 (?)

73 †

STANISŁAW KLIMOWSKI

1891-1982

Opowieść przy kominku, 1945

olej/plótno, 75 x 54 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'St. Klimowski | 1945'

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 100 - 1 550 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

74

ARTHUR KAMPF

1864-1950

Scena z Fausta, początek XX w.

olej/deska, 59,5 x 46 cm
sygnowany p.d.: 'a. Kampf.'

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

75

AUTOR NIEROZPOZNANY (XVII/XVIII W.)

Pejzaż

olej/plótno (dublowane), 48 x 62 cm
Malarz europejski XVII-XVIII w.

estymacja:

8 500 - 12 000 PLN

1 850 - 2 650 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

76

EMANUEL HEGENBARTH

1868-1923

Św. Hubert

olej/plótno, 130 x 110 cm

sygnowany p.d.: 'E. Hegenbarth'

estymacja:

5 000 - 8 000 PLN

1 100 - 1 750 EUR

77

FRANCISZEK MRAZEK

1876-1933

Obóz cygański

olej/tektura, 34 x 48 cm (w świetle oprawy)
sygnowany p.d.: 'F.Mrazek'
na odwrociu papierowa nalepka z opisem pracy

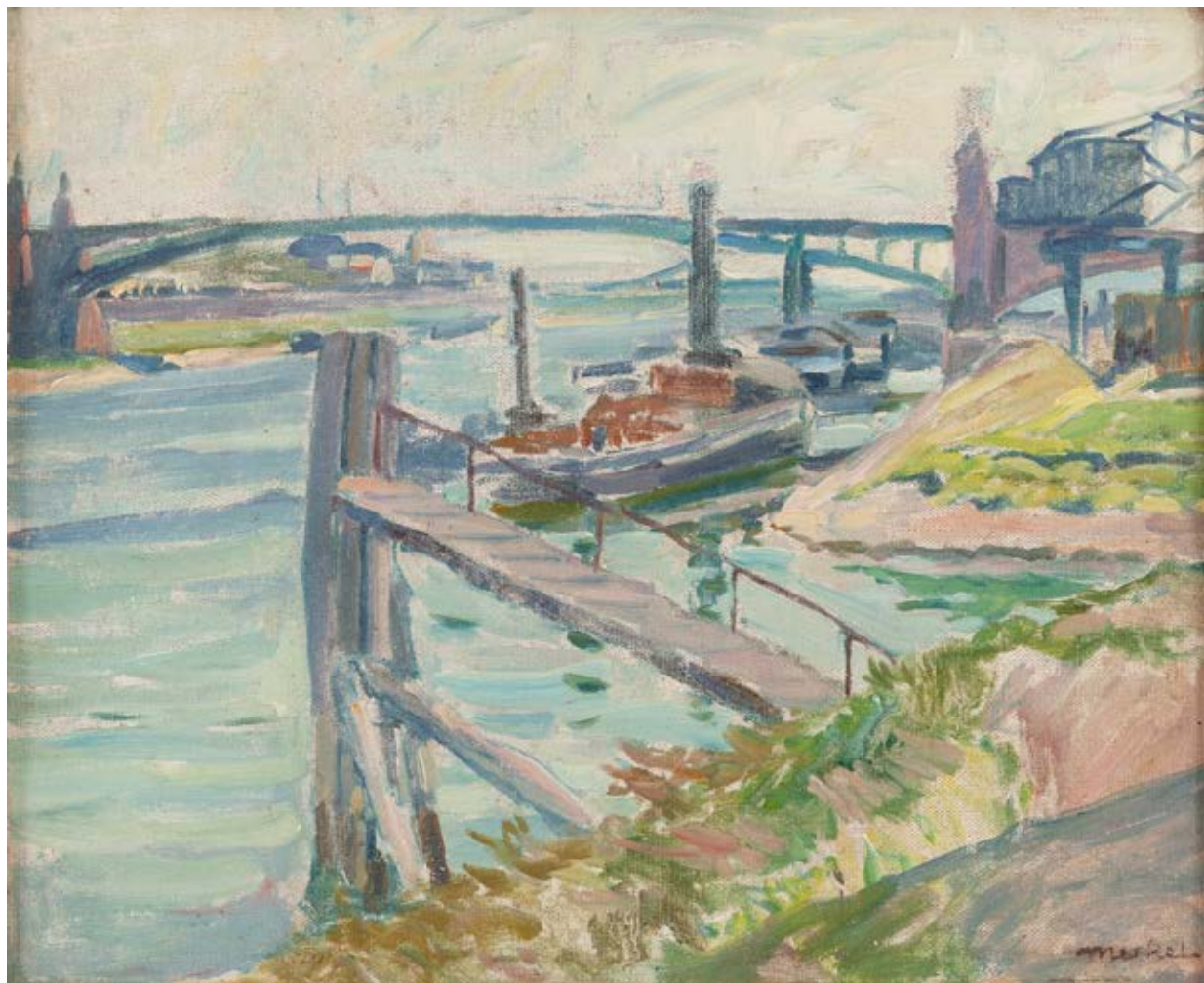
estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 350 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

78 †

JAKUB MARKIEL

1911 - 2008

Pejzaż z rzeką

olej/plótno naklejone na tekturę, 32 x 39,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany p.d.: 'markiel'

opisany nieczytelnie ołówkiem na odwrociu

estymacja:

6 000 - 8 000 PLN

1 350 - 1 750 EUR

79 †

ZDZISŁAW PRZEBINDOWSKI

1902-1986

Widok zza rzeki, XX w.

olej/sklejka, 80,5 x 61 cm

sygnowany p.d.: 'Z. Przebindowski'

na odwrociu pieczęć pracowni ramiarskiej

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 350 EUR

80 †

ZDZISŁAW PRZEBINDOWSKI

1902-1986

Pejzaż tatrzański

olej/płyta pilśniowa, 52 x 32 cm

sygnowany l.d.: 'Z. Przebindowski'

na odwrociu trudno czytelne opisy ołówkiem

estymacja:

3 000 - 5 000 PLN

700 - 1 100 EUR

81 †

JAN ERAZM KOTOWSKI

1885-1960

Zaprzęg

olej/plótno, 60 x 110 cm
sygnowany p.d.: 'Jan Kotowski'

estymacja:

6 000 - 9 000 PLN

1 350 - 2 000 EUR

82 †

WŁODZIMIERZ RUTKOWSKI

1915-1992

"Zima I" ("Zawieja"), 1988

olej/płyta pilśniowa, 18 x 26 cm
sygnowany p.d.: 'WRutkowski'

na odwołanie pozwolenie na wywóz zagranicę wydane przez Muzeum Narodowe w Warszawie

estymacja:

1 200 - 1 600 PLN

300 - 350 EUR

POCHODZENIE:

Galeria Sztuki Współczesnej, Grand Hotel "Orbis", Warszawa (zakup w 1988)
kolekcja prywatna, Polska

83 †

KONSTANTY MACKIEWICZ

1894-1985

Wnętrze salonu

olej/deska, 48,5 x 59,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany p.d.: 'K. Mackiewicz'

estymacja:

5 000 - 8 000 PLN

1 100 - 1 750 EUR

84 †

WŁADYSŁAW JAHL

1886-1953

Koncert

olej/deska, 22 x 32,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany p.d.: 'Jahl'

estymacja:

2 500 - 3 500 PLN

550 - 800 EUR

85

BOLESŁAW STAWIŃSKI

1908-1983

"Uchodźcy", 1948

olej/plótno, 74,8 x 100,7 cm

sygnowany p.d.: 'B. Stawiński'

na odwrociu papierowa nalepka z opisem obrazu oraz dwie fragmentarycznie zachowane papierowe nalepki

estymacja:

6 000 - 9 000 PLN

1 350 - 2 000 EUR

POCHODZENIE:

spuścizna po artyście

Bolesław Stawiński pochodził z ubogiej łódzkiej rodziny robotniczej. Już jako nastolatek był zmuszony podjąć ciężką fizyczną pracę by finansowo wspomóc rodzinę. Te doświadczenia miały duży wpływ na jego twórczość, w której często podejmował problematykę społeczną, portretując świat klasy pracującej, manifestacje robotnicze oraz ludzi biednych i bezdomnych. Studia artystyczne odbył na krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, gdzie związał się z lewicowym, zaangażowanym społecznie, awangardowym środowiskiem Grupy Krakowskiej, którego członkowie podzielali jego społeczną wrażliwość i zainteresowanie nowoczesnymi formami artystycznymi. W prezentowanej w ofercie pracy „Uchodźcy” artysta, za pomocą prostych, syntetycznych środków przedstawia zlewające się w abstrakcyjną kompozycję sylwetki naznaczonych dramatem wojenny postaci, krytycznie portretując rzeczywistość powojennej Polski.

86

HANS-JOSEF BECKER-LEBER

1876-1962

Portret mężczyzny, 1919

olej/plótno, 85,5 x 68 cm

sygnowany i datowany p.d.: 'Hans Jos. Becker-Leber 1919'

estymacja:

3 000 - 4 000 PLN

700 - 900 EUR

87

EMILE EISMAN-SEMENOWSKY

1859-1911

Portret kobiety, 1892

olej/deska, 31 x 23,5 cm (w świetle oprawy)

sygnowany, datowany i opisany l.g.: 'Eisman Semenowsky.Paris 1892'

estymacja:

10 000 - 14 000 PLN

2 200 - 3 050 EUR

88

BOLESŁAW NAWROCKI

1877-1946

Portret damy ze sznurem perel, 1945

olej/plótno, 62 x 50 cm

sygnowany, datowany i opisany pośrodku, po prawej:

'Bolesław Nawrocki | Warszawa | 1945.'

na krośnię malarskim notatka ramiarska

estymacja:

5 000 - 7 000 PLN

1 100 - 1 550 EUR

89 †

IRENA WEISSOWA (ANERI)

1888-1981

"Ruda z futrem", około 1920

olej/tektura, 63 x 48 cm

opisany na odwrociu: 'Aneri Irena Weissowa 11. | Kraków Krupnicza 31 |

własność artysty | Ruda z futrem | 4 s pat | 550 [nieczytelnie] | 63 x 48'

stempel Magazynu Przyborów Malarskich Róży Aleksandrowicz w Krakowie

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 750 - 2 650 EUR

90 †

JAKUB MICHAŁ KASPROWICZ

1905-1975

Modlitwa na pustyni

olej/plótno, 34 x 49 cm

sygnowany p.d.: 'J. M. Kasprowicz'

na krośnie malarskim nalepka Salonu Dzieł Sztuki Connaissanceur z Krakowa

estymacja:

3 000 - 4 000 PLN

700 - 900 EUR

POCHODZENIE:

Salonu Dzieł Sztuki Connaissanceur, Kraków

kolekcja prywatna, Polska

91 †

TADEUSZ WYGRZYWAŁSKI

1904-1963

Sprzedawcy dywanów

olej/plótno, 42 x 55,5 cm

sygnowany p.d.: 'T. Wygrzywalski'

estymacja:

3 000 - 4 000 PLN

700 - 900 EUR

92 †

STANISŁAW KOPYSTYŃSKI

1893-1969

Widok na Tatry, 1922

olej/tektura, 49 x 68 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'St. Kopystyński 1922'

na odwrociu papierowa nalepka pracowni ramiarskiej

estymacja:

3 000 - 4 000 PLN

700 - 900 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

93 †

MIECZYŚŁAW TRZCIŃSKI

1903-1952

"Widok z okna", 1923

olej/tektura, 21 x 25 cm

sygnowany i datowany l.d.: 'M. Trzcinski 1923'

na odwrociu papierowa nalepka wystawowa Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie

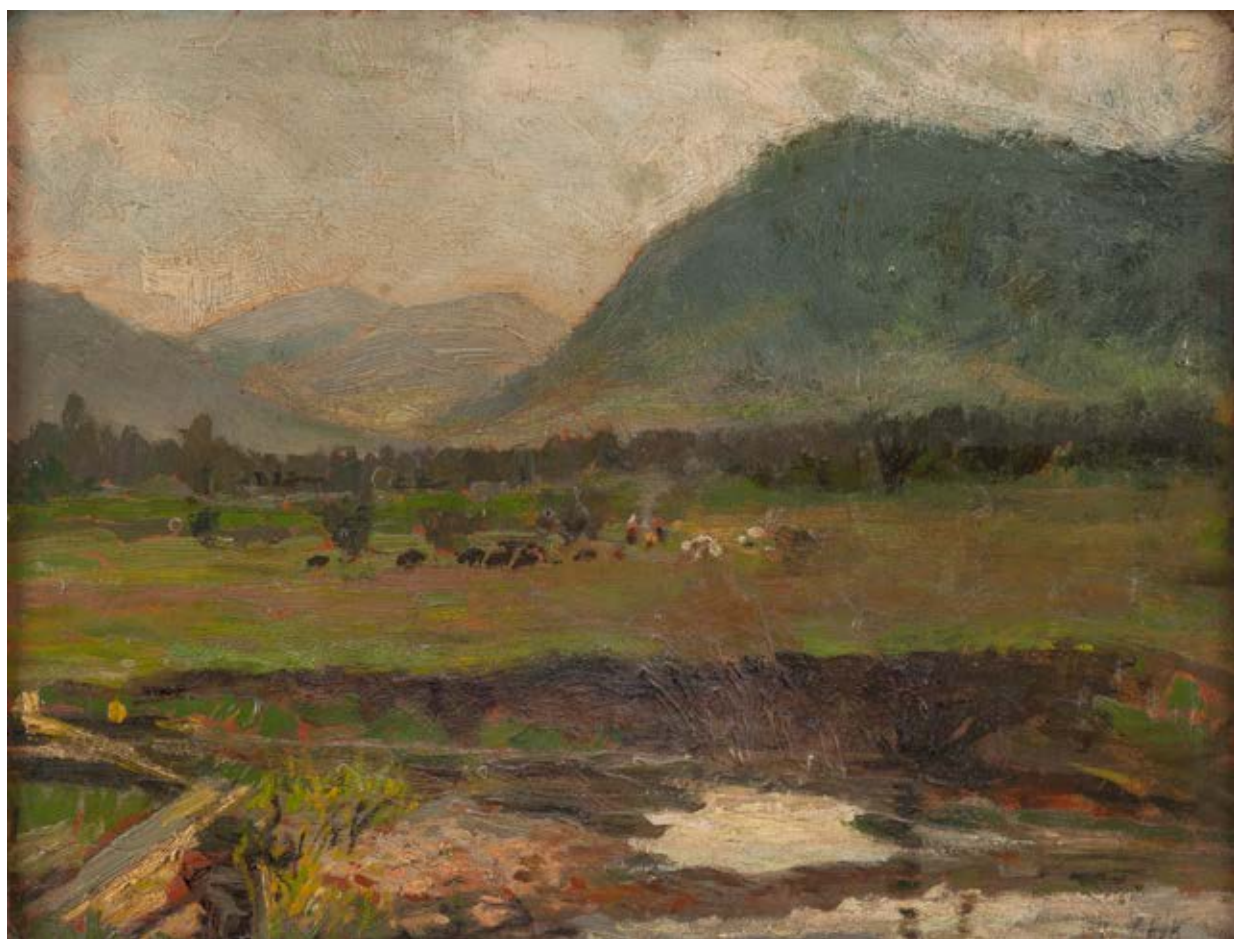
estymacja:

2 500 - 3 500 PLN

550 - 800 EUR

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, 1923

94

AUTOR NIEZNANY (XIX/XX W.)

Pejzaż górski

olej/deska, 29,5 x 38,5 cm
sygnowany nieczytelnie p.d.

estymacja:
3 000 - 4 000 PLN
700 - 900 EUR

95 †

STEFAN DOMARADZKI

1897-1983

"Zachód", 1923

olej/tektura, 15 x 19,5 cm

opisany na odwrociu: 'Domaradzki | Zachód' poniżej dedykacja: 'Kochanemu Piotrusiowi na pamiątkę chrztu | Janina Krauze | 19 26 V 57r.' oraz nalepka wystawowa z Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie z opisem pracy

estymacja:

2 500 - 3 500 PLN

550 - 800 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, 1924 (?)

96 †

STEFAN DOMARADZKI

1897-1983

"Strumień", 1937

olej/deska, 18,2 x 47,08 cm (w świetle oprawy)

sygnowany i datowany l.d.: 'S. Domaradzki 1937'

na odwrociu papierowa nalepka wystawowa Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie opisem pracy

estymacja:

3 500 - 5 000 PLN

800 - 1 100 EUR

POCHODZENIE:

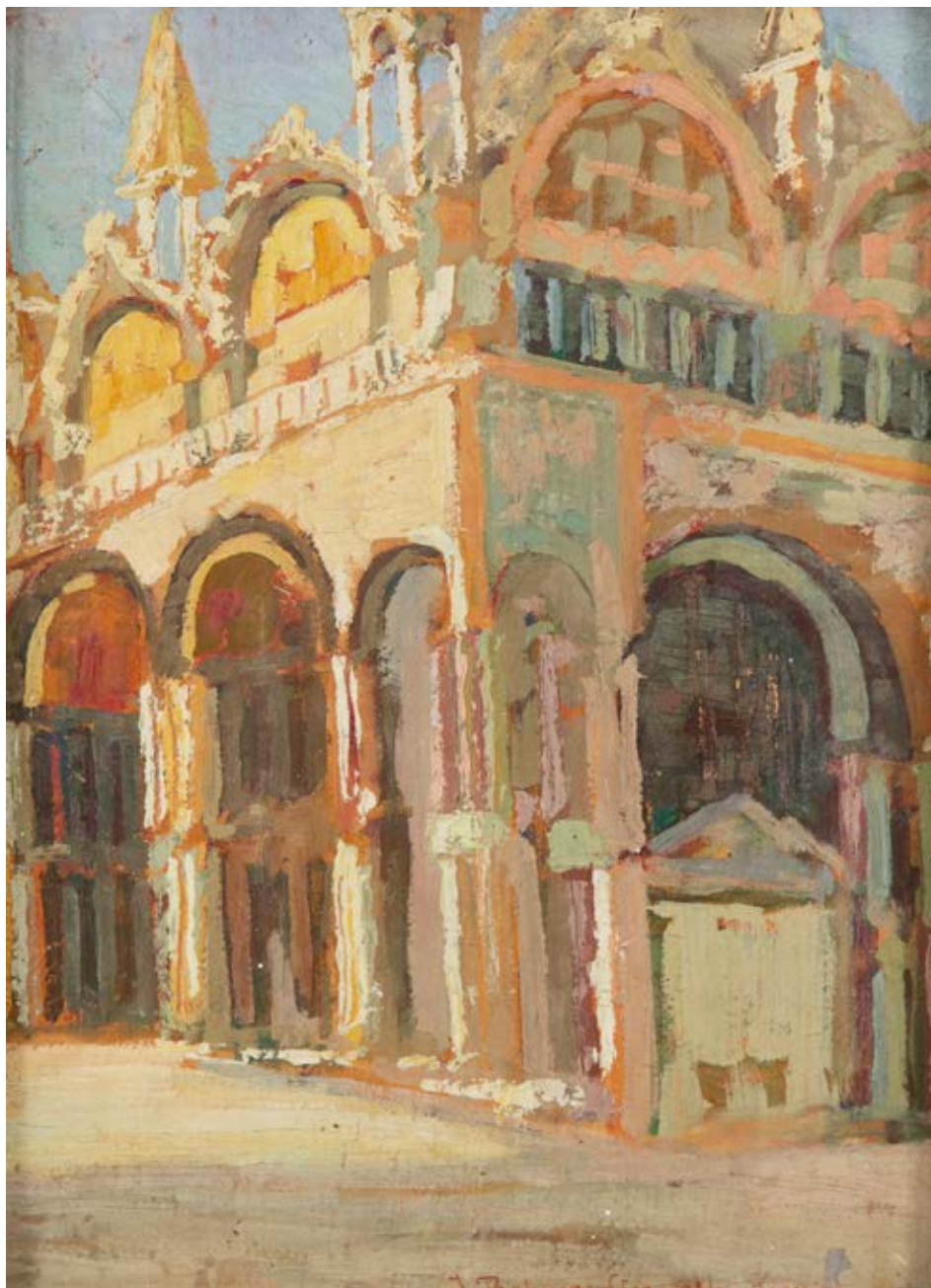
kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, Warszawa, 10 czerwiec - 6 maj 1937

LITERATURA:

Sprawozdanie Komitetu Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie za rok 1937, Warszawa 1938, s. 40

97

JAN BOHUSZEWICZ

1878-1935

Wenecja, 1921

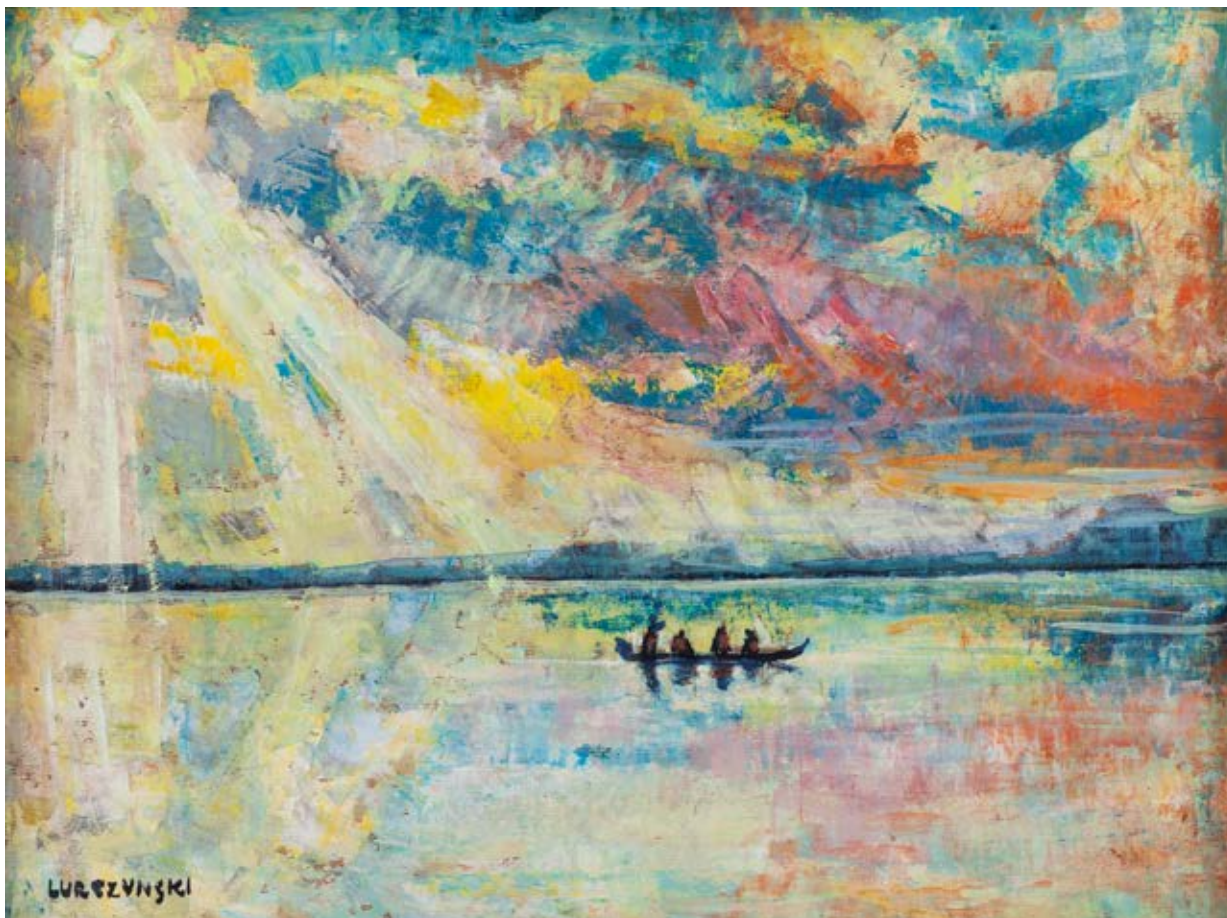
olej/płyta pilśniowa, 34,7 x 25,6 cm (w świetle oprawy)

sygnowany, datowany i opisany p.d.: 'J. Bohuszewicz - 921 - Venesia'

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

450 - 700 EUR

98 †

MIECZYŚŁAW LURCZYŃSKI

1907-1982

"Łódź na rzece"

olej/płyta pilśniowa, 53,5 x 72 cm

sygnowany l.d.: 'LURCZYŃSKI'

na odwrociu stempel Polish Social & Cultural Association w Londynie

estymacja:

3 500 - 5 000 PLN

800 - 1 100 EUR

POCHODZENIE:

Polish Social & Cultural Association, Londyn

kolekcja prywatna, Polska

99 †

LUDWIK KLIMEK

1912-1992

Artystka w plenerze

olej/plótno, 58 x 72 cm
sygnowany p.d.: 'Klimek'

estymacja:

4 000 - 6 000 PLN

900 - 1 350 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Polska

100 †

CZESŁAW ZNAMIEROWSKI

1890-1977

Pejzaż

olej/tektura, 25 x 32 cm
sygnowany p. d.: 'CZ'

estymacja:

3 000 - 4 000 PLN

700 - 900 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Poznań

101 †

ZYGMUNT KAŁUSKI

1880-1968

"Astry"

olej/tektura, 48,5 x 34,5 cm (w świetle oprawy)
sygnowany p.d.: 'Z. Kałuski'
na odwrociu papierowa nalepka z opisem pracy

estymacja:

2 000 - 3 000 PLN

450 - 700 EUR

102

STANISŁAW WITOSZYŃSKI

1885

Lilie w wazonie, lata 20.

olej/tektura, 72 x 66,5 cm
sygnowany p.d.: 'WITOSZYŃSKI'

estymacja:

8 000 - 12 000 PLN

1 750 - 2 650 EUR

103 †

BENN BENCION RABINOWICZ

1905-1989

"Rue du Ranelagh"

olej/plótno, 65 x 81 cm
sygnowany l.d.: 'Benn'

estymacja:

8 000 - 10 000 PLN

1 750 - 2 200 EUR

POCHODZENIE:

kolekcja prywatna, Francja

kolekcja prywatna, Polska

WYSTAWIANY:

Benn, Paysages et visages de Paris, Musée Carnavalet, Paryż 22 lipca – 12 października 1986

LITERATURA:

Benn, Paysages et visages de Paris, katalog wystawy, Musée Carnavalet, Paryż 22 lipca – 12 października 1986, s. 40 (il.)

ILE MOŻE BYĆ WARTE DZIEŁO SZTUKI?

BLISKO 14 500 000 ZŁ

**TAKĄ CENĘ OSIĄGNAŁ W MARCU 2022 R.
NA AUKCJI W DESA UNICUM OBRAZ
„PORTRET DAMY” PETERA PAULA RUBENSA**

RYNEK AUKCYJNY W 2021 ZANOTOWAŁ WZROST O PRAWIE 45 %

NIEKWESTIONOWANYM LIDEREM TEGO RYNKU
OD PONAD 10 LAT JEST DESA UNICUM

TO DOSKONAŁY MOMENT I NAJLEPSZY PARTNER,
BY WSTAWIĆ DZIEŁO SZTUKI NA AUKCJĘ

PROSIMY O KONTAKT Z EKSPERTAMI
SZTUKI DAWNEJ DESA UNICUM:

PRACE NA PAPIERZE
8 WRZEŚNIA 2022

Termin przyjmowania obiektów:
DO 12 SIERPNIA 2022
kontakt: Jan Rybiński
j.rybinski@desa.pl
880 525 282

HENRYK HAYDEN
15 WRZEŚNIA 2022

Termin przyjmowania obiektów:
DO 16 SIERPNIA 2022
kontakt: Michał Szarek
m.szarek@desa.pl
22 163 66 53, 787 094 345

GRAFIKA ARTYSTYCZNA
1 WRZEŚNIA 2022

Termin przyjmowania obiektów:
DO 1 SIERPNIA 2022
kontakt: Marek Wasilewicz
m.wasilewicz@desa.pl
22 163 66 47, 795 122 702

XIX WIEK, MODERNIZM, MIĘDZYWOJNIE
13 PAŹDZIERNIKA 2022

Termin przyjmowania obiektów:
DO 3 WRZEŚNIA 2022
kontakt: Michał Szarek
m.szarek@desa.pl
22 163 66 53, 787 094 345

Udział klienta w aukcji regulują WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ, WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI oraz niniejszy PRZEWODNIK DLA KLIENTA. Zachęcamy do zapoznania się z trzyczęściowym regulaminem, który ma na celu przedstawienie stosunku prawnego pomiędzy Domem Aukcyjnym DESA Unicum a kupującym w ramach aukcji. DESA Unicum pełni funkcję pośrednika handlowego pomiędzy komitentami wstawiającymi obiekty na aukcję a kupującymi. Warunki mogą być przez DESA Unicum odwołane lub zmienione poprzez aneksy dostępne w sali aukcyjnej lub poprzez obwieszczenie aukcjonera.

PRZEWODNIK DLA KLIENTA

I. PRZED AUKCJĄ

1. Cena wywoławcza

Cena wywoławcza jest kwotą, od której aukcjoner rozpoczyna licytację. Zwyczajowo cena wywoławcza zawarta jest między połową a trzy czwarte dolnej granicy estymacji. Cena wywoławcza może być podana w katalogu.

2. Opłata aukcyjna

Do kwoty wylicytowanej doliczamy opłatę aukcyjną. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wynagrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 20% końcowej ceny obiektu (kwoty wylicytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej, w przypadku kiedy obiekt nie został sprzedany w ramach aukcji. Kwota wylicytowana wraz z opłatą aukcyjną zawiera podatek od towarów i usług VAT. Na zakupione obiekty wystawiamy faktury VAT marża. Wystawiamy je na wyraźne życzenie klienta. Jeżeli w dniu ewidencjonowania sprzedaży na kasie rejestrującej (w dniu wystawienia paragonu fiskalnego), klient nie jest pewny, czy chce otrzymać fakturę VAT marżę, powinien on podać kasjerowi numer, za pomocą którego jest zidentyfikowany na potrzeby podatku lub podatku od wartości dodanej (NIP), w celu umieszczenia tego numeru na paragonie fiskalnym. DESA Unicum nie może wystawić faktury do paragonu, który nie będzie zawierał numeru NIP nabywcy, pomimo zgłoszenia takiego żądania przez klienta w ustawowym terminie. Jeżeli kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo kwoty 100 euro, jeżeli kwota ta określona jest w euro, paragon fiskalny zawierający NIP stanowi fakturę uproszczoną, co do której nie zachodzi konieczność wystawienia dodatkowej faktury VAT marża.

3. Estymacja

Podana w katalogu estymacja jest szacunkową wartością obiektu i ma charakter wskazówki dla zainteresowanego nim klienta. W celu uzyskania dodatkowych informacji odnośnie estymacji rekomendujemy kontakt z naszymi doradcami. Licytacja zakończona w przedziale estymacji lub powyżej górnej granicy estymacji jest transakcją ostateczną. Estymacje nie uwzględniają opłaty aukcyjnej ani żadnych opłat dodatkowych.

4. Estymacje w walutach innych niż polski złoty

Transakcje aukcyjne zawierane są w polskich złotych, jednakże estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane w euro lub dolarach amerykańskich. Kurs walut w dniu aukcji może się różnić od tego w dniu druku katalogu, informacja ta ma więc charakter orientacyjny.

5. Cena gwarancyjna

Jest to najniższa kwota, za którą możemy sprzedać obiekt bez dodatkowej zgody sprzedającego. Jest równa bądź niższa niż dolna granica estymacji. Poszczególne obiekty mogą, jednak nie muszą, posiadać ceny gwarancyjnej. Jeżeli w drodze licytacji cena gwarancyjna nie zostanie osiągnięta, zakończenie licytacji skutkuje odczytaniem przez aukcjonera słowa "pass". Oznacza to, że transakcja nie została zawarta. Fakt ten zostaje ogłoszony bez uderzenia młotkiem. Opcjonalnie, jeżeli transakcja nie osiągnie ceny gwarancyjnej, aukcjoner może ogłosić zawarcie transakcji warunkowej. Fakt ten zostaje ogłoszony po uderzeniu młotkiem.

6. Pass

"Pass" zostaje odczytany przez aukcjonera w momencie, kiedy licytacja danego obiektu nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i nie dochodzi do zwarcia transakcji w ramach aukcji. Klienci zainteresowani takim obiektem mogą zgłaszać oferty zakupu po zakończeniu aukcji. Dom Aukcyjny zastrzega sobie prawo przyjęcia więcej niż jednej oferty poaukcyjnej. Klient, który złożył ofertę w wysokości ceny gwarancyjnej, ma pierwszeństwo zakupu. Dom Aukcyjny zastrzega sobie również prawo do nieoferowania obiektów w sprzedaży poaukcyjnej.

7. Transakcja warunkowa

Możliwość zawierania transakcji warunkowych w ramach aukcji musi być ogłoszona przez aukcjonera przed rozpoczęciem aukcji. Tego typu transakcja zostaje zawarta w momencie, kiedy licytacja nie osiągnęła poziomu ceny gwarancyjnej i aukcjoner ogłosił taki fakt po uderzeniu młotkiem. Transakcja warunkowa traktowana jest jako wiążąca oferta nabycia obiektu po cenie wylicytowanej. Zobowiązujemy się do negocjacji ceny z komitentem, jednak nie gwarantujemy możliwości zakupu po cenie wylicytowanej. Jeżeli w toku negocjacji klient zdecyduje się podnieść ofertę do poziomu ceny gwarancyjnej lub zaakceptujemy wylicytowaną kwotę, umowa sprzedaży dochodzi do skutku. Jeżeli negocjacje nie przyniosą pozytywnego efektu w okresie pięciu dni roboczych liczonych od dnia aukcji, obiekt uznajemy za niesprzedany. W okresie tym zastrzegamy sobie prawo do przyjmowania po aukcji ofert równych cenom gwarancyjnej na obiekty wylicytowane warunkowo. W przypadku otrzymania takiej oferty od innego oferenta informujemy o tym fakcie klienta, który wylicytował obiekt warunkowo. W takim przypadku klient ma prawo do podniesienia swojej oferty do ceny gwarancyjnej i wtedy przysługuje mu prawo pierwszeństwa nabycia obiektu. W przeciwnym wypadku transakcja warunkowa nie dochodzi do skutku, a obiekt może zostać sprzedany innemu oferentowi.

8. Obiekty katalogowe

Zapewniamy fachową wycenę oraz rzetelny opis katalogowy powierzonego nam do sprzedaży obiektu. Wykonywane są one w najlepszej wierze z wykorzystaniem doświadczenia i fachowej wiedzy naszych pracowników oraz współpracujących z nami ekspertów. Mimo uwagi poświęcającej każdemu z obiektów w procesie opracowywania, dokumentacji pochodzenia, historii wystaw i bibliografii

przedstawione informacje mogą nie być wyczerpujące, a w niektórych przypadkach pewne fakty odnoszące się do kolejnych właścicieli, ekspozycji oraz publikacji, w ramach których obiekt był prezentowany, mogą być celowo nieuwjawnione.

9. Stan obiektu

Opisy katalogowe nie prezentują pełnego stanu zachowania obiektów. Brak takiej informacji nie jest równoznaczny z tym, że obiekt jest wolny od wad i uszkodzeń. Wskazane jest zatem, aby zainteresowani zakupem konkretnego obiektu dokonali jego dokładnych oględzin na wystawie przedaukcyjnej oraz przeprowadzili konsultację z profesjonalnym konserwatorem, którego na wyraźną prośbę możemy rekomendować. Na specjalne życzenie klienta możemy dostarczyć szczegółowy raport stanu zachowania obiektu. Przygotowując taki raport, nasi pracownicy oceniają stan obiektu, biorąc pod uwagę jego szacunkową wartość oraz charakter aukcji, w ramach której jest on wystawiony na sprzedaż. Mimo że oceny przedmiotów pod tym względem prowadzone są rzetelnie, należy pamiętać, że nasi pracownicy nie są zawodowymi konserwatorami. Jeśli obiekt sprzedawany jest w ramie, nie ponosimy odpowiedzialności za jej stan. W przypadku obiektów nieoprawionych chętnie polecimy profesjonalną pracownię opraw.

10. Wystawa obiektów aukcyjnych

Wystawy przedaukcyjne są bezpłatnie dostępne dla oglądających. W trakcie ich trwania zachęcamy do kontaktu z naszymi ekspertami, którzy chętnie odpowiedzą na wszystkie pytania i prześlą szczegółowe informacje o poszczególnych obiektach.

11. Legenda

Poniższa legenda wyjaśnia symbole, które mogą Państwo znaleźć w niniejszym katalogu:

☐ – obiekty bez ceny gwarancyjnej

✚ – obiekty, do których doliczamy opłatę wynikającą z tzw. droit de suite, tj. prawa twórcy i jego spadkobierców do otrzymywania wynagrodzenia z tytułu dokonanych zawodowo odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy dzieł. Powyższa opłata jest obliczana według poniższych stawek:

1) 5% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 2 000 euro opłata 100 euro) oraz

2) 3% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 50 000,01 euro do równowartości 200 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 80 000 euro opłata 3 400 euro) oraz

3) 1% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 200 000,01 euro do równowartości 350 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 300 tys. euro opłata 8 000 euro) oraz

4) 0,5% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale od równowartości 350 000,01 euro do równowartości 500 000 euro (np. dla kwoty wylicytowanej 400 tys. euro opłata 8 750 euro) oraz

5) 0,25% kwoty wylicytowanej, jeżeli ta część jest zawarta w przedziale przekraczającym równowartość 500 000 euro – jednak w kwocie nie wyższej niż równowartość 12 500 euro.

W Polsce droit de suite reguluje art. 19-19(5) ustawy o prawach autorskich i pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. z późniejszymi zmianami, zgodnie z obowiązującą w Unii Europejskiej dyrektywą 2001/84/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 września 2001 r. w sprawie prawa autora do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnego egzemplarza dzieła sztuki. Opłata obliczana będzie z użyciem kursu dziennego NBP z dnia poprzedzającego aukcję. Opłata obliczana będzie, gdy równowartość kwoty wylicytowanej przekroczy 100 EUR.

Ω – obiekty sprowadzane z państw spoza Unii Europejskiej, do których ceny doliczamy podatek graniczny w wysokości 8% kwoty wylicytowanej

o – przedmioty wytworzone w całości lub zawierające elementy wytworzone z roślin lub zwierząt określanych jako chronione lub zagrożone

◊ – obiekty z pozwoleniem na wywóz

12. Prenumerata katalogów

W sprawie prenumeraty katalogów prosimy o kontakt pod numerem telefonu: 22 163 66 00 lub drogą mailową na adres: prenumerata@desa.pl. Katalogi dostępne są również na naszej stronie internetowej www.desa.pl. Zachęcamy do pobierania darmowych katalogów w formacie PDF.

II. AUKCJA

Udział w licytacji można wziąć osobiście, po uprzednim złożeniu zlecenia licytacji telefonicznie lub zlecenia licytacji z limitem, a także za pośrednictwem Aplikacji Online (strona internetowa <https://bid.desa.pl/> oraz bezpłatna aplikacja mobilna DESA Unicum służące do udziału w licytacji przez Internet).

1. Przebieg aukcji

Aukcję prowadzi aukcjoner, który wyczytuje obiekty i kolejne postąpienia, wskazuje licytujących, ogłasza zakończenie licytacji oraz wskazuje zwycięzcę. Zakończenie licytacji obiektu następuje w momencie uderzenia młotkiem przez aukcjonera. Jest to równoznaczne z zawarciem umowy sprzedaży między domem aukcyjnym a licytującym, który zaoferował najwyższą kwotę. W razie zaistnienia sporu w trakcie licytacji aukcjoner rozstrzyga spór albo ponownie przeprowadza licytację danego obiektu. Zastrzegamy sobie prawo do utrwalania przebiegu aukcji za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk. Zastrzegamy sobie prawo do licytowania jedynie wcześniej zgłoszonych przez uczestników aukcji obiektów. W takiej sytuacji numery obiektów są przed aukcją zgłaszane obsłudze domu aukcyjnego. Aukcjoner ma prawo do dowolnego rozdzielania lub łączenia obiektów oraz do ich wycofania z licytacji bez podania przyczyn. Opisy zawarte w katalogu aukcji mogą być uzupełnione lub zmie-

nione przez aukcjoneera lub osobę przez niego wskazaną przed rozpoczęciem licytacji. Aukcja jest prowadzona w języku polskim, jednak na specjalne życzenie uczestnika aukcji niektóre spośród licytacji mogą być równolegle prowadzone w językach angielskim i niemieckim. Prośby takie powinny być składane najpóźniej godzinę przed aukcją wraz z informacją, których obiektów dotyczą. Licytacja odbywa się w tempie 60-100 obiektów na godzinę.

2. Licytacja osobista

W celu licytacji osobistej należy wypełnić formularz udziału w aukcji i odebrać tabliczkę z numerem. Nowi klienci powinni zarejestrować się przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji, by dać nam czas na przetworzenie danych. W celu ich weryfikacji możemy poprosić o dokument potwierdzający tożsamość osoby rejestrowanej (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy). Dane osobowe klientów są informacjami poufnymi i pozostają do wyłącznej wiadomości DESA Unicum i spółek powiązanych, które mogą przetwarzać dane osobowe uczestników aukcji w zakresie niezbędnym do realizacji zleceń licytacji. Klientom, którzy posiadają nieuregulowane należności z tytułu zakupów na wcześniejszych aukcjach, możemy odmówić udziału w kolejnej. Prosimy o pilnowanie listaka aukcyjnego. W przypadku jego zgubienia prosimy o natychmiastowe poinformowanie o tym naszej obsługi. Po zakończeniu aukcji należy zwrócić tabliczkę z numerem w punkcie rejestracji, a w przypadku zakupu należy odebrać potwierdzenie zawartych transakcji.

3. Licytacja telefoniczna

Jeżeli nie mogą Państwo uczestniczyć w aukcji osobiście, istnieje możliwość licytacji przez telefon za pośrednictwem jednego z naszych pracowników. Klienci zainteresowani taką usługą powinni przesłać wypełniony formularz zlecenia najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Nie ponosimy odpowiedzialności za realizację zleceń dostarczonych później. Formularz zlecenia dostępny jest na ostatnich stronach katalogu, w siedzibie naszego domu aukcyjnego oraz na naszej stronie internetowej. Formularz należy przesłać faksem, pocztą, mailem lub dostarczyć osobiście. Wraz z formularzem prosimy o przesłanie fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych. Nasz pracownik połączy się z klientem przed rozpoczęciem licytacji wybranych obiektów. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za brak możliwości wzięcia udziału w licytacji telefonicznej w przypadku problemów z uzyskaniem połączenia z podanym przez klienta numerem telefonu. Dlatego rekomendujemy wskazanie maksymalnej kwoty (bez opłaty aukcyjnej), do której będziemy mogli licytować w Państwa imieniu. Zastrzegamy prawo do nagrywania i archiwizowania rozmów telefonicznych, o których mowa powyżej. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

4. Licytacja w imieniu klienta

Drugą opcją dla klientów, którzy nie mogą osobiście uczestniczyć w aukcji, jest złożenie zlecenia licytacji z limitem. Klienci zainteresowani taką usługą również powinni przesłać wypełniony formularz najpóźniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Obowiązuje ten sam formularz co w przypadku licytacji telefonicznej. Zawarte w formularzu kwoty nie powinny uwzględniać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodne z tabelą postąpień przedstawioną w dalszej części przewodnika. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpień zostanie ona obniżona. Nasi pracownicy dołożą wszelkich starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeżeli limit jest niższy niż cen gwarancyjna w wypadku niesprzedania obiektu w czasie aukcji, limit rozpatrywany jest jako oferta paucyjna. Opcjonalnie może dojść do zawarcia transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Opisana usługa jest darmowa i poufna.

5. Aplikacja online

We wszystkich aukcjach DESA Unicum można brać udział za pośrednictwem Aplikacji Online. Aby wziąć udział w aukcji należy założyć darmowe konto w Aplikacji Online, a następnie zarejestrować się do konkretnej aukcji – z uwagi na proces weryfikacji i dopuszczenia do aukcji prosimy o rejestrowanie się na aukcję nie później niż 12 godzin przed rozpoczęciem licytacji na żywo. Na każdą aukcję należy rejestrować się oddzielnie. Klient otrzymuje mailem informację o dopuszczeniu do aukcji. Klienci zarejestrowani później mogą zostać niedopuszczeni do licytacji. Po pierwszym pozytywnym procesie weryfikacji, klient może zostać dodany do listy klientów weryfikowanych automatycznie, co oznacza, że przy rejestracji na kolejną aukcję, informację o dopuszczeniu do aukcji klient otrzyma automatycznie od razu, bezpośrednio po zarejestrowaniu się. Uczestniczyć w aukcji można zarówno składając oferty na obiekty z aukcji przed rozpoczęciem licytacji (prelicytacja) jak i składając oferty (kolejne przebiecia) w trakcie trwania aukcji na żywo, obserwując relację online w serwisie. Oferta złożona w prelicytacji przestaje wiązać, gdy inny uczestnik aukcji złoży ofertę korzystniejszą. DESA Unicum zastrzega sobie prawo do ustawiania klientom licytującym przez Internet limitów transakcyjnych. Opisana usługa jest darmowa i poufna. Ponadto, istnieje możliwość oglądania relacji audio-video z Salii Aukcyjnej.

6. Tabela postąpień

cena	postąpienie
0 – 2 000	100
2 000 – 3 000	200
3 000 – 5 000	200/500/800 (np. 3 200, 3 500, 3 800)
5 000 – 10 000	500
10 000 – 20 000	1 000
20 000 – 30 000	2 000
30 000 – 50 000	2 000/5 000/8 000 (np. 32 000, 35 000, 38 000)

50 000 – 100 000	5 000
100 000 – 300 000	10 000
300 000 – 700 000	20 000
700 000 – 1 500 000	50 000
1 500 000 – 3 000 000	100 000
3 000 000 – 8 000 000	200 000
8 000 000 – 16 000 000	wg uznania aukcjoneera

1. Płatność

Kupujący zobowiązany jest do zapłaty należności za wylicytowane obiekty w terminie 7 dni od dnia aukcji. Przekroczenie wyznaczonego terminu grozi naliczeniem odsetek ustawowych za okres opóźnienia w zapłacie. Akceptujemy płatność w gotówce do równowartości 10.000 EUR obliczonej według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP, obowiązującego w dniu dokonania płatności, kartami płatniczymi (MasterCard, VISA) oraz przelewem bankowym na konto: mBank S.A. 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWBK. W tytule prosimy wpisać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.

2. Płatność w walutach innych niż polski złoty

Wszystkie transakcje zawierane są w polskich złotych. Na specjalne życzenie po wcześniejszym uzgodnieniu dopuszczamy wpłaty w euro, dolarach amerykańskich lub funtach brytyjskich. Wartość transakcji opłacanej w innej walucie niż polski złoty będzie powiększona o opłatę manipulacyjną w wysokości 1%. Przeliczenia dokonujemy po dziennym kursie kupna waluty mBank S.A.

3. Odstąpienie od umowy

W razie opóźnienia nabywcy w zapłacie możemy odstąpić od umowy z nabywcą po bezskutecznym upływie terminu dodatkowego wyznaczonego na zapłatę. W przypadku skorzystania przez DESA Unicum z prawa odstąpienia, DESA Unicum może dochodzić od nabywcy odszkodowania tytułem utraconych korzyści, które obejmują m. in. szkodę spowodowaną brakiem uzyskania opłaty aukcyjnej.

4. Reklamacje

Wszelkie możliwe reklamacje rozpatrywane są zgodnie z przepisami prawa polskiego. Reklamację z tytułu niezgodności towaru z umową można zgłosić w ciągu jednego roku od wydania obiektu. Wobec osób niebędących bezpośrednimi nabywcami na aukcji nie ponosimy odpowiedzialności za ukryte wady fizyczne oraz wady prawne zakupionych obiektów.

5. Odbiór zakupionego obiektu

Przy odbiorze zakupionych obiektów wymagamy okazania dokumentu potwierdzającego tożsamość. Obiekty mogą zostać wydane nabywcy lub osobie posiadającej pisemne upoważnienie. Może to nastąpić tylko w momencie pełnej płatności i uregulowania wszystkich zobowiązań wynikających z wcześniejszych zakupów. Zakupione obiekty na aukcji powinny być odebrane w ciągu 30 dni od aukcji. W przeciwnym razie mogą one zostać odesłane do magazynu zewnętrznego, a klient obciążony kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Tym samym ponosimy odpowiedzialność za utratę lub uszkodzenie obiektu jedynie przez okres 30 dni od aukcji.

6. Transport i przesyłka

Zapewniamy podstawowe opakowanie zakupionych obiektów umożliwiające odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki.

7. Pozwolenie na eksport

Przed wzięciem udziału w aukcji potencjalnym licytującym radzimy, aby zorientowali się czy w razie potrzeby wywozu obiektu poza granice Polski nie są wymagane dodatkowe pozwolenia. Przypominamy, że reguluje to ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162 poz. 1568, z późn. zm.), zgodnie z którą wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz; w szczególności dotyczy to obrazów starszych niż 50 lat o wartości powyżej 40 000 złotych. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Na wyraźne życzenie klienta możemy pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się sprawami formalnymi związanymi z eksportem dzieł sztuki.

8. Zagrożone gatunki

Przedmioty zrobione z materiału roślinnego lub zwierzęcego albo zawierające je, tj. m.in. koralowiec, skóra krokodyla, kość sioniowa, kość wieloryba, róg nosorożca, skorupa żółwia, niezależnie od wieku, procentu zawartości, mogą wymagać dodatkowych pozwoleń lub certyfikatów przed wywozem. Prosimy pamiętać, że uzyskanie dokumentów umożliwiających eksport nie jest równoznaczne z możliwością importu do innego państwa. Nabywca jest zobowiązany do przestrzegania przepisów w tym zakresie, a niemożliwość uzyskania odpowiednich dokumentów lub opóźnienie w ich uzyskaniu nie uzasadniają odstąpienia od sprzedaży ani opóźnienia w uiszczeniu pełnej ceny nabycia za obiekt. Obiekty tego typu zostały oznaczone dla Państwa wygody symbolem „o” opisanym w legendzie. Nie ponosimy jednak odpowiedzialności za błędy lub uchybienia w oznaczeniu przedmiotów zawierających elementy wytworzone z chronionych lub regulowanych prawem gatunków roślin i zwierząt.

9. Wykonując obowiązek informacyjny, określony w ustawie z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 134 z późn. zm.), niniejszym uprzejmie informujemy, że na podstawie art. 38 pkt 11 ww. ustawy, klientom nie przysługuje prawo do odstąpienia od umowy.

WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ I WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI przedstawione poniżej określają prawa i obowiązki licytujących i kupujących z jednej strony oraz Domu Aukcyjnego DESA Unicum i komitentów z drugiej. Wszyscy potencjalni kupujący na aukcji powinni dokładnie przeczytać **WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** i **WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI** zanim przystąpią do licytacji.

WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ

1. WPROWADZENIE

Każdy obiekt zaprezentowany w katalogu aukcyjnym przeznaczony jest do sprzedaży na warunkach określonych:

- w **WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** i **WARUNKACH POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI**,
- w innych informacjach podanych w pozostałych częściach katalogu aukcyjnego, w szczególności w **PRZEWODNIKU DLA KLIENTA**,
- w dodatkach do katalogu aukcyjnego lub innych materiałach udostępnionych przez DESA Unicum na sali aukcyjnej. W każdym przypadku zmiana warunków może nastąpić poprzez stosowny aneks bądź ogłoszenie podane do wiadomości przez aukcjonerę przed rozpoczęciem aukcji. Poprzez licytację na aukcji, niezależnie czy osobistą, czy za pośrednictwem przedstawiciela, czy też na podstawie złożonego zlecenia licytacji telefonicznej lub z limitem, licytujący i kupujący wyrażają zgodę na brzmienie niniejszych **WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** ze zmianami i uzupełnieniami oraz **WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI**.

2. DESA UNICUM JAKO POŚREDNIK HANDLOWY

DESA Unicum występuje jako zastępca pośredni działający w imieniu własnym, lecz na rachunek komitenta uprawnionego do rozporządzenia obiektem, chyba że inaczej zastrzeżono w katalogu, jego zmianach lub w ogłoszeniach podanych do wiadomości przed aukcją.

3. LICYTOWANIE NA AUKCJI

1) DESA Unicum może według swojego uznania odmówić dopuszczenia niektórych osób do udziału w aukcji lub sprzedaży poaukcyjnej. Wszyscy licytujący muszą zarejestrować się przed aukcją, dostarczyć wymagane informacje przewidziane w formularzu rejestracji, okazać dokument potwierdzający tożsamość oraz odebrać tabliczkę z numerem licytacyjnym.

2) Dla wygody licytujących, którzy nie mogą uczestniczyć w aukcji osobiście, DESA Unicum może zrealizować pisemne zlecenie licytacji. W takim przypadku nieobecni licytujący powinni wypełnić formularz „zlecenie licytacji”, który można znaleźć w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub otrzymać w siedzibie DESA Unicum. Kwoty wskazane przez licytującego w zleceniu licytacji nie powinny zawierać opłaty aukcyjnej i opłat dodatkowych, powinny być wyrażone w polskich złotych oraz zgodne z tabelą postąpień. Jeżeli podana kwota nie jest zgodna z kwotami w tabeli postąpień, zostanie ona obniżona. Aukcjoner nie akceptuje zlecenia licytacji, w którym nie ma wskazanej maksymalnej kwoty, do której DESA Unicum może zrealizować zlecenie. DESA Unicum dołoży starań, aby klient zakupił wybrany obiekt w możliwie jak najniższej cenie, nie niższej jednak niż cena gwarancyjna. Jeśli limit podany przez licytującego jest niższy niż cena gwarancyjna, a stanowi jednocześnie najwyższą ofertę, wówczas dochodzi do transakcji warunkowej. W przypadku dwóch lub większej ilości zleceń z takim samym limitem decyduje kolejność zgłoszeń. Wszystkie zlecenia licytacji wraz z fotokopią dokumentu tożsamości umożliwiający weryfikację danych osobowych powinny być przesłane (pocztą, faksem bądź e-mailem) albo dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane.

3) Od osób zainteresowanych licytacją przez telefon wymaga się zgłoszenia chęci licytacji telefonicznej poprzez wypełnienie formularza „zlecenie licytacji”, dostępnego w katalogu, na stronie internetowej DESA Unicum lub w siedzibie DESA Unicum. Wszystkie zlecenia licytacji powinny być przesłane (pocztą, faksem, e-mailem) lub dostarczone osobiście do siedziby DESA Unicum przynajmniej 24 godziny przed rozpoczęciem aukcji. Wymaga się również przesłania fotokopii dokumentu tożsamości w celu weryfikacji danych osobowych. Dostarczone później zlecenia mogą nie być zrealizowane. Licytacja telefoniczna może być nagrywana, złożenie zlecenia jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na nagrywanie rozmowy telefonicznej. Na wypadek trudności z połączeniem telefonicznym licytujący może określić na zleceniu limit, do którego pracownik domu aukcyjnego będzie licytował pomimo braku połączenia. Jeśli żaden limit nie jest określony na zleceniu, pracownik domu aukcyjnego uznaje w takim wypadku, że klient oferuje przynajmniej cenę wywoławczą.

4) Podczas licytacji, zarówno osobistej, telefonicznej, za pośrednictwem pracownika DESA Unicum oraz za pośrednictwem Aplikacji Online, licytujący bierze osobistą odpowiedzialność za zapłatę za wylicytowane obiekty, co opisane jest dokładnie w paragrafie 3 punkcie 5 poniżej, chyba że przed rozpoczęciem aukcji zostało wyrażone uzgodnienie na piśmie z DESA Unicum, że oferent jest pełnomocnikiem zidentyfikowanej osoby trzeciej akceptowanej przez DESA Unicum.

5) Usługa licytacji na podstawie zlecenia licytacji nie podlega żadnej opłacie. DESA Unicum zobowiązuje się dochować należytej staranności w realizacji zleceń, jednak

nie ponosi odpowiedzialności za niezrealizowanie takich ofert, chyba że wina za brak realizacji zlecenia leży wyłącznie po stronie DESA Unicum.

4. PRZEBIEG AUKCJI

1) O ile nie zastrzeżono inaczej poprzez symbol, każdy obiekt oferowany jest z zastrzeżeniem ceny gwarancyjnej, która jest poufną minimalną ceną sprzedaży uzgodnioną między DESA Unicum i komitentem. Cena gwarancyjna nie może przekroczyć dolnej granicy estymacji.

2) Aukcjoner może w każdym momencie aukcji wycofać którykolwiek obiekt, ponownie zaoferować przedmiot do sprzedaży (również bezpośrednio po uderzeniu młotkiem) w razie zaistnienia błędu bądź sporu co do wyniku licytacji. W powyższym przypadku aukcjoner może podjąć wszelkie działania, które uzna za stosowne i racjonalne. Jeżeli jakkolwiek spór co do wyniku licytacji powstanie po aukcji, wynik sprzedaży w ramach aukcji uznaje się za ostateczny.

3) Aukcjoner rozpoczyna licytację i decyduje o wysokości kolejnych postąpień. W celu osiągnięcia ceny gwarancyjnej obiektu aukcjoner i pracownicy DESA Unicum mogą składać w toku licytacji oferty w imieniu komitenta bez wskazania, że czynią to w imieniu komitenta, bądź to przez składanie następujących po sobie ofert licytacyjnych, bądź też oferty w odpowiedzi na oferty składane przez innych oferentów. Jeżeli nie ma żadnych ofert na dany obiekt lub oferty są zbyt niskie, aukcjoner może uznać przedmiot za niesprzedany, co sygnalizuje terminem "pass".

4) Ceny na aukcji podawane są w polskich złotych i w tej walucie powinna być dokonana płatność. W odpowiedzi na potrzeby klientów zagranicznych estymacje w katalogu aukcyjnym mogą być podawane także w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich, odzwierciedlając w przybliżeniu cenę przy obecnym kursie waluty. Stosownie do tego estymacje podawane w euro, funtach brytyjskich i dolarach amerykańskich mają charakter wyłącznie orientacyjny.

5) Licytujący, który zaoferował najwyższą kwotę zaakceptowaną przez aukcjonerę, jest zwycięzcą licytacji. Uderzenie młotkiem przez aukcjonerę oznacza akceptację najwyższej oferty i zawarcie umowy sprzedaży między DESA Unicum a kupującym. Ryzyko i odpowiedzialność za obiekt przechodzący na własność kupującego opisane zostały w paragrafie 6 poniżej.

6) Każda poaukcyjna sprzedaż obiektów oferowanych na aukcji podlega również **WARUNKOM SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ** oraz **WARUNKOM POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI**.

5. CENA NABYCIA I OPŁATA AUKCYJNA

1) Do kwoty wylicytowanej doliczana jest opłata aukcyjna oraz opłaty dodatkowe wynikające z oznaczeń katalogowych obiektu. Opłata aukcyjna stanowi dodatkowe wynagrodzenie DESA Unicum z tytułu obsługi transakcji sprzedaży i wynosi 20 % końcowej ceny obiektu (kwoty wylicytowanej). Opłata aukcyjna obowiązuje również w sprzedaży poaukcyjnej.

2) Do kwoty wylicytowanej mogą zostać doliczone inne podatki i opłaty, jeśli w katalogu zaznaczone to zostało odpowiednimi oznaczeniami (patrz: paragraf 1 punkt 10 „Przewodnika dla klienta”: „Legenda”).

3) Jeśli nie uzgodniono inaczej, kupujący jest zobowiązany uiścić należność w terminie 7 dni od daty aukcji, niezależnie od uzyskania pozwolenia na eksport czy innych pozwoleń. Opłaty mają być uiszczone w polskich złotych gotówką, kartą lub przelewem bankowym:

- DESA Unicum akceptuje płatność kartami płatniczymi MasterCard, VISA
- DESA Unicum akceptuje płatność przelewem bankowym na konto mBank S.A., 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002, Swift: BREXPLPWWA3

W tytule przelewu proszę podać nazwę aukcji, datę aukcji oraz numer obiektu.

4) Własność zakupionego obiektu nie przejdzie na kupującego, dopóki DESA Unicum nie otrzyma pełnej ceny nabycia za obiekt opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu DESA Unicum nie jest zobowiązana do przekazania obiektu kupującemu do chwili przeniesienia własności obiektu na kupującego. Wcześniejsze przekazanie obiektu kupującemu nie jest równoznaczne z przeniesieniem prawa własności obiektu na kupującego ani zwolnieniem z obowiązku zapłaty przez niego ceny nabycia.

6. ODBIÓR ZAKUPU

1) Odbiór wylicytowanych obiektów jest możliwy po dokonaniu wpłaty pełnej ceny nabycia oraz uregulowaniu innych płatności wobec DESA Unicum i spółek powiązanych. Jak tylko nabywca spełni wszystkie wymagania, powinien skontaktować się ze swoim doradcą klienta DESA Unicum lub z Biurem Obsługi Klienta pod numerem tel. 22 163 66 00, aby umówić się na odbiór obiektu.

2) Kupujący powinien odebrać zakupiony obiekt w terminie 30 dni od daty aukcji. Po tym terminie DESA Unicum przesyła wszystkie wylicytowane obiekty do magazynu ze-

wewnętrznego, a kupujący obciążony zostanie kosztami transportu oraz magazynowania. Wielkość opłat będzie uzależniona od operatora magazynu oraz rodzaju i wielkości obiektu. Zaakceptowanie niniejszego regulaminu równoznaczne jest z zaakceptowaniem regulaminu spółki magazynowej. Po upływie 30 dni od daty aukcji na kupującego przechodzi ryzyko utraty i uszkodzenia nieodebranego obiektu, a także ciężary związane z takim obiektem, w tym koszty jego ubezpieczenia. DESA Unicum odpowiada względem kupującego za szkody z tytułu straty lub uszkodzenia obiektu, jednak jedynie do wysokości ceny nabycia obiektu.

3) Dla wygody kupującego DESA Unicum nieodpłatnie zapewnia podstawowe opakowanie obiektu umożliwiające jego odbiór osobisty. Na wyraźne życzenie kupującego DESA Unicum może pomóc w kontakcie z wyspecjalizowaną firmą zajmującą się pakowaniem i wysyłką dzieł sztuki. Każde takie zlecenie odbywa się na odpowiedzialność klienta, DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności za nieprawidłowe wykonanie usług przez przewoźników bądź inne osoby trzecie. Jeżeli klient sam wybierze firmę transportową, jej przedstawiciel powinien skontaktować się z DESA Unicum telefonicznie przynajmniej 24 godziny przed planowanym odbiorem obiektu pod numerem telefonu: 22 163 66 20.

4) DESA Unicum będzie wymagała okazania dowodu osobistego przed przekazaniem obiektu nabywcy bądź jego przedstawicielowi, który dodatkowo powinien posiadać pisemne upoważnienie od nabywcy.

7. BRAK PŁATNOŚCI

Bez uszczerbku dla innych praw sprzedający, w przypadku gdy nabywca nie uiści pełnej ceny nabycia za obiekt, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu, w terminie 7 dni od daty aukcji, DESA Unicum może zastosować jeden lub kilka z poniższych środków prawnych:

- a) przechować obiekt w siedzibie DESA Unicum lub w innym miejscu na ryzyko i koszt klienta;
  - b) odstąpić od sprzedaży obiektu, zatrzymując dotychczasowe opłaty na poczet pokrycia szkód;
  - c) odrzucić zlecenie nabywcy w przyszłości lub zrealizować takie zlecenie pod warunkiem uiszczenia kaucji;
  - d) naliczać ustawowe odsetki za opóźnienie od dnia wymagalności płatności do dnia zapłaty pełnej ceny nabycia, opłaty aukcyjnej lub innych opłat, jeżeli odnoszą się do danego obiektu;
  - e) wszcząć postępowanie sądowe przeciwko kupującemu w celu odzyskania zaległości;
  - f) potrącić należności nabywcy względem DESA Unicum z wierzytelności wobec tego nabywcy wynikających z innych transakcji;
- g) podjąć wszelkie inne działania odpowiednie do zaistniałych okoliczności.

8. DANE OSOBOWE KLIENTA

W związku ze świadczonymi usługami oraz wymogami prawnymi związanymi z przeprowadzeniem aukcji DESA Unicum może wymagać od klientów podania danych osobowych lub w niektórych przypadkach (np. w celu sprawdzenia wypłacalności, poświadczenia tożsamości klienta lub w celu uniknięcia fałszerstwa) pozyskać dane o kliencie od osób trzecich. DESA Unicum może również wykorzystywać dane osobowe dostarczone przez klienta w celach marketingowych, dostarczając materiały o produktach, usługach bądź wydarzeniach organizowanych przez DESA Unicum oraz spółki powiązane. Zgadzając się na WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ i podając dane osobowe, klienci zgadzają się, że DESA Unicum i spółki powiązane mogą wykorzystywać te dane do ww. celów. Jeśli klient chciałby uzyskać więcej informacji o polityce prywatności, skorygować swoje dane lub zrezygnować z dalszej korespondencji marketingowej, prosimy o kontakt pod numerem 22 163 67 00.

WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI

Przez autentyczność obiektu rozumiemy właściwe podanie autorstwa obiektu i prawidłowe jego datowanie. DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektów zaprezentowanych w tym katalogu na okres 5 lat od daty sprzedaży przez DESA Unicum z poniższymi zastrzeżeniami:

- 1) DESA Unicum udziela gwarancji autentyczności obiektu jedynie bezpośredniemu nabywcy obiektu (konsumentowi). Powyższa gwarancja nie obejmuje:
  - a) kolejnych właścicieli obiektu, włączając w to osoby, które nabyły od bezpośredniego nabywcy obiekt odpłatnie, w drodze darowizny lub dziedziczenia;
  - b) obiektu, co do którego trwa spór o autorstwo;
  - c) obiektu, którego autorstwo jest jedynie domniemane, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest następującymi zapisami: brak dat życia po imieniu i nazwisku artysty, nazwisko artysty poprzedzone jedynie inicjałem imienia, znak zapytania w nawiasie lub bez nawiasu („?” lub „(?)” po nazwisku artysty, przed lub po imieniu i nazwisku artysty określenia: „przypisywany/e/a”, „Attributed” lub skrót „Attrib.”;
  - d) obiektu powstałego w bliżej lub szerzej rozumianym kręgu oddziaływania stylu danego artysty, co w katalogu i na certyfikacie oznaczone jest użyciem przed lub po imieniu i nazwisku artysty jednego z następujących określeń: „krąg”, „szkoła” bądź „naśladowca”;

9. OGRANICZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI

- 1) DESA Unicum wyłącza wszelkie gwarancje inne niż WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI w najszerszym zakresie dopuszczonym prawem.
- 2) Całkowita odpowiedzialność DESA Unicum będzie ograniczona wyłącznie do ceny nabycia zapłaconej przez kupującego.
- 3) DESA Unicum nie jest odpowiedzialna za pomyłki słowne czy na piśmie w informacjach podanych klientom oraz nie ponosi odpowiedzialności wobec żadnego licytującego za błędy w trakcie prowadzonej aukcji lub popełnione w innym zakresie związanym ze sprzedażą obiektu.
- 4) DESA Unicum nie bierze odpowiedzialności wobec kupującego za szkody przewoźszające cenę nabycia, niezależnie czy taka szkoda jest charakteryzowana jako bezpośrednia, pośrednia, szczególna, przypadkowa czy następca. DESA Unicum nie jest zobowiązana do zapłaty odsetek od ceny zakupu.
- 5) Żaden przepis w niniejszych WARUNKACH SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ nie wyklucza lub nie ogranicza odpowiedzialności DESA Unicum wobec kupującego, wynikającej z jakiegokolwiek oszustwa bądź świadomego wprowadzenia w błąd, lub z winy umyślnej.

10. PRAWA AUTORSKIE

- 1) Sprzedający nie przekazują wraz z obiektem prawa autorskiego ani prawa do reprodukcji obiektu.
- 2) Prawa autorskie do wszystkich zdjęć, ilustracji i tekstów związanych z obiektem sporządzonych przez lub dla DESA Unicum, włączając zawartość tego katalogu, stanowią własność DESA Unicum. Nie mogą być one wykorzystane przez kupującego ani inne osoby bez uprzedniej zgody pisemnej DESA Unicum.

11. POSTANOWIENIA OGÓLNE

- 1) Niniejsze WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ wraz z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, o których mowa w paragrafie 1 powyżej, oraz WARUNKI POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI wyczerpują całość praw i obowiązków pomiędzy stronami w odniesieniu do sprzedaży obiektu.
- 2) Wszelkie zawiadomienia powinny być kierowane na piśmie na adres DESA Unicum. Powiadomienia kierowane do klientów będą przesyłane na adres podany w ostatnim piśmie do DESA Unicum.
- 3) Jeśli jakiegokolwiek z postanowień WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ okazałoby się nieważne, bezskuteczne lub niemożliwe do zastosowania, pozostałe postanowienia będą nadal obowiązywać. Brak działania lub opóźnienie w wykonywaniu praw wynikających z WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ nie oznacza zrzeczenia się praw lub zwolnienia z obowiązków ani nie uchyla obowiązywalności całości bądź części z postanowień WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ.

12. PRAWO OBOWIĄZUJĄCE

Prawa i obowiązki stron wynikające z niniejszych WARUNKÓW SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ oraz WARUNKÓW POTWIERDZENIA AUTENTYCZNOŚCI, przebieg aukcji i jakiegokolwiek sprawy związane z powyższymi postanowieniami podlegają prawu polskiemu. DESA Unicum w szczególności zwraca uwagę na przepisy:

- 1) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568, z późn. zm.) – wywóz określonych obiektów poza granice kraju wymaga zgody odpowiednich władz,
- 2) ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.) – muzea rejestrowane mają prawo pierwokupu zabytków bezpośrednio na aukcji za kwotę wylicytowaną powiększoną o opłatę aukcyjną.

- e) obiektu, którego określenie autorstwa było zgodne z ogólnie przyjętą opinią specjalistów, uczonych i innych ekspertów;
- f) obiektu, w przypadku którego podana w katalogu roczna data powstania różni się od faktycznej o mniej niż 15 lat;
- g) obiektu, w przypadku którego w datowaniu pojawiło się prawidłowe określenie stulecia, natomiast nieprawidłowe określenie części tego stulecia (połowy lub ćwierci);
- h) obiektów z XX w., XIX w. i starszych, w przypadku których faktycznie stwierdzone datowanie różni się w stosunku do podanego w katalogu „na korzyść” obiektu, tj. obiekt okazał się starszy, niż było to podane w opisie;
- i) obiektu, którego opis i datowanie zostały uznane za niedokładne przy użyciu metod naukowych lub testów, które nie były ogólnie przyjęte w czasie wydawania tego katalogu bądź w tamtym czasie były uznawane za nadmiernie kosztowne lub niewykonalne, albo według wszelkiego prawdopodobieństwa mogłyby spowodować uszkodzenia lub utratę wartości obiektu. DESA Unicum zastrzega iż opis uzupełniający (pochodzenie, historia wystaw, literatura) został wykonany w dobrej wierze i błędy w tym zakresie nie mogą być podstawą do reklamacji. DESA Unicum zastrzega, sobie również 5% jako granicę błędów w przypadku podawania poszczególnych wymiarów obiektu.

DESA
UNICUM

Zlecenie licytacji z limitem lub licytacja telefoniczna to proste sposoby wzięcia udziału w aukcji, które nie skutkują żadnymi dodatkowymi kosztami dla Nabywcy.

☐ Zlecenie telefoniczne

Prosimy czytelnie wypełnić formularz, by uniknąć ewentualnych pomyłek.

Imię i nazwisko

Dowód osobisty (seria i numer)

PESEL/NIP (dla firm)

Adres: ulica

nr domu

nr mieszkania

Miasto

Kod pocztowy

Adres e-mail

Telefon / faks

Przed przyjęciem zlecenia licytacji pracownik domu aukcyjnego ma prawo prosić o podanie pełnych danych osobowych oraz o okazanie lub skopiowanie dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby rejestrowanej (dowód osobisty, paszport, prawo jazdy; w przypadku zleceń przesyłanych e-mailem, pocztą lub faksem konieczne jest dołączenie kserokopii lub skanu takiego dokumentu). Dane są udostępniane dobrowolnie, jednak ich podanie jest warunkiem koniecznym do wzięcia udziału w licytacji.

[illegible]

☐ Wpłać na konto bankowe mBank S.A., 27 1140 2062 0000 2380 1100 1002,

☐ Wpłace w kasie firmy (pn.-pt. w godz. 11-19)

☐ Proszę o wystawienie faktury VAT bez podpisu odbiorcy

Skąd dowiedzieli się Państwo o DESA Unicum?

z prasy | | z mailingu | | z reklamy internetowej | | z reklamy zewnętrznej | | z radia ☐

od rodziny/znajomych | | z imiennego zaproszenia | | inna droga

tel. 22 163 67 00, faks 22 163 67 99

e-mail: zlecenia@desa.pl

Zlecenie licytacji z limitem

Podanie przez Klienta limitu licytacji jest informacją ściśle poufną. Dom aukcyjny będzie reprezentował w licytacji Nabywcę do podanej kwoty, gwarantując jednocześnie nabycie obiektu za najniższą możliwą kwotę. Dom aukcyjny nie przyjmuje zleceń bez górnego limitu. W przypadku zaistnienia kilku zleceń w tej samej wysokości dom aukcyjny będzie reprezentował Klienta, którego zlecenie zostało złożone najwcześniej. Zgadzamy się na jedno postąpienie w górę w przypadku wystąpienia innego zlecenia o tej samej wysokości:

1 Tak

☐ Nie

Zlecenie telefoniczne

W przypadku zlecenia licytacji telefonicznej prosimy o podanie numeru telefonu aktualnego w czasie aukcji. Pracownicy domu aukcyjnego połączą się z Państwem chwilę przed rozpoczęciem licytacji wybranych obiektów. Przebieg rozmowy – licytacji telefonicznej może być rejestrowany przez DESA Unicum. Dom aukcyjny nie ponosi odpowiedzialności za brak możliwości wzięcia udziału w wyniku problemów z uzyskaniem połączenia z podanym numerem. W przypadku problemów z uzyskaniem połączenia zgadzam się na licytację w moim imieniu za kwotę równą cenie wywoławczy.

Tak

Nie

Numer telefonu do licytacji

Ja niżej podpisany/-a oświadczam, że:

☐ Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingowych oraz w celu składania ofert, a w szczególności w celu przysyłania na wskazane przeze mnie adresy korespondencyjne materiałów promocyjnych, informacji handlowych o obiektach i usługach świadczonych przez DESA Unicum.

☐ Wyrażam zgodę na używanie telekomunikacyjnych urządzeń końcowych w celu prowadzenia marketingu bezpośredniego przez DESA Unicum.

☐ Wyrażam zgodę na otrzymywanie od DESA Unicum informacji handlowej drogą elektroniczną.

☐ Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w celach marketingu produktów lub usług podmiotów powiązanych kapitałowo z DESA Unicum.

☐ Wyrażam zgodę na otrzymywanie od podmiotów powiązanych kapitałowo z DESA Unicam informacji handlowej drogą elektroniczną.

WYRAŻAJĄC ZGODĘ NA POWYŻSZE, OŚWIADCZAM, ŻE:

- Zgadzam się na przetwarzanie moich danych osobowych przez spółkę DESA Unicum S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Piękna 1A w celach powyżej przeze mnie określonych.
- Podanie danych jest dobrowolne. Podstawą przetwarzania danych jest moja zgoda. Odbiorcami danych mogą być Podmioty powiązane kapitałowo z DESA Unicum oraz Podmioty świadczące usługi na rzecz DESA Unicum. Mam prawo wycofania zgody w dowolnym momencie. Dane osobowe będą przetwarzane do odwołania zgody lub przez maksymalny okres 10 lat od dnia zakończenia wykonania umowy lub przez okres określony przez przepisy prawa, które nakładają na DESA Unicum obowiązek przetwarzania moich danych.
- Mam prawo żądania od administratora dostępu do moich danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, a także prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego.
- Administratorem danych jest spółka DESA Unicum S.A. z siedzibą w Warszawie, z którą w sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych mogę się skontaktować, dzwoniąc pod numer telefonu +48 22 163 66 00 lub poprzez korespondencję elektroniczną na adres biuro@desa.pl.
- Bardziej szczegółowe informacje dotyczące przetwarzania moich danych mogę uzyskać na stronie internetowej www.desa.pl.
- Zapoznałem/-am się i akceptuję WARUNKI SPRZEDAŻY AUKCYJNEJ I WARUNKI AUTENTYCZNOŚCI domu aukcyjnego DESA Unicum opublikowane w katalogu aukcyjnym.
- Zobowiązuję się do zrealizowania zawartych transakcji zgodnie z niniejszymi WARUNKAMI, w tym do zapłacenia wycylitowanej kwoty powiększonej o opłat aukcyjną oraz innych opłat, zgodnie z oznaczeniami w katalogu, w szczególności w przypadkach przewidzianych przepisami ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży oryginalnych egzemplarzy utworu (tzw. droit de suite) w terminie 7 dni od daty aukcji.
- Wszelkie dane zawarte w niniejszym formularzu są prawdziwe i zgodne z moją najlepszą wiedzą. W przypadku zatajenia lub podania nieprawdźwanych danych DESA Unicum nie ponosi odpowiedzialności.

DESA Unicum SA, ul. Piękna 1A, 00-477 Warszawa, tel. 22 163 66 00, faks 22 163 67 99, e-mail: biuro@desa.pl, www.desa.pl
NIP: 5272644731 REGON: 142733824 Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS0000718495.

Data i podpis klienta składającego zlecenie

AUKCJA NIERUCHOMOŚCI

DESA LOCUM

KAMIENICA W KRAKOWIE, UL. AUGUSTIAŃSKA 15

27 CZERWCA 2022, 16:00

27 czerwca 2022 roku odbędzie się pierwsza aukcja DESA Locum. Na licytację z okazji premierowej aukcji zostanie przeznaczona wyjątkowa nieruchomość – zabytkowa kamienica, położona w sercu klimatycznego Kazimierza, jednej z najbardziej rozpoznawalnych dzielnic w Krakowie.

Nieruchomość charakteryzuje niezwykła historia, zabytkowość oraz lokalizacja.

MIEJSCE AUKCJI

Dom aukcyjny DESA Unicum, ul. Piękna 1A, Warszawa

